

TWINSON TERRAS



EEN TWINSON CLICK TERRAS IS ZO GEMONTEERD!

De Twinson terrasplanken zijn een ideale mix van natuur en technologie. Door hout en kunststof te combineren in één basismateriaal, biedt Twinson de natuurlijke look en feel van hout én de onderhoudsvriendelijkheid en slijtvastheid van pvc. Twinson is 100 % recycleerbaar en vormt daarom een milieuvriendelijk alternatief voor tropisch hardhout.

Ontdek alles over Twinson en het Twinson Click installatiesysteem in dit magazine.

Dossier
"100% waterdoorlatende
verhardingen bestaan niet!"

Dossier
Het tuinterras: beter in
natuursteen of liever
keramiek?

Branded content
Nieuwe componenten voor
innoverend terrassysteem

Interview
"Vakkennis zorgt ervoor dat
mensen je vertrouwen"

SOLIDOR

LEVELLING SOLUTIONS

STRUCTUSOL

“Een snelle, vlotte plaatsing voor een stabiel resultaat”



Een uitgave van

OOLA bv
Veldemeersdreef 3
9880 Aalter
+32 50 250 170
info@omicron-media.be
www.omicron-media.be

Hoofdredacteur

Sam Paret

Redactie

Sam Paret, Jesse Van Daele, Peter Goegebeur, Wim Collet

Vormgeving

Cirkeline Hallemans

Advertenties

Simon Ooghe
+32 50 250 170
info@omicron-media.be

Vertaling

Joalis bvba

Druk

Perka nv
Industrielaan 12
9990 Maldegem
+32 50 716 071

Doelgroepen

Tuinaannemers, tuin- en landschapsarchitecten, gemeentelijke diensten, schepenen groen en parken, boom- en plantenkwekerijen, tuincentra en tuinspecialisten, handelaren in tuinmachines, golfclubs & recreatieoorden, aankopers grootdistributie tuin

Copyrights

Alle rechten voorbehouden. Dit tijdschrift is auteursrechtelijk beschermd: uit deze uitgave mag analoog of digitaal niets gereproduceerd, verspreid of meegedeeld worden zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgever en auteurs verklaren dat dit magazine op zorgvuldige wijze en naar beste weten is samengesteld; evenwel kunnen uitgever en auteurs op geen enkele wijze instaan voor de juistheid of volledigheid van de informatie. Uitgever en auteurs aanvaarden dan ook geen enkele aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die het gevolg is van handelingen en/of beslissingen gebaseerd op bedoelde informatie. Lezers worden met nadruk aangeraden deze informatie niet afzonderlijk te gebruiken, maar af te gaan op hun professionele kennis en ervaring en de te gebruiken informatie te controleren.



Een waterbom van 8 miljard euro

Op vraag van Vlaams minister van Openbare Werken Lydia Peeters (Open VLD), voerde de Vlaamse Waterweg en IMDC een simulatie uit die duidelijk moest maken wat er zou gebeuren als er een waterbom op Vlaanderen zou vallen gelijkaardig aan wat we afgelopen zomer meemaakten in Wallonië. Uit hun studie blijkt dat ongeveer 86.000 woningen getroffen zouden worden en dat de schade daarbij zou oplopen tot 8,1 miljard euro. Dat is niet alleen een stuk meer dan eerst gedacht, het is vooral een tweede wake-upcall, aldus de minister.

Oost-Vlaanderen en meer bepaald Gent, waar het water van Leie en Bovenschelde samenkomen in de Ringvaart en waar zeer hoge afvoeren gegeneerd worden die grote overstromingen kunnen veroorzaken, zouden het zwaarst getroffen worden. Het bestaande Sigmaplan alleen volstaat niet langer. Om Vlaanderen voor te bereiden op dergelijke weerfenomenen, is een multidisciplinair expertenpanel, onder leiding van de Nederlandse waterexpert Henk Ovink, in het leven geroepen dat tegen de zomer met de eerste beleidsaanbevelingen zou komen.

Het realiseren van groenblauwe netwerken en een beter waterbeheer staat dan ook niet zomaar in deze editie. We bekijken welke maatregelen we kunnen nemen bij de inrichting van zeker de publieke, maar evenzeer van de private ruimte. En we kunnen zelf al heel wat doen zonder dat het te complex hoeft te zijn. Zo ga ik zelf alvast aan de slag met het creëren van een wadi in mijn tuin. Want een allesverwoestende waterbom, die kunnen we missen als kiespijn.



Blauwgroene groeten,

Jouw hoofdredacteur
Sam Paret

THE GARDEN LIFESTYLE TRADE FAIR
COLOGNE, 19.-21.06.2022

www.spogagafa.com

ORDERED

@SPOGA+GAFA

TRENDTHEMA
2022
Duurzame
Tuinen

We verheugen ons erop dat eindelijk vraag en aanbod weer worden samengebracht. Het assortiment waarmee u uw klanten blij maakt, kunt u vinden op de spoga+gafa van **19/21-06-2022 - het perfecte tijdstip voor een vroegtijdige planning van het assortiment.**

Op de 's werelds grootste tuinlifestylebeurs voor buitenmeubelen en decoratie, grills en BBQ, planten en techniek, en spelen in de tuin, staat nu de megatrend „duurzame tuinen“ in volle aandacht.

Bovendien wordt de spoga+gafa 2022 voor de eerste keer uitgebreid met een digitale gaat. Daarmee staat er niet alleen tijdens de beurs, maar ook daarna veel spannende inhoud op afroep ter beschikking. Voor u betekent dat: nog meer uitstraling en bereik.

Profiteer van de mogelijkheden voor nieuwe groei-impulsen en goede resultaten op de spoga+gafa 2022.

bezoekers@koelnmesse.be | Tel. +32 16 905780

Inhoud

Jaargang 23 - editie 95 - maart 2022



"100% waterdoorlatende verhardingen bestaan niet"

p.6



Het tuinterras: beter in natuursteen of liever keramiek?

p.16



Nieuwe componenten voor innoverend terrassysteem

p.24



"Vakkennis zorgt ervoor dat mensen je vertrouwen"

p.32

MAKE
SPRING
BETTER

DE SLIMME KEUZE VOOR DE COMPACTE TUIN

De nieuwe Husqvarna Automower® 305 is speciaal ontworpen voor een prachtig resultaat in de compacte, complexe tuin. Terwijl u uw tijd besteedt aan leuke dingen, zorgt Automower® voor een perfect gemaaid en gezond gazon. En met de mobiele app heeft u altijd de volledige controle. Dus maak elke dag mooier met Husqvarna Automower®.

De Husqvarna Automower® 305 is nu beschikbaar voor € 1.249. Er is nu al een Automower® vanaf € 899.

Kijk voor de beste Automower® voor uw tuin op husqvarna.com/automower

€ 1.249

Husqvarna Automower® 305

25 YEARS OF AUTOMOWER® INNOVATION



COVER - Twinson Terras

De Twinson terrasplanken zijn een ideale mix van natuur en technologie. Ontdek meer over de Twinson terrasplanken in dit magazine op pagina 24 en 25.

Edito	3 Een waterbom van 8 miljard euro
Dossier	6 "100% waterdoorlatende verhardingen bestaan niet"
	8 Wadi, helpt het water een (natuurlijk) handje
	9 Infiltratiezones, potentieel voor meer (bio)diversiteit
	13 'Denk eens vaker aan bovengrondse maatregelen'
Project	15 De toekomstige stad, een polycentrisch ecosysteem van wijken
Dossier	16 Het tuinterras: beter in natuursteen of liever keramiek?
Branded content	19 Innovatieve plaatsing van waterdoorlatende natuursteenbestrating
	20 COMPO verkleint ecologische voetafdruk
	21 Tegels plaatsen op terrassen een delicate opdracht? Niet met de juiste opbouw!
Dossier	22 'Hou rekening met de duurzaamheidsklasse, zowel van de planken als van de opbouw'
Branded content	24 Nieuwe componenten voor innoverend terrassysteem
	26 Het ontbrekende puzzelstukje voor een feilloos en stabiel terras
Interview	29 Hoe renoveer je een gazon?
Producten in the spotlight	30
Branded content	31 Zelfrijdende verticuteermachine maakt kwalitatief verticuteren mogelijk
Event	31 Na 4 jaar komt de private en publieke groensector opnieuw samen tijdens Green
Interview	32 "Vakkennis zorgt ervoor dat mensen je vertrouwen"
Project	35 "De onzichtbare techniciteit in dit project bezorgde ons hoofdbrekens"
Interview	37 "Inzetten op tijdelijke natuur zou de norm moeten zijn"
Interview	41 "Ik focus me op tuinen met een groeiachterstand"
Branded content	42 Knauf GaLa: complete oplossing voor outdoorbestrating
Actua	44 10 ongekende maar zeer beminde zomerbollen
Interview	47 Inheems of niet?
Branded content	31 Bekroonde grastechnologie nu ook beschikbaar voor hoveniers
Actua	49

“100% waterdoorlatende verhardingen bestaan niet”

In het kader van klimaatadaptieve tuinen en het op peil brengen van onze grondwaterstand hoor je de laatste tijd veel over ‘waterdoorlatende verhardingen’. Even duidelijk maken dat er eigenlijk geen enkele verharding 100% waterdoorlatend is. "Daarom spreek ik liever over waterpasserende- of deels waterpasserende verhardingen", zegt Wim Collet.

Tekst en Foto's: © Wim Collet

Waterpasserende verhardingen

Gemiddeld kan je er vanuit gaan dat de varia types waterpasserende verhardingen ca. 30% hemelwater doorlaten bij een gemiddelde regenbui. Bij zachte aanhoudende regen kan dit percentage hoger liggen. Hierbij vind je een indicatieve overzichtstabel. Voor de berekening te maken kan je er best van uitgaan dat we 60 liter hemelwater / uur / m² moet kunnen sturen, bufferen, laten infiltreren.



Inrit in een waterpasserend kiezelsysteem

Type	Infiltratie	Levensduur	Herstelbaar	Kostprijs
Asfalt	Geen	Zeer goed	Goed	Hoog
Beton	Geen	Goed	Moelijk	Hoog
Tegels met cementvoeg	Geen	Afh. tegel	Redelijk	Hoog
Betonklinker	Bijna niets	Gemiddeld	Moelijk	Middelmatig
Kleinklinker op zandbed	Bijna niets	Zeer goed	Makkelijk	Middelmatig
Klinker met open voeg op puinfundering	Redelijk	Gemiddeld	Moelijk	Middelmatig
Kassei met porfiergruis	Matig	Zeer goed	Makkelijk	Hoog
Kassei met grasvoeg	Redelijk	Gemiddeld	Makkelijk	Hoog
Grind in raster	Matig	Beperkt	Zeer moeilijk	Middelmatig
Grind op fundering of doek	Matig	Beperkt	Makkelijk	Laag
Grasdalen op puin	Redelijk	Gemiddeld	Redelijk	Middelmatig
Gefundeerd gras	Behoorlijk	Beperkt	Matig	Laag
Gazon	Redelijk	Kort	Makkelijk	Laag
Kunstgras	Geen	Kort	Moelijk	Hoog

Bepalende pijlers bij infiltratie

Er zijn vier pijlers die bepalend zijn voor de mogelijke infiltratie van het hemelwater bij verhardingen:

1 De hellingsgraad

Hoe steiler de verharding, hoe minder het hemelwater de kans heeft om te infiltreren. Dit kan je opvangen door tussentijdse gootjes te plaatsen die aangesloten zijn op een drainagebuis op een diepte van minimum 25-30 cm die bevoeit tussen de beplanting (vaste planten, heesters en bomen) of uitkomt in een wadi of retentiezone. Een andere mogelijkheid is het aanpassen van de legwijze waarbij één of meerdere dwarse stroken van de verharding 1 tot 1,5 cm dieper gelegen zijn en een afvloeit naar de aanpalende beplanting hebben.

2 De fundering

Bij elk type van waterpasserende verharding moet de fundering uiteraard ook waterpasserend zijn of zelfs waterbufferend. Een economische en ecologisch verantwoorde oplossing hiervoor is gebruikmaken van gebroken betonpuin (of steenslag) kaliber 2-40 mm. Mengpuin raad ik af omdat hier een groot aandeel baksteen in zit en dit verder vergruisd wordt doorheen de tijd waardoor het water niet voldoende kan infiltreren. Belangrijk is ook om het caliber 0-1 hier niet mee ingemengd te hebben, het spreekt voor zich dat ook dit de infiltratie bemoeilijkt. De dikte van deze verdichte puinlaag is afhankelijk van de belasting / type verkeer. Op deze verdichte puinlaag kan dan een splitlaag caliber 2-4 mm



Combinatie van fundering verdicht gebroken betonpuin met laagje van ongeveer 1 cm basaltsplit

gebruikt worden als egalisatielaag. Onder de verharding of tussen de puinlaag en splitlaag mag absoluut geen gebruik gemaakt worden van een geotextiel of gelijkaardig materiaal. Dit doek zal op termijn dichtslippen door de fijne stofdeeltjes die met het hemelwater naar beneden infiltreren waardoor de infiltratiecapaciteit uiteindelijk volledig verdwijnt. Bij vrees voor stabiliteit of uitspoeling van het funderingsmateriaal kan je kiezen voor het inwerken van een 'gebreed' net (type Enkamat).

Dezelfde fundering kan je gebruiken voor kasseien waarboven een zandlaag gelegd wordt van ca. 12 cm waar de kassei tot halweg ingeklopt wordt. Als gekozen wordt voor een 'groene verharding' blijft de basisfundering bestaan uit

Bij elk type van waterpasserende verharding moet de fundering uiteraard ook waterpasserend zijn of zelfs waterbufferend. Een verantwoorde oplossing is gebroken betonpuin (of steenslag) kaliber 2-40 mm.

Wim Collet
Docent landschaps-
tuinarchitectuur EHB



Parking met betonstraatstenen 15 op 15 cm en 2 cm brede grasvoeg en toegang in kleinklinker



Kassei in zandbed met voeg van porfiergruis



Onderlaag van verdicht steenslag voor afwerking met kiezellaa



Voorbeeld van creatief omgaan met betonstraatstenen in combinatie met gras

“

De keuze van een correct voegmateriaal zorgt voor een vlotte infiltratie én voor minder ongewenste kruidgroei. Split in een caliber van 2-4 mm is ideaal.

Wim Collet
Docent landschaps-
tuinarchitectuur EHB

verdicht gebroken betonpuin of steenslag caliber 2-40 mm. Maar als egalisatielaag gebruik je het specifieke 'grasdalsubstraat' in een laagdikte van ca. 3-4 cm. Meer praktische info vind je op de site van Febe.be. Vraag: Kan een fundering waterbufferend zijn? Ook dat is mogelijk, je kan de fundering deels als retentiezone gebruiken. Hiervoor gebruik je verdicht steenslag of gebroken betonpuin in een caliber van bijvoorbeeld 20-40 mm. Tussen deze stenen zijn er grotere poriën die voor waterbuffering kunnen zorgen. Dit systeem is minder geschikt bij 'groene verhardingen' omdat de capillaire werking erg beperkt is waardoor het gras/kruidmengsel bij droge periodes er sneller dor zal uitzien.

3 Het voegmateriaal

De keuze van een correct voegmateriaal zorgt voor een vlotte infiltratie én voor minder ongewenste kruidgroei. Ook hier komt het erop aan om de 0-1 mm fractie te vermijden. Split in een caliber van 2-4 mm is ideaal. Het gevolg hiervan is dat de voeg snel droog is waardoor de kieming van ongewenste kruidgroei erg bemoeilijkt wordt. Bij 'groene verhardingen' zal je het grasdalsubstraat dat je reeds als egalisatielaag gebruikte ook als vulling voor de openingen en voegen gebruiken. Bij kasseien kan je dit ook toepassen, de voeg met een hoogte van ca. 7 cm en 2 cm breedte vul je met het grasdalsubstraat. De opvulling van de gaten of voegen met grasdalsubstraat doe je tot ca. 1 cm onder de rand. Dit is essentieel om de kruidlaag/grasplant niet stuk te rijden en geen druk uit te oefenen op het substraat waardoor er geen verdichting ontstaat en de infiltratiecapaciteit optimaal blijft.

4 Het type bestratingsmateriaal

Verhardingen als kleinklinkers en



Inrit in een waterpasserend kiezelsysteem

betonstraatstenen zijn verkrijgbaar in diverse uitvoeringen voorzien van afstandsnokken of perforaties. Hierdoor kan het water via de voegen of de perforaties naar onder gedeeltelijk infiltreren. Qua opbouw, voeg, infiltratiecapaciteit, klimatologisch effect en beheer maken we een onderscheid tussen:

- verhardingen met openvoeg als betonstraatsteen, kleinklinker, kassei ...
- halfverhardingen zoals kiezelsystemen, dolomiet caliber 5/15 mm, grind in rasters zonder vlies...
- verhardingen in combinatie met groen zoals grasdalsystemen, groene voegen, gefundeerd gras...
- Maak je keuze in functie van comfort, de gebruiker, de intensiteit van gebruik en uiteraard houd je ook rekening met het esthetische effect.

Diverse aandachtspunten

- Denk steeds aan een mogelijke waterinfiltratie aan de rand van de verharding, daarom zullen we alle verhardingen tonrond

“

Naast alle praktische aspecten blijft de beste beslissing om enkel verhardingen te plaatsen waar ze functioneel zijn en niet omwille van hun 'sierwaarde'.

Wim Collet
docent landschaps-
tuinarchitectuur EHB

leggen. Ook voor half-verhardingen/kiezelsystemen geldt dit evenzeer!

- Bij verharding die geen of quasi geen infiltratie toelaat, zorgen we best voor infiltratie aan de zijkanten waar het tussen de beplanting kan infiltreren.
- Gefundeerd gras is een prima oplossing voor occasioneel gebruikte parkings, inritten, toegang naar weide, paardenstal... Het is niet zo comfortabel voor rollators, rolstoel, buggy... Mogelijke opbouw: fundering van gebroken betonpuin 2-40 mm (dikte in functie van gebruik), daarboven komt een laag van gebroken betonpuin 0-20 mm gemengd met 20% gebiedseigen grond.
- Inzaai van groene voegen en grasdalsystemen. Je kan specifieke mengsels in de handel vinden. Andere goed werkende mengsels zijn: sportmengsel, gras met microklaver, specifiek kruidenrijke mengsels met inheemse tredvegetatie, inzaai met een mix van *Herniaria glabra* + microklaver. Belangrijk aspect is de opdrachtgever erop duiden dat dit minstens 12 weken moet kunnen ontwikkelen voor je erop mag rijden!
- Naast al deze praktische aspecten blijft de beste beslissing om enkel verhardingen te plaatsen waar ze functioneel zijn en niet omwille van hun 'sierwaarde'.

De auteur

Wim Collet is ervaringsdeskundige, landschaps- en tuinarchitect bureau 'Natuurlijk' + docent aan opleiding landschaps-tuinarchitectuur aan de EHB.

Wadi, helpt het water een (natuurlijk) handje

Een wadi (Water Afvoer Drainage Infiltratie) is een met grind en zand gevulde kom of bekken dat zowel water kan vasthouden als laten infiltreren.

Door een wadi mag je lopen, maar hij mag niet zwaar belast worden.

Je kunt er bijvoorbeeld niet met een auto

over rijden want dan wordt de bodem

gecompacteerd en ondoorlatend.

Doordat wadi's beplant zijn, passen ze

goed in groengebieden en groenstroken.

Tekst en Foto's: BlauwgroenVlaanderen

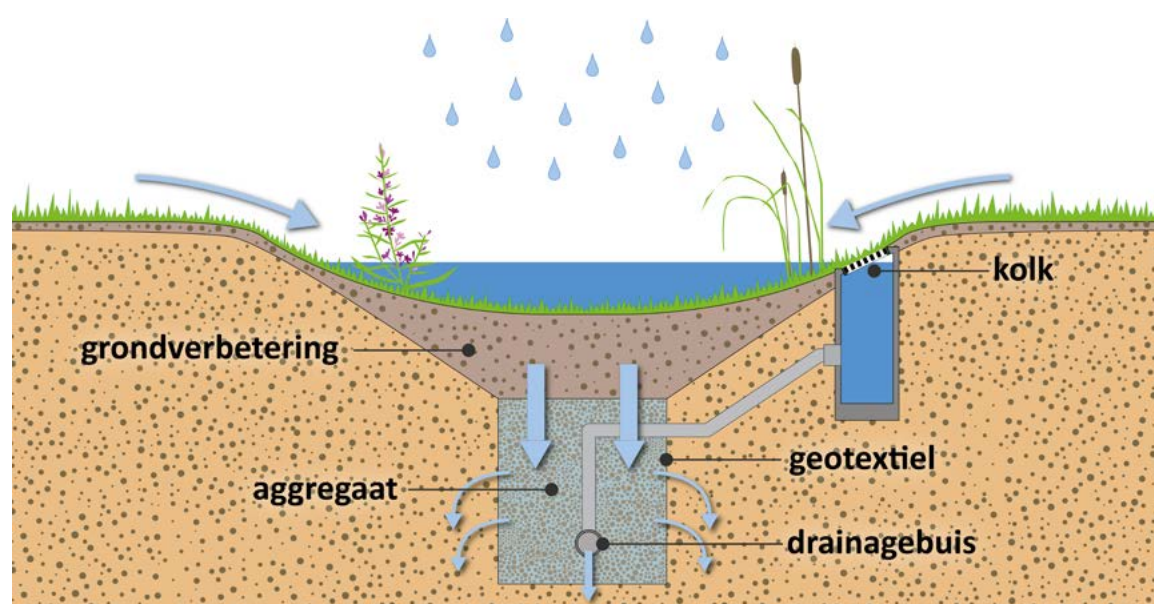
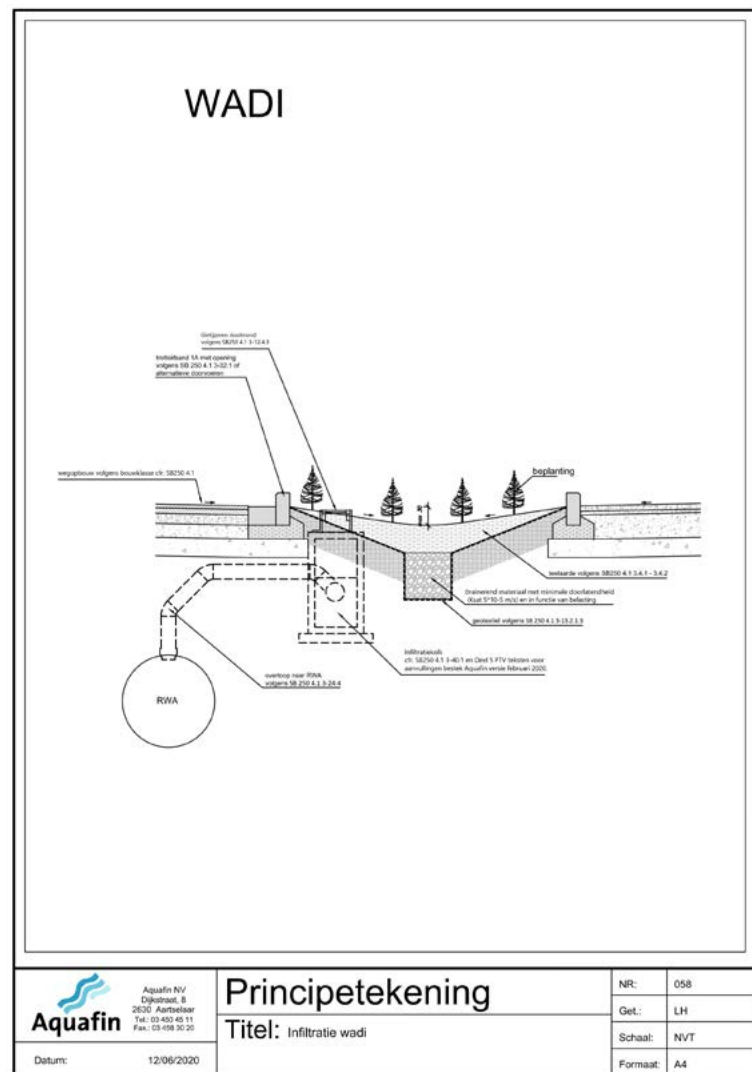
Een combinatie van een infiltratiekom met een ondergronds filterbed wordt een wadi genoemd. Bij een wadisysteem stroomt het water van de daken en de wegen niet in de riolering maar via bovengrondse goten en/of grachten of over de berm in de wadi. Wadi's kunnen deel uitmaken van de groene infrastructuur van een stad en bijdragen tot meer biodiversiteit.

Aanleg

Een wadi is een beplante verlaging met een doorlatende bodem. De bovenlaag bestaat uit beplante verbeterde grond. Als de ondergrond onvoldoende doorlatend is en het grondwater diep genoeg zit, kan er onder de infiltratiekom een filterbed-materiaal worden aangebracht. Dit filterbed dient dan om een minder doorlatende laag te doorbreken of om extra berging te voorzien. Het filterbed bestaat uit een in geotextiel ingepakte koffer die gevuld kan zijn met grind, lavasteen of gebakken

kleikorrels. Deze materialen hebben veel tussenruimte waarin het regenwater gestockeerd kan worden. Om dichtslibben en doorworteling te voorkomen is de koffer in geotextiel ingepakt.

Onder in de koffer bevindt zich soms een infiltratie/drainbuis. Om overstroming van de wadi tijdens zware regenval te voorkomen, is de wadi voorzien van kolken of overlooproosters. Dat zijn overloopvoorzieningen die direct op de infiltratie/drainbuis zijn aangesloten. Een regenbui infiltreert via de gracht en de koffer in de bodem. Als het water boven het niveau van de overloop stijgt, stroomt het water via de overloop naar de drainbuis om het ondergrondse buffervolume eenvoudiger te vullen. Een externe overloop naar de RWA riool, een gracht of beek zorgt voor een veilige noodoverloop als bescherming tegen wateroverlast.



Infiltratiezones, potentieel voor meer (bio)diversiteit

De klimaatverandering uit zich de laatste jaren vooral in weersextremen, getuige de overstromingen in 2021 en de langdurige droogteperiodes de jaren voorheen.

De negatieve gevolgen van deze ontwikkelingen worden in Vlaanderen nog

versterkt door de hoge verstedelijkingsgraad en hoge verhardingsgraad

van gemiddeld 16%¹. Het is dan ook meer dan ooit nodig om waterafvoer

via riolering te beperken en de grondwatertafel lokaal aan te vullen.

Tekst: Pieter Goossens en Sandy Adriaenssens/Proefcentrum voor Sierteelt

De noodzakelijke opkomst van infiltratiezones

Infiltratievoorzieningen kunnen zowel bovengronds als ondergronds aangelegd worden². Bovengrondse infiltratievoorzieningen zoals infiltratiekommen, -bekkens, -grachten en wadi's, bieden echter het voordeel dat ze een stuk goedkoper zijn én tegelijk ook als groenzone kunnen fungeren. Zowel binnen Afdeling Groen op het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS) als het PDPO-project 'Naar een efficiënt waterbeheer met groenzones', een samenwerking tussen PCS, VVOG, Velt en Regionaal Landschap Schelde-Durme, wordt ingezet op praktijkonderzoek en kennisdeling rond ontwerp, dimensionering, inrichting en onderhoud van bovengrondse infiltratievoorzieningen.

Onzekerheid voor beplanten ondanks meerwaarde

In de praktijk worden bovengrondse infiltratiezones nog vaak ingezaaid met eentonige grasmengsels omwille van het onderhoudsgemak en de onzekerheid over het succes van een aanplant. Hoewel dit een goede keuze is voor speelterreinen, kan een beplanting op andere locaties toch een meerwaarde creëren voor de biodiversiteit, voor verkoeling zorgen en een positieve impact hebben op gezondheid en welzijn. Bovendien hebben planten mogelijk een positief effect op de werking van de infiltratiezone doordat ze de bodem beschermen tegen verdichting/verslapping, het bodemleven activeren en verdichte bodemlagen doorbreken met hun wortels en zo voor verticale waterpassage zorgen.

Om deze duidelijke meerwaarde te behalen moet wel uitgegaan worden van een goede en gerichte plantkeuze, voldoende afgestemd op de standplaats (bodemtype, hydrologie, mate van zonlicht,...). Doordat in infiltratiezones het vochtgehalte in de bodem sterk kan fluctueren (van onder water na buffering



tot droog na infiltratie), vraagt dit wel een uitgebreide en gerichte plantenkeuze.

Sortimentsproeven voor de praktijk op het PCS

Op het PCS werden enkele sortimentsproeven aangelegd ter ondersteuning van de sector in hun plantkeuze voor infiltratiezones. Voor deze proeven werd gebruik gemaakt van twee infiltratiezones op het terrein van 1 m diep en 6 m breed. De ene zone dient als natuurlijke infiltratiezone en werd deels ingezaaid met ecologische bloemenmengsels

geschikt voor fluctuerende waterstanden, naast een zone voor spontane ontwikkeling.

De andere zone werd technisch uitgewerkt volgens de principes van een WADI (Water Afvoer door Drainage & Infiltratie) met onderin een infiltratiekoffer en drainagebuis om de waterafvoer te garanderen. Dit systeem wordt in de praktijk voornamelijk toegepast bij slecht drainerende bodemtypes en/of hoge lokale waterstand. In deze praktijkproef werd de zone in twee gesplitst en werden

twee bodemtypes aangevoerd: klei en lemig zand. Zodoende kan een breder sortiment volgens twee bodemtypes gedemonstreerd en getest worden. Er werden geen substraten (bv. lava, argex,...) toegepast, omdat na een bevestiging in 2020, werd aangegeven dat in de praktijk vooral wordt gewerkt met de aanwezige, natuurlijke bodemtypes. Om de beplanting te kunnen testen in verschillende vochtomstandigheden, werd het systeem van peilgestuurde drainage geïnstalleerd om het waterniveau te sturen.



Afvoerputten



Afwaterende vloermatten



Deksels



Grasdallen



Grindstabilisatiematten



Infiltratieblokken



Slim omgaan met je

regenwater rond het huis en in de tuin

ACO HOUSE & GARDEN



Meer info?

Meer informatie en verkooppunten vind je op www.aco.be



In de testopstelling werden verschillende vegetatietypes voorzien bij de twee bodemtypes, namelijk:

- grasveld/gazon
- Bloemenweide
- kruidlaag: bodembedekkende vaste planten
- zoomlaag: opgaande vaste planten
- struiklaag: heesters
- De soortkeuze werd gebaseerd op verschillende literatuurbronnen en afgetoetst aan de aanwezige planten kennis op het PCS. De vaste planten en heesters werden in het voorjaar van 2020 geplant, de zaadmengsels werden ingezaaid in het najaar. In het eerste groeiseizoen werden de planten naar noodzaak geïrrigeerd en werd het water direct afgevoerd na infiltratie. In het tweede groeiseizoen werd de beplanting onderin de testopstelling onderworpen aan een overstromingsperiode van 48 uur in de zomer.



bovengrondse infiltratievoorziening

Grasveld/gazon

Mengsel	Bodemtype	Beschrijving
Advanta off-side	Lemig zand	roodzwenk, veldbeemd, engels raigras, hardzwenk, plat beemdgras & struisgras
Advanta off-side	Klei	
Barenburg watersaver	Lemig zand	rietzwenkgras (80%), veldbeemdgras en engels raai (10%)
Barenburg mowsaver	Klei	selecties roodzwenkgras
Ten have Green star dijken	Lemig zand	roodzwenk (60%), veldbeemd (30%) & 10% engels raai
Ten have Green star wadi	Klei	rietzwenkgras (65%), 20% roodzwenk, 10% engels raai & 5% klaver

Algemeen presteren de grasmengsels goed, zonder significante verschillen in de bedekking. Een interessante soort voor toepassing in infiltratiezones is rietzwenkgras (*Festuca arundinacea*) omwille van zijn diepe beworteling en tolerantie voor fluctuaties in het vochtgehalte van de bodem. De soort ontwikkelt zich vooral goed op kleigrond en komt iets minder voor op het drogere bovengedeelte in het bodemtype lemig zand.

Daarnaast zijn er aanwijzingen merkbaar in de onderhoudsbehoeftes van de verschillende grasmengsels, zo is er bij roodzwenkgras snel aanwas van een viltlaag die mogelijks een negatieve impact kan hebben op de infiltratie en een snelle noodzaak aan verticuteerbeurten impliceert. Bij het bodemtype lemig zand zien we snel voedseltekorten en bijgevolg een grotere vatbaarheid aan ziektes bij de grasmengsels. Dit is te wijten aan de snelle uitspoeling van voedingsstoffen bij infiltratie.

Kruidlaag

Algemeen is een goede plantkwaliteit vast te stellen, behalve bij *Asperula taurina* (door gevoeligheid aan vochtige bodem en hoog waterniveau) en *Acorus gramineus* (traaggroeiende soort die zeer moeilijk aanslaat na aanplant).

Er zijn echter grotere verschillen in uitvalpercentage tussen de verschillende soorten, alsook bovenaan en onderaan de wadi. Deze verschillen zijn vooral merkbaar bij het bodemtype lemig zand, wat te verklaren kan zijn door een beperkte capillaire werking t.o.v. het bodemtype klei. Hierdoor komen er meer fluctuaties in het bodemvochtgehalte van dit bodemtype voor, wat stress-omstandigheden in de hand werkt. Vooral na de overstromingssessie werd een hogere mate van uitval vastgesteld. Bij het bodemtype lemig zand was uitval onderin zichtbaar. Enkel *Carex flacca* blijft zowel onderin als bovenin de testopstelling gevrijwaard van uitval.

Bloemenweides

Volgende bloemenmengsels werden ingezaaid:

Mengsel	Bodemtype	Beschrijving
Cruythoeck 'Nectar onder het mes'	Lemig zand	Breed toepasbaar mengsel van kruidachtige planten geselecteerd voor extensief maaibeheer
Cruythoeck 'Nectar onder het mes'	Klei	
Advanta 'Rococco'	Lemig zand	Afgestemd bloemenmengsel voor bermen, dijken en stroomdalen
Advanta speciaalmengsel nr. 33	Klei	Speciaal samengesteld voor gebruik op natte gronden als oevers, dijken en slootkanten

We zien, met uitzondering van Advanta speciaalmengsel, algemeen een goede bedekking van de ingezaaide zones. Qua soortensamenstelling zien we dat in de mengsels enkele soorten gaan overheersen die beter zijn aangepast aan de fluctuerende waterstand. Bij het zaadmengsel Cruythoeck 'Nectar onder het mes' zien we bij de beide bodemtypes een hoge aanwezigheid van *Trifolium* sp. en *Plantago lanceolata*. Vooral de vaststelling van *Plantago lanceolata* kan wijzen op verdichting van de bodem, wat sneller kan optreden door de hoge mate van waterpassage. Daarnaast zien we ook regelmatig *Medicago lupulina* terug bij de opkomst van dit mengsel. Bij het zaadmengsel Advanta 'Rococco' zien we vooral opkomst van *Barbarea vulgaris*, *Daucus carota* en *Leucanthemum vulgare*.

Zoomlaag

De geselecteerde opgaande vaste planten als zoomlaag vertonen ook algemeen een goede plantkwaliteit. Enkel *Eupatorium maculatum* bovenaan het bodemtype klei sloeg niet aan. Bij het bodemtype lemig zand is onderin de testopstelling een slechte plantkwaliteit vast te stellen bij *Miscanthus sinensis* t.o.v. een matige plantkwaliteit bovenin de testopstelling. Uitval bij de verschillende soorten is vooral onderin vast te stellen na de overstromingssessie. Overleven bij vochtovermaat en wateroverlast blijkt de grootste uitdaging te zijn voor de verschillende plantsoorten, zeker bij het bodemtype lemig zand. In dit bodemtype blijft de soort *Lysimachia punctata* het meest gespaard van uitval onderin de testopstelling. Bij de soorten bij het bodemtype klei, blijft de uitval relatief beperkt.

Struiklaag

Bij de geselecteerde heesters, vertonen Amelanchier ovalis en Salix helvetica een onvoldoende plantkwaliteit, zowel bovenin als onderin de testopstelling. Amelanchier ovalis had zeer veel moeite om aan te slaan na aanplanting en was gevoelig voor bladvlekkenziekte. Salix helvetica bleek te gevoelig te zijn voor plagen (haantjes) en ziektes (roest). Onderin de wadi was er een hoge mate van uitval vast te stellen bij de soorten Diervilla sessifolia en Spiraea x billardii door vochtvermaat en de daarmee gepaard gaande druk van ziektes.

Figuur 1 toont de plantkwaliteit van de verschillende soorten, ingedeeld per bodemtype en per laag. Figuur 2 toont de uitvalpercentages voor elke soort.

Enkele aanraders en aandachtspunten

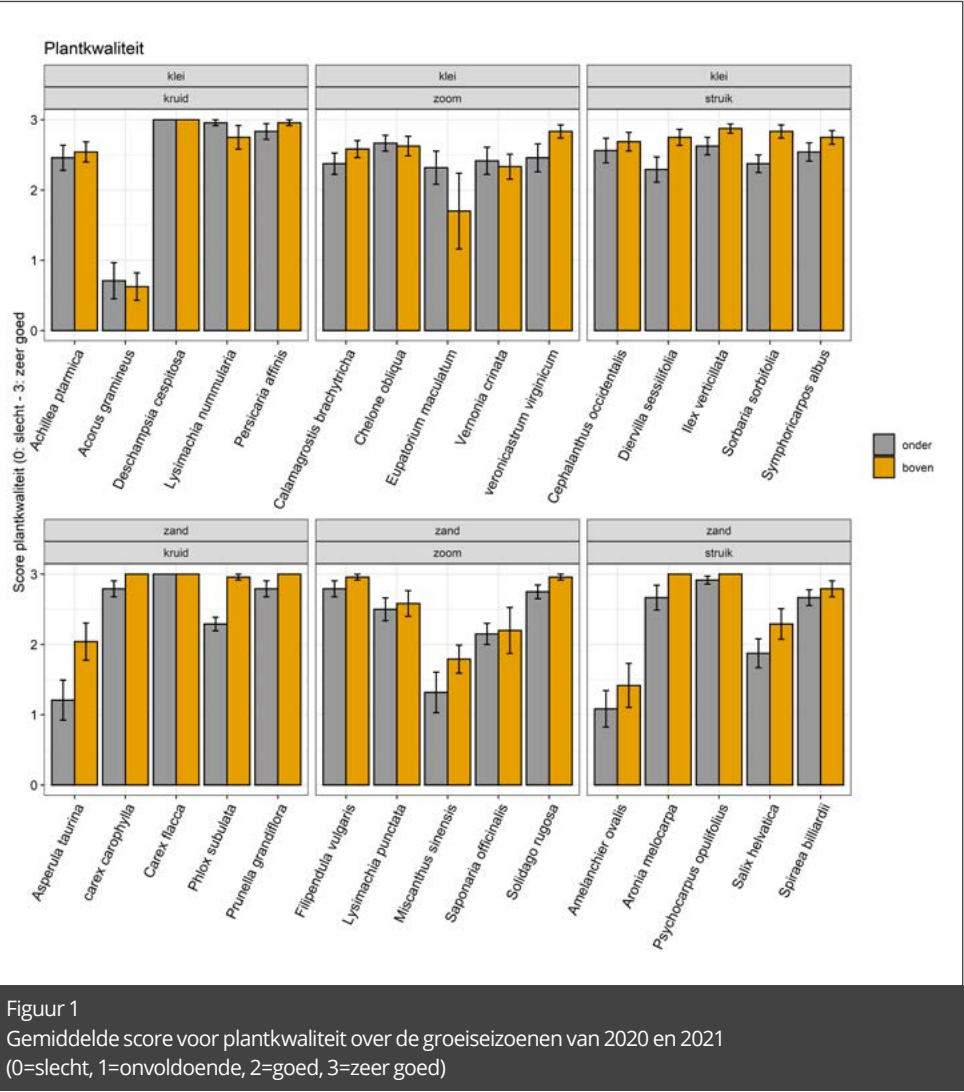
Volgens de resultaten van de praktijkproef hebben volgende soorten een hoog potentieel voor brede toepassing in infiltratiezones:

- **Gazon:** mengsels met Festuca arundinacea
- **Bloemenmengsels:** mengsels met Leucanthemum vulgare, Daucus carota, Medicago lupulina, Trifolium sp.
- **Kruidlaag:** Carex flacca, Lysimachia nummularia, Deschampsia cespitosa
- **Zoomlaag:** Lysimachia punctata, Veronicastrum virginicum
- **Struiklaag:** Psychocarpus opulifolius, Ilex verticillata, Cephalanthus occidentalis

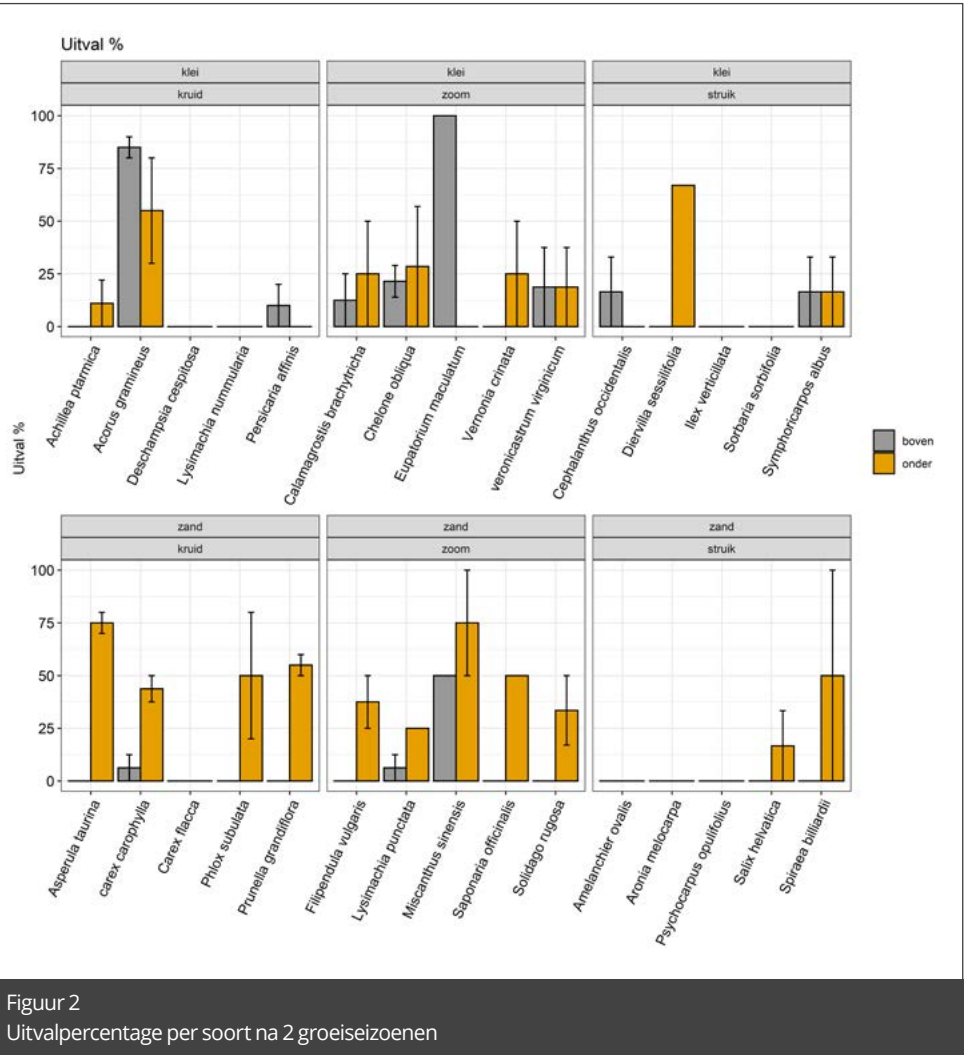
Algemeen komen soorten uit genera gespecialiseerd in standplaatsen met fluctuerende vochniveaus en waterstanden in aanmerking. Denk hier bijvoorbeeld aan het genus van de zegges (Carex sp), de wederik (Lysimachia sp.) en van de duizendknoop (Persicaria sp.). In deze genera is de kans groot dat een plantensoort voorkomt die van nature in een standplaats groeit die qua vochtomstandigheden vrij gelijkaardig is aan de vochtomstandigheden in de infiltratiezone.

Een belangrijk aspect bij de plantkeuze is ook het risico op woekeren in de ruimere omgeving, wat een negatieve impact kan hebben op de bredere biodiversiteitswaarde. Hoewel deze soorten potentieel hebben voor de toepassing in infiltratiezones en op zichzelf een biodiversiteitswaarde (voedselaanbod) hebben is het risico te groot. In deze optiek hebben we er ook voor gekozen om de soorten Aronia melocarpa, Sorbaria sorbifolia en Spiraea x billardii te vervangen in de testopstelling.

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, de Europese Unie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond en AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie.



Figuur 1
Gemiddelde score voor plantkwaliteit over de groeiseizoenen van 2020 en 2021 (0=slecht, 1=onvoldoende, 2=goed, 3=zeer goed)



Figuur 2
Uitvalpercentage per soort na 2 groeiseizoenen

“Denk eens vaker aan bovengrondse maatregelen”

Groenblauwe netwerken zijn niet nieuw maar door de extreme hitte en overstromingen uit het recente verleden wel brandend actueel. In se gaat het om het verweven van natuur en waterlopen doorheen het bebouwde weefsel om onze steden en publieke ruimte klimaatadaptief te maken. Er zijn tal van maatregelen om onze omgeving groen en blauw in te richten. En vooral om op een slimmere manier met water om te gaan.

Tekst: Sam Paret – Foto’s: Aquafin/Frederik Beyens

Blauwgroenvlaanderen

We kennen het probleem naderhand wel, er is te veel verharding en te weinig buffercapaciteit waardoor ons riolerings-netwerk bij extreme regenval overspoeld wordt. BlauwgroenVlaanderen wil daaraan verhelpen door ruimtelijke strategieën en inspirerende voorbeelden aan te reiken. Een groene, klimaatbestendige inrichting van de publieke ruimte helpt immers overlast en schade door buien te beperken. Bovendien is het ook aangenamer om in te wonen en te leven. Wij overlopen ze samen met Birgit De Bock, studieverantwoordelijke R&D bij Aquafin, die mee aan de wieg stond van blauwgroenvlaanderen.be.

“Bij waterbeheer wordt er door architecten al heel snel ondergronds gedacht waarbij water via een buizensysteem in een aantal kratten wordt geleid. Het infiltratiesysteem werken ze vaak op die manier uit, terwijl tuinaanemers bovengronds heel erg mooie dingen kunnen realiseren met water. Dat is een gemiste kans, want het is mogelijk om én een mooie waterpartij te hebben én tegelijkertijd te voldoen aan de wettelijke omkadering inzake infiltratie.”

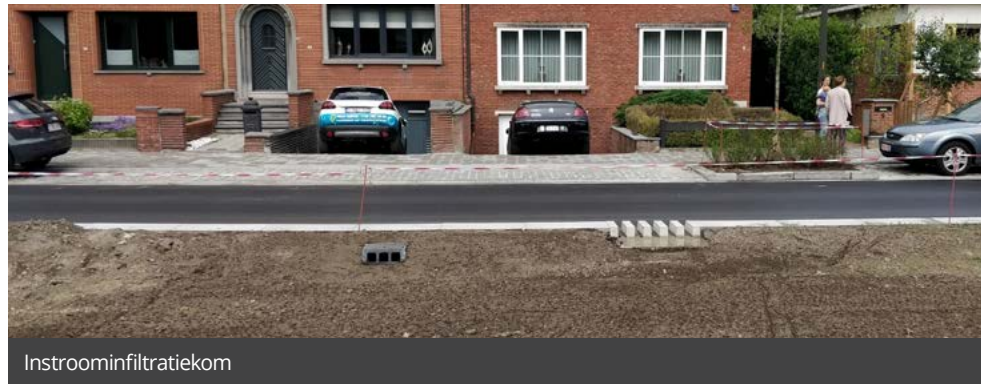
Wettelijk kader

Voor tuinen is er inzake hemelwater voorlopig nog geen verplichting zoals die er voor huizen wel is. Verbouwingen of nieuwbouw moeten voldoen aan de gewestelijke verordening inzake hemelwater. Die legt elke verbouwer een aantal maatregelen op om te voorkomen dat regenwater onmiddellijk afgevoerd wordt. Het uitgangsprincipe is dat regenwater zoveel mogelijk gebruikt wordt. Het



© Frederik Beyens - infiltratiekom Oostkamp

resterende gedeelte moet worden geïnfiltreerd of gebufferd zodat slechts een beperkte hoeveelheid met een vertraging wordt afgevoerd. De plaatsing van de overloop van de hemelwaterput en de infiltratievoorziening dient aan dit principe te beantwoorden. Vanaf 29 september 2016 moet elk op te richten gebouw, constructie of aan te leggen verharding groter dan 40 m2 aan de normen van de verordening voldoen, ook als deze vrijgesteld is van stedenbouwkundige vergunningsplicht. De plaatsing van een infiltratievoorziening is dan verplicht als het goed (perceel) groter is dan 250 m².



Instroominfiltratiekom



Instroom infiltratiekom detail

Mensen zien vaak een waterprobleem waar er eigenlijk een bodemprobleem is. Een goede bodemgezondheid is essentieel bij het creëren van groenblauwe netwerken.

Birgit De Bock
studieverantwoordelijke R&D bij Aquafin

Bovengronds geniet voorkeur

Wat de verordening niet bepaalt, is of je die ondergronds dan wel bovengronds realiseert. “Bovengronds geniet altijd onze voorkeur. Daar heb je ook verdamping waardoor je nog meer water kwijt kan en je creëert een extra biotoop in je tuin die de biodiversiteit aanzienlijk vergroot. Dat kan met een infiltratiekom – een simpele hap uit het maaiveld – of met een wadi of (zwem)vijver op voorwaarde dat bij die laatste een waterdoorlatende bovenlaag is voorzien. Het hoeft dus helemaal niet complex te zijn. Wanneer mensen geen regenwaterput hebben, loont het de moeite om te kijken of je de regenpijpen niet kan afkoppelen naar waar het gewenst is, bijvoorbeeld naar een gracht of gewoon in de tuin waar het beter kan infiltreren en waar je waterbeleving kan creëren.”

Wetgeving openbare ruimte

Professionals actief in de openbare ruimte zijn gebonden aan de Code van Goede Praktijk inzake hemelwater. “Dat is het minimum waaraan je moet voldoen, maar de code is vrij vaag. Algemeen kan je stellen dat je moet zorgen voor goede infiltratie en als dat niet mogelijk is, moet je bufferen en vertraagd gaan afvoeren. Goed communiceren met de waterloopbeheerder wordt ook aanbevolen, bijvoorbeeld bij het aansluiten op een beek, want dan is die verantwoordelijk. Naast de waterloopbeheerder is ook de provincie mee bevoegd en kunnen ook zij extra maatregelen opleggen. Die maatregelen verschillen van beek tot beek en van provincie tot provincie. Wij als Aquafin maken altijd een kosten-batenanalyse om te zien of heel veel ondergronds bufferen wenselijk of noodzakelijk is. Bovengronds infiltreren geniet, indien mogelijk, altijd onze voorkeur. Het laat niet alleen toe kostenefficiënt te werken, het versterkt het groenblauwe netwerk. Ruimte voor water is ruimte voor groen.”



Waterdoorlatende bestrating



Bufferbekken



Infiltratiekom

Bodemanalyse

In het verhaal van groenblauwe netwerken ziet Birgit ook een belangrijke rol weggelegd voor tuinaannemers en -architecten. “Zij hebben de expertise om hun klanten wegwijs te maken. Een plas water in de tuin is de ideale plaats om een waterpartij te realiseren, geen aanleiding om te gaan draineren. Het laatste dat we nodig hebben, is angst voor water. Omarm het, geef het een plaats, kies voor diverse waterplanten, zo maak je de tuin rijker en vergroot je de biodiversiteit. Een misvatting die bestaat, is dat mensen vaak een waterprobleem zien waar er eigenlijk een bodemprobleem is. Maak eerst een goede bodemanalyse als je merkt dat het water niet goed infiltreert. Een goede bodemgezondheid is dus minstens even belangrijk bij het creëren van groenblauwe netwerken.”

Overzicht maatregelen

Vlaanderen wil bijdragen aan dat netwerk en op de website blauwgroen-vlaanderen.be krijg je een handig overzicht en inspirerende voorbeelden bij alle maatregelen. Hoewel die meestal gekend zijn, leeft toch de idee dat het vaak complexe en ingewikkelde materie is. “Terwijl dat helemaal niet het geval is. Een infiltratiekom of wadi realiseren is eigenlijk heel simpel. Een infiltratiekom is niets meer of minder dan een simpele

“

De meeste bronmaatregelen zijn geen rocket science, dat is eigenlijk gewoon gezond verstand.

Birgit De Bock
studieverantwoordelijke
R&D bij Aquafin



Waterdoorlatende onderfundering

“
Waterpartijen, groene gevels, bomen in de stad en groendaken zouden een vanzelfsprekendheid moeten worden bij het ontwerp.

Birgit De Bock
studieverantwoordelijke
R&D bij Aquafin



© Frederik Beyens
Een waterpartij zorgt voor meer beleving

Casus Oostkamp

In Oostkamp werkte Aquafin mee aan het realiseren van infiltratiekommen in de straat waarop de gemeente van de gelegenheid gebruik maakte om ook de goten heraan te leggen. Alle goten die er gravitair geraakten, werden erop aangesloten en dus afgesloten van de straatkolken. “Op veel plaatsen blijft het beperkt tot het uitgraven en verdiepen van plantvakken, maar er is zo veel meer mogelijk met hemelwateropvang waardoor onze riolering gespaard kan blijven. En we moeten ook werk maken van de biodiversiteit, want die crisis is minstens even erg als de klimatologische.”

Innovatie

Er wordt ook gekeken naar nieuwe mogelijkheden. Zo voert men momenteel testen uit met een waterdoorlatende onderfundering onder een ondoorlatende verharding. “In principe is het

hetzelfde systeem als met waterdoorlatende verharding waar ook een pakket onder zit waarin het water wordt geborgen. Alleen wordt het er nu op een andere manier ingebracht. Bij deze ondoorlatende verharding zoals asfalt kan het water er immers niet door, dus nu wordt het opzij afgeleid. De eerste resultaten zijn alvast veelbelovend, al is het nog niet meteen inzetbaar op bijvoorbeeld autostrades waar de eisen inzake stabiliteit veel groter zijn. En uiteraard moet de aanleg heel precies gebeuren en is er een kostprijs aan verbonden. Maar niets doen, zal altijd duurder zijn. Dat hebben de voorbije droge jaren en zeker ook de ramp van vorig jaar aangetoond.”

Voor meer info kan je altijd terecht op de websites van **blauwgroenvlaanderen**, **Aquafin**, **Inverde**, **Velt**, **Mijn Tuinlab**



Waterdoorlatende bestrating

PROJECT

De toekomstige stad, een polycentrisch ecosysteem van wijken

Woodhood - Garden City 2.0 in Keulen-Kreuzfeld is een visie voor een nieuw type wijk die een nieuwe planningsmethode vereist. De moed om de verbinding tussen stad en landschap, de verbinding tussen stedelijkheid en wonen in de natuur opnieuw te bekijken.

Tekst en Foto's: ADEPT + Karres en Brands



Ontvangstplein Woodhood



Polycentrisch ecosysteem van hoods

“

De hoods combineren een stedelijke structuur met dorpsspecifiek gemeenschapsleven om een nieuw soort stedelijk dorp te definiëren.

Landschap als basis

Minstens 3.000 woningen en nieuwe banen creëren op een oppervlak van ongeveer 80 ha, dat was het doel. Het Nederlandse bureau Karres en Brands werd samen met Adept, Metabolic en Argus geselecteerd om in een competitie bestaande uit twee fasen een voorstel uit te werken voor een nieuwe wijk in Keulen-Kreuzfeld. Het vormende agrarische gebruik, de historische bosstructuren en de gevarieerde landschappelijke ruimte zijn de basis van de nieuwe wijk. Woodhood verbindt de grootschalige landschapsstructuren met elkaar en creëert zo een gevarieerd netwerk van verschillende landschappen met hun eigen kenmerken. Deze nieuwe natuurlijke infrastructuur doordringt het hele omliggende gebied en verbindt recreatiegebieden met ecologische corridors en verankert Woodhood zo in zijn context. Het landschap volgt de topografische vormen en ecologische corridors en bepaalt het uitgangspunt of de basis voor waterwinning en -buffering en klimaatadaptatie.

Gedecentraliseerde stedelijkheid

In tegenstelling tot het conventionele model van gecentraliseerde stedelijkheid,

is Woodhood gestructureerd als een polycentrisch ecosysteem van hoods (wijken), de Kreuzfelder Hoods. Elke hood heeft zijn eigen identiteit en profiel. Als geheel vormen zij een coherente stad, die onopvallend maar stevig ingebed is in de bestaande bebouwing van Blumenberg. De hoods nemen de verschillende nederzettingseilanden van de afgelopen decennia als thema, hervormen ze tot een zelfstandige typologie en verbinden ze tegelijkertijd tot een dicht netwerk van ruimtelijke en functionele verbindingen. Een dicht netwerk van onderling verbonden, langzaam begaanbare paden en lussen verbindt de hoods met elkaar en met de buurt via de belangrijkste sport-, speel-, park-, onderwijs- en recreatievoorzieningen. De paden variëren in karakter naargelang de context en nabijgelegen functies, maar vormen een samenhangend geheel waarin ook de verschillende landschapstypen rond de nieuwe stedelijke eilanden zijn opgenomen. De organisatie van elke hood is gebaseerd op de oprichting van diverse gemeenschappen. De gekozen structuur draagt bij tot het ontstaan van gemeenschappen op verschillende schalen. De hoods combineren een stedelijke structuur met dorpsspecifiek gemeenschapsleven om een nieuw soort stedelijk dorp te definiëren.

Ecosystemische aanpak

Woodhood is onder andere samen met de bossen maar ook vanuit de bossen ontstaan. Het gebruik van duurzame bouwmaterialen is van groot belang voor de nieuwe wijk. Er wordt hoofdzakelijk gebruikgemaakt van hernieuwbare materialen zoals hout, en de synergie met de materiaal-, water- en energiekringlopen van het omliggende gebied is exemplarisch voor een ecosystemische aanpak. Woodhood wordt een groen stedelijk centrum dat een gezond en duurzaam leven voor zichzelf en zijn omgeving bevordert.

karresenbrands.com



Wijkpark in Woodhood

Het tuinterras: beter in natuursteen of liever keramiek?

De plaatsing van tegels op een niet overdekt terras vergt toch enige extra aandacht. Eerst en vooral dient de juiste tegel gekozen te worden. Daarnaast is de plaatsingsmethode van kapitaal belang om de duurzaamheid van de gehele opbouw te garanderen. We zetten even verschillende interessante aandachtspunten op een rij.

Tekst en foto's: Peter Goegebeur

Soorten terrassen

We kunnen terrassen nog steeds onderverdelen in drie verschillende categorieën:

- Het **balkonterras** bevindt zich op verdiepingshoogte en is bereikbaar vanuit één of meerdere kamers van het gebouw.



Balkonterras

Deze opbouw steekt uit de gevel en is beveiligd door een leuning (open of volle) of al dan niet doorzichtige balustrade (reeks van balusters, kleine zware zuilen, die op een sokkel rusten, met daarboven een dekstuk ter borstwering). Er bestaan balkons van het doorlopende type en het individuele type. Het doorlopende type loopt over de hele lengte van het gebouw en kan gedeeld worden met meerdere appartementen, hetzij gesloten aan de zijkanten, hetzij open. Het individuele model spreekt voor zich. Dat kan zich zowel vooraan als achteraan van de woning bevinden.

- Het **dakterras** bevindt zich meestal bovenop een onderliggende leefruimte, en kan zowel functioneel zijn als plat dak of als creatieve ontspanningszone bij aangenaam weer. Deze opbouw kan toegankelijk zijn via één of meerdere kamers van het gebouw.



Dakterras

Daar zo'n vloer zich meestal boven een verwarmde ruimte bevindt, is deze onderhevig aan temperatuurschommelingen. De isolatie van het dakschild dient bijgevolg best zo dicht mogelijk bij de vloertegel laag te zitten zodoende condensvorming en eventuele koudebruggen uit te sluiten. Warmteafwisseling (dauw) is hier een belangrijk gegeven, waar de architect van het gebouw zeker rekening zal mee houden in zijn ontwerp. Een goede drainering is al even cruciaal om de lange levensduur van dit type terras te garanderen. Mogelijke waterinfiltratie in de onderliggende waterdichte lagen dient al evenzeer voorkomen te worden. Bij dakterrassen bestaat de afdekking meestal uit een onderhelling liggende roofing of opgetrokken EPDM (watereringslaag). Goed gespreide belastingen zijn dan ook de boodschap om beschadigingen van deze bescherm lagen te voorkomen. Meestal wordt dit type terras voorzien van tegeldragers, waarbij een tussenliggende functionele hoogte van minimum 3 à 5 cm is vereist.

- Het **tuinterras** wordt opgebouwd vanuit een uitgegraven kuip tot op de nodige diepte. Hier zijn verschillende plaatsingsmethodes mogelijk. Dit type terras leunt meestal aan tegen het gebouw, hoewel een terras al evenzeer in het midden van de tuin kan aangelegd worden, al dan niet rechtstreeks verbonden met een tuinpad. Vandaar dat dit type terras ook wel eens een "openveldterras" genoemd wordt.



Tuinterras

We leggen in deze reportage de nadruk op de opbouw en afwerking van een tuinterras, die verbonden is met het gebouw, te beginnen met het weghalen van de aarde tot op de nodige diepte. Elke streek heeft namelijk zijn eigenheid qua bodemsamenstelling. Aan de kust zal dit zandgrond zijn, in de polders eerder klei, in de Ardennen berggruis bevattende aarde, enzovoort. Dit kan zijn invloed hebben op de uiteindelijke stabiliteit en kan de diepte van de graafwerken (ook "het uitkofferen" genoemd) en de diktes van de opbouwlagen beïnvloeden. Ook aanpalend groeiende bomen kunnen aanleiding geven tot het dieper graven van de grond waarop het terras moet gerealiseerd worden en dan is soms aangepast kraan- en bulldozerwerk noodzakelijk. Al evenzeer moet er op

gelet worden dat omliggende wortels vocht van onder het terras kunnen onttrekken, die op termijn ongewilde verzakkingen kunnen veroorzaken.

De tegelkeuze



Tuinterras - natuursteen plaatsing

Vooreerst maken we een onderscheid tussen tegels uit natuursteen en keramiek. Beide dienen in eerste instantie vorstvrij te zijn. Deze informatie is gemakkelijk terug te vinden in de technische fiche waar alle karakteristieken in opgesomd zijn.

Al dan niet zelfdragende terrastegeltypen kunnen gebruikt worden voor de bekleding van een tuinterras of zonneterras. Dit kunnen evenwel cementgebonden, onporeuze natuursteen als compacte keramische platen zijn. Deze laatste dienen een waterabsorptiecoëfficiënt van < 0,5% te hebben (groep Bla volgens de Norm NBN EN 14411 – ISO 13006). De huidige generatie keramiektégels zijn immers extreem dicht gewalst en/of geperst met WA-waardes tot zelfs minder dan 0,03%! Dit zal uiteraard zijn consequenties hebben op de te kiezen plaatsingstechniek. De aanbevolen dikte voor buitenbetegelingen is voor keramisch materiaal 20 mm. Men raadt voor beton- en natuursteentégels aan dat ze een gemiddelde minimale dikte van 30 mm tot 60 mm hebben. Ook de afmetingen

van terrastégels worden het best beperkt tot 3600 cm² met plaatsing met rechte voegen, tenzij een geschikt drainerend ontkoppelingssysteem wordt gebruikt op advies van de fabrikant in kwestie.

Terrastégels hebben bij voorkeur een betrekkelijk lichte kleur (gelimiteerde warmteopname) en aangepaste afmetingen om zo thermische uitzettingen te beperken en scheurvormingen en breuken in het vloerwerk te voorkomen. Ze dienen tevens te voldoen aan de EN 10545-12 (vorst-dooicycli) en een minimale veilige uitglijdwierstand, bij voorkeur R10 of R11, te bezitten. Echter zal de bovenstructuur zijn impact hebben op het algemeen onderhoud. Hoe ruwer de toplaag van de tegel, hoe hardnekkiger ze te reinigen zullen zijn.

De opbouw

Dat een mooi terras het grote esthetische verschil kan maken aanpalend en rond een gebouw hoeft geen betoog. Soms worden er regelmatig aanzienlijke budgetten uitgetrokken om de nodige meerwaarde van de woning te laten uitstralen. Maar helaas is het leven voor vele terrassen van korte duur en melden schadegevallen zich regelmatig aan. Oorzaak? Slechte voorbereiding, ongeschikte tegel, verkeerde plaatsingsmethode, dubieuze afwerking, onvoldoende afschot, ontbrekende uitzettingsvoegen, noem maar op. Bij de realisatie van een terras is, naast de juiste keuze van de tegel, de plaatsingsmethode en de



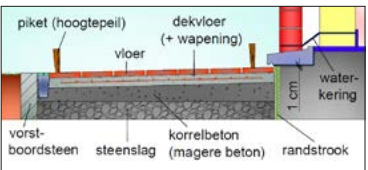
Schadegeval



Schade natuursteen buiten

waterevacuatie een van de belangrijkste factoren waar volle aandacht dient aan besteed te worden. Maar toch probeert het hemelwater vaak om zich een weg te banen tussen twee aanliggende tegels door via de poreuze voegen, tot waar de capillariteit van de onderliggende lagen een einde neemt. Vochttopstapeling leidt in de winter dan onvermijdelijk tot zet- en duwspanningen, vooral bij vriesweer, en dampdrukspanningen in de zomer door opwarming van de zon. En dan houden we nog geen rekening met de krimp- en uitzettingsfenomenen van alle verschillende opbouwlagen die door temperatuurverschillen (dag/nacht) alleen al kunnen plaatsvinden. Men dient dus steeds rekening te houden met mogelijke hygrothermische schokken. Als de regels bij de opbouw niet worden nageleefd is de kans op schade reëel. De totale dikte van de "koffer" moet minimum 40 cm zijn. Aan de randen van het terras dient er ook nog een vorstboord voorzien te worden met een spadebreedte tot in bepaalde gevallen 60 cm diep (vorstdiepte). De helling bedraagt theoretisch 1,5 cm per meter of 1,5% hellingsgraad. De onderliggende lagen of in geval een betonplaat is voorzien, dienen deze onder een helling van 2% te liggen en ze moeten weg van de bouw gericht zijn. Het hemelwater moet worden opgevangen in een goot zodat dit verder kan afgeleid worden naar de riolering.

Ook het voorzien van een extra draineerbuis rondom het terras vermindert het risico van het opvriezen van de aanliggende rijen tegels. Verder mag de bovenpas van de terrasvloer zeker niet hoger liggen dan het dpc (Damp Proof Course), noch van de open stootvoegen in de gevel van de aanliggende woning. Voorzie ook steeds boordstenen. Die kapselen het geheel immers ook esthetisch mooi in. Door de onvermijdelijke aanwezigheid van hoge hygrothermische spanningen moet de vloer kunnen uitzetten. Daardoor zijn voldoende dikke randvoegen (doorgaans 10 mm) dus noodzakelijk, net als bewegingsvoegen, bij voorkeur om de 16 m² en 5 lm.



De 5 plaatsingsmethodes

We kunnen in wezen 5 plaatsingstechnieken toepassen voor het realiseren van een recreatieve buitenterrasvloer:

- 1 De bij ons minder voorkomende **droge ("losse") plaatsing op kift, kiezel of split**. Split ziet men ook regelmatig in bestratingswerken opduiken om bijvoorbeeld Porfier- of Kandla kasseien te plaatsen. Dergelijke stenen dienen voldoende dik te zijn, regelmatig van vorm en extra vastgezet te worden met een aangepaste drukvaste voegspecie.
- 2 De **'nat-in-nat'-methode**, waarbij een mortelpap op de dekvloermortel wordt opengesmeerd, waarin de tegels rechtstreeks geklopt of machinaal vastgetrild worden. Deze methode is echter ten zeerste



Nat-in-nat methode



Nat-in-nat methode

af te raden voor de plaatsing van extreem dichtgeperste keramische tegels of vlekgevoelige natuursteen omdat bij deze techniek in sommige gevallen zelfs 12 liter water/m² vanuit de onderliggende verse lagen dient te verdampen via de voegopeningen, met alle mogelijke gevolgen vanden (reactieve aantasting, zichtbare verkleuringen van steen en voegen,...). Sowieso is het bij dergelijke plaatsingsmethoden sterk aanbevolen om de voegactiviteiten slechts aan te vatten na volledige uitdroging van de dekvloer en cementbarbotine. Onderstaande tabel geeft de mogelijke hoeveelheid resterend vocht aan bij verschillende plaatsingsmethodes.

Plaatsingswijze	Hoeveelheid water [L/m²]
Plaatsing op verse dekvloer	10 à 13
Traditionele plaatsing	5 à 7
Gelijmde plaatsing op verharde dekvloer	0,7 à 1

- 3 De **'zwevende' plaatsingen op tegeldragers of soortgelijke systemen**. Bij deze opstelling is vorstschade quasi uitgesloten. De tegels moeten echter steeds voldoen aan de vereiste normen (vorst-dooicycli) en voldoende dik zijn in functie van hun aard en samenstelling (druksterkte, puntbelasting, breeksterkte). Volg in dit geval de instructies op van de fabrikant of van het WTCB.



'Zwevende' plaatsing



TIP!

Voor de plaatsing van natuursteentégels op tegeldragers bestaat er een formule van het WTCB die de minimum vereiste diktes kan berekenen:

Berekening volgens NBN EN 1341

$$t = \sqrt{\frac{1500 \cdot P \cdot L \cdot F_s}{W \cdot R_f}}$$

P = belasting in kN
L = lengte tegel in mm
FS = veiligheidscoëfficiënt
W = breedte tegel in mm
Rf = minimale buigsterkte van de tegel in N/mm²

4 De **morteltechniek voor betonte-gels of niet-gekalibreerde natuur-steentegels**, waarbij men het beste witcement of tras gebruikt om zogenaamde doorbloedingen te voorkomen.



Morteltechniek



Morteltechniek

Hier is de "strijktechniek" een goede plaatsingsmethode om de mortel-dikte en bijgevolg het restvochtge-halte te beperken. De tegels worden dan in een mortelbed rechtstreeks op een gestabiliseerd en gewapend zandbed geklopt. Hoe grover de zandkorrel genomen wordt, hoe minder cement en dus water er noodzakelijk zal zijn om de nodige druksterkte van het geheel na uitharding te bekomen. Het is hierbij zeer belangrijk dat de "stabilisé" homogeen gemengd en goed aangedamd wordt (bij voorkeur trapsgewijs).

5 De **dubbele verlijming op verharde gewapende dekvloer**, waar vooral gekalibreerde natuur-steentegels en keramische bekledingen thuishoren.



Verlijming

De wapening in de dekvloermortel bestaat doorgaans uit een roestvast net 50 mm x 50 mm x 2 mm, al dan niet gecombineerd met glasvezels. Door het feit dat men een aangepaste tegellijm* gebruikt op een in casu uitgedroogde dekvloer beperkt men tegenover de andere plaatsingsmethodes het restvocht tot het strikte minimum en dus ook de krimpspanningen. Zo houdt men ook de plaatsingstijd van de tegels zelf binnen de perken en kan men de uitgedroogde vloer sneller opvoegen. Het is evenwel altijd raadzaam een restvochtme-ting (max. 2% voor keramische tegels en niet-gevoelige natuur-steenvloeren) uit te voeren vooraleer de voegactiviteiten op te starten. Men kan eventueel ook nog werken met ontkoppelende draineringsmatten om het risico op schade op termijn tot een minimum te reduceren. Het gebruik van vochtregulerende matten is echter geen verplichting, noch genormaliseerd, maar wel aan te raden ingeval er in de dekvloer nog te veel restvocht aanwezig zou zijn. Het strikt opvolgen van de richtlijnen van de fabrikant spreekt voor zich.

* Bij de verlijmingstechniek gebruikt men bij voorkeur een tegellijm van het type C2 S1 of C2 S2, volgens de Europese Norm EN 12004/12002 (Classificatienorm tegellijmen met geïntegreerde testnorm met betrekking tot de buigzaamheid van het uitgeharde kleefmiddel). Om een optimaal contactoppervlak lijm/tegellegzijde te bekomen is de dubbele verlijming met rechte parallelle lijmrillen de betere techniek. 80% overdracht is het vereiste minimum, hoewel BITA (Belgian Innovative Tile Academy) voor buitenvloeren een maximaal resultaat aanraadt van ten minste 90%! Men gaat ervan uit dat hoe minder luchtsluitingen en dus hoe voller de tegels geplaatst worden, hoe minder kans op dampdrukspanningen onder de tegels aanwezig zal zijn. Streven naar een 100% contact-oppervlak zal resulteren in een terras met een gevoelig langere levensduur.

Onderhoud

Vlekgevoeligheid van terrastegels in natuursteen is een eigenschap die betrekking heeft op esthetische kwalitei-ten en bijgevolg bijzonder moeilijk vast te leggen is in objectieve criteria. Dit betekent dat de grens tussen wat aanvaardbaar is en wat niet, niet eendui-dig kan vastgelegd worden.

Vlekvormingen zijn onder te verdelen in drie verschillende vlektypes:

- **Vlektype I:** vlekken ten gevolge van oxidatie van ijzerhoudende mineralen die aanwezig zijn in de steen zelf.
- **Vlektype II:** vlekken ten gevolge van de reactie van organisch materiaal (in de steen) en alkaliën komende van het plaatsingscement.
- **Externe vlekken:** vlekken ten gevolge van een reactie met stoffen die verschijnen op een slecht tijdstip en verkeerde plaats.

Sommige gespecialiseerde producenten kunnen zonder al te veel problemen vlekken uit bepaalde types natuursteen halen, en dit in functie van de vervuiling-sgraad en indringingstermijn. Vooral in een groene omgeving hebben bepaalde tegels de neiging om na verloop van tijd enige vervuiling te vertonen. Maar ook onder de tegels na plaatsing op tegeldra-gers is de kans op vervuiling en klein ongedierte op termijn reëel. Tegels kunnen in dit geval zeer gemakkelijk verwijderd en achteraf teruggeplaatst worden om de onderliggende ruimte te controleren, onderhoud of herstellingen

uit te voeren waar nodig, eventueel te onstoppen en/of te reinigen.

Geschikte onderhoudsproducten zijn gemakkelijk in de speciaalhandel te verkrijgen. Regelmatig onderhoud is immers de basis van een aangenaam zonneterras waar men heel lang van zal kunnen genieten! Nu enkel nog wat wachten op het warme zomerzonnetje.



TIP!

- Vergeet uw leidingen voor eventuele belichting, kraantjes-watervoorziening, enz... niet.
- Leg nooit geen waterdichting onder uw chape (een dekvloer van 5 cm dik absorbeert ±12 liter water per m²), zodat de draineringsfunctie optimaal blijft.
- Legmortel kan "verbeterd" worden door toevoeging van de juiste aditieven.
- Mix geen vloeibare lijm in legmortel, tenzij ze compatibel zijn (advies fabrikant vereist!)
- De maatvastheid van de tegel bepaalt meestal de breedte van de voeg. Die moet minimum 2x de afwijkingen van de tegelmaat bedragen, maar bij voorkeur tussen de 5 en 10 mm breedte zijn.
- Onderhoud nooit keramische tegels met vethoudende zepen. Dit veroorzaakt een wazige film die op de tegels blijft liggen en op zijn beurt vuil aantrekt.

Voor meer informatie kan men de nieuwe TV (Technische Voorlichting) nummer 276 van het WTCB (Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf) "Leidraad voor de goede uitvoering van terrassen en garage-inritten op de volle grond" raadplegen.

BRANDED CONTENT

Innovatieve plaatsing van waterdoorlatende natuursteenbestrating

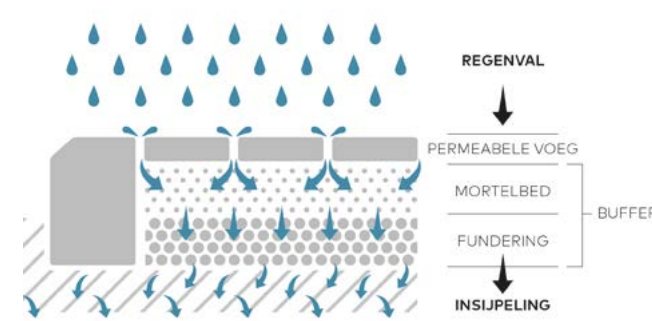
Brachot en Family Member Beltrami, producent, groothandel en distributeur van natuursteen, zetten samen met tuffbau - producent van hoogwaardige, natuurlijke bestratingsmortels - een innovatief concept in de markt voor het plaatsen van waterdoorlatende natuursteenbestrating, terrassen en opritten.

Tekst & foto's: Brachot / Beltrami / tuffbau

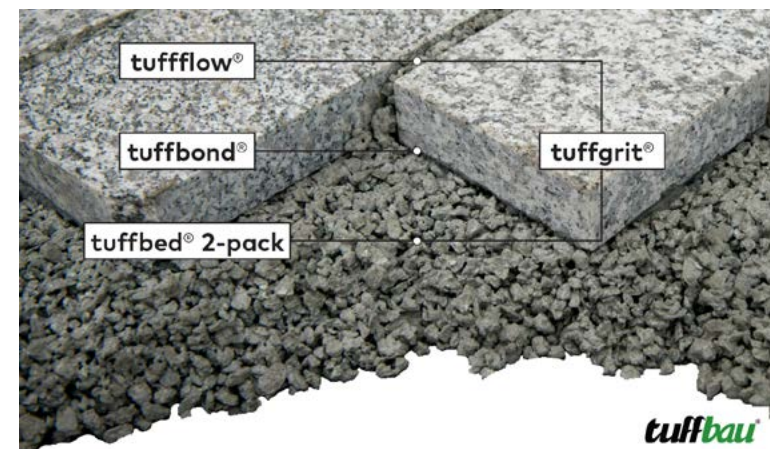
Brachot en Family Member Beltrami zijn de **exclusieve distributeur** van het tuffbau productgamma voor het plaatsen van waterdoorlatende natuursteenbestrating voor de regio's België, Frankrijk en Luxemburg. Met waterdoorlatende bestrating en terrasoplossingen ga je versnelde waterafvoer via de riolering tegen en laat je het **regenwater in de bodem doordrin-gen**. Hét antwoord op de wetgeving betref-fende ontharding. Met deze samenwerking wil Brachot volledig duurzame oplossingen aanbieden voor bestrating, openbare werken en terrasaanleg. **Oplossingen die waterdoorlatend zijn, met lokaal Europees geproduceerde steen uit eigen groeves en dus beperkte CO2 uitstoot.**

Innovatief systeem

Natuursteen is al jaren een populaire keuze voor bestratingsprojecten en terrasaanleg. Onder meer de tarns en de blauwe hardsteen, beiden materialen uit de eigen groeves van Brachot - Family Members Granitarn en Kilkenny Limestone - zijn veelgevraagde materialen. Wereldwijd brengt Brachot een uitgebreid gamma aan bekledings- en landschaps-materialen op de markt. Dankzij onze lokaal geproduceerde, Europese steen uit eigen groeves bieden we een duurzame oplossing aan voor het inrichten van openbare ruimtes en terrassen. Deze duurzame oplossing wordt nog versterkt door onze innovatieve waterdoorlatende natuursteenplaatsing. In samenwerking met onze partner tuffbau. Door natuur-steen te combineren met het tuffflow systeem, kan je **natuursteenbe-strating water-doorlatend, of misschien beter, waterpasserend aanleggen**.



Schematische weergave waterdoorlatende natuursteenplaatsing



Dé toekomst voor natuursteenplaatsing



Kilkenny Limestone - Gezaagd en gekloven

De cementgebonden drainerende produc-ten van Tuffbau zijn **geschikt voor druk verkeer en intensief beloop**. Ze laten het water uiterst snel doorsijpelen waardoor er geen plassen ontstaan. Zowel het mortelbed als de fundering bufferen water zodat er tijd is voor een langzame opname in de bodem. Er worden geen polymeren of harsen gebruikt waardoor het geheel uiterst **duurzaam en onderhouds-vriendelijk** is.

Brachot

Brachot is een gerenommeerde specialist in natuursteen en samen-gestelde (blended) materialen die wereldwijd bekledings- en landschapsmaterialen aanbiedt. Met meer dan 120 jaar ervaring is Brachot een toonaange-vende speler in de markt met eigen groeves, productiesites en distribu-tiecentra verspreid over de wereld. Het bedrijf heeft met Family Member Beltrami een depot in Brugge en in Harelbeke waar u terecht kunt voor al uw bestratings-en terrasprojecten.

tuffbau

Tuffbau is producent en leverancier van bestratingsmortels. Het familie-bedrijf heeft vestigingen in de UK en Duitsland en voert wereldwijd projecten uit. De mortels zijn zonder toevoeging van harsen en/of polymeren. Hiermee is een lange levensduur gegarandeerd. In de UK is tuffbau marktleider op het gebied van bestratingsmortels.


BRACHOT
Landscape &
Surface Materials

TEGELS
Harelbeke
Venetiëlaan 22, 8530 Harelbeke
+32 (0)56 23 70 00 • info@beltrami.be

BESTRATING
Brugge
Gotevlietstraat 62, 8000 Brugge
+32 (0)56 23 70 00 • info@beltrami.be


BELTRAMI
Brachot Family Member

BRANDED CONTENT

COMPO verkleint ecologische voetafdruk

Het voortdurend streven naar hoge kwaliteit en doeltreffendheid is reeds vanaf het begin de basis van het succesverhaal van COMPO. Hierbij worden heel wat inspanningen geleverd om het milieu te beschermen. De onderstaande ontwikkelingen zijn daarvan het bewijs.

Tekst en foto's: COMPO

Responsibly Produced Peat

Alle COMPO SANA® kwaliteitspotgronden zijn RPP gecertificeerd. RPP staat voor “Responsibly Produced Peat”, een Europese organisatie met een streng en transparant certificeringssysteem voor verantwoorde turfwinning. Na ontginning worden alle turfvelen opnieuw geïrrigeerd en in hun oorspronkelijke staat hersteld.

Hoewel turf de ideale uitgangsstof is voor de productie van potgrond, is COMPO op zoek naar waardige alternatieven. Zo lanceerde het bedrijf een turfrijke potgrond in het assortiment Organic & Recycled. Daarbij zijn niet alleen de verpakking maar ook de ingrediënten gerecycleerd. Zo wordt de CO2-uitstoot aanzienlijk verminderd.

Unieke biostimulant

De nieuwe lijn biologische bodemverbeteraars is verrijkt met een unieke biostimulant op basis van humuszuren die de bodemstructuur en de wateropslagcapaciteit verbetert en eveneens de wortelontwikkeling en opname van voedingsstoffen bevordert.

In alle productcategorieën (potgronden, bodembedekkers, meststof, gewasbescherming, biociden) biedt COMPO tal van milieuvriendelijke oplossingen aan. Denk maar aan biologische potgronden, organische meststoffen, onkruidbestrijders op basis van pelargonzuur (een stof die van nature aanwezig is in de natuur), de nieuwe biologische ziektebestrijder Fungi-Plus en tal van groene producten voor de bestrijding van



BELUX - Fungi-Plus Spray 750 ml



Bio Potting Soil Fruits & Vegetables 40 L



COMPO Benelux nv
Venecolaan 56
9880 Aalter
België

+32 9 311 00 00
compo@compo.be
www.compo.be

insecten in en rondom het huis in het assortiment Barrière Insect® Green. Daarbij wordt ook veel aandacht besteed aan gerecycleerde verpakingsmaterialen.



Samen naar een duurzame en groenere wereld

- Inhoud op basis van organische ingrediënten gewonnen uit resten afkomstig uit de voedingsindustrie
- Gebruik van verpakkingen die voor minimum 80% zijn gerecycleerd



BRANDED CONTENT

Tegels plaatsen op terrassen een delicate opdracht?

Niet met de juiste opbouw!

Hoeveel ervaring je ook hebt, het blijft een delicate opdracht; tegels plaatsen op terrassen of balkons gezien ze blootgesteld zullen worden aan water en andere klimatologische omstandigheden. De drie facetten, die in dit geval voor duurzaam tegelwerk zorgen, zijn een goede afwatering, waterdichting en afwerking met aangepaste producten.

Tekst en foto's: Weber Belgium



Ideale terrasopbouw en afwatering

Het betegelde oppervlak moet in een helling liggen van 1,5 à 2% (1,5 à 2 cm op 1 meter), afhellend van het gebouw naar de tuin, om het water naar de afvoer te leiden en de vorming van plassen te voorkomen. Waar het terras overgaat in de tuin, werk je best over de volledige breedte een afvoergoot in.

Vertrekkende van een onderfundering uit steenslag, realiseer je met webermix concrete een gewapende betonlaag in een helling van 2% waarop je vervolgens een gewapende chape plaatst en daarbij dezelfde hellingsgraad aanhoudt. Dit is gemakkelijk uit te voeren met weberchape classic.

Waterdichting en ontkoppeling van terrassen en balkons

Gezien een balkon of terras niet alleen onderhevig is aan water, maar ook

aan andere klimatologische omstandigheden zoals vorst en zon, is een waterdichting niet voldoende. Om de permanent dimensionale vervormingen op te vangen, moet er ook een ontkoppeling voorzien worden. Beide functies zijn terug te vinden in webersys flex roll. Dit waterdichtings- en ontkoppelingsmembraan zorgt ervoor dat het tegelwerk dat nadien geplaatst wordt, niet barst en/of loskomt.

Afwerking met tegels

Maak gebruik van een flexibele tegellijm zoals webercol plus comfort. Afhankelijk van het type tegel of bestrating en de gewenste afwerking, kies je de geschikte voegmortel; webercolor premium of weberjoint fluide, die beiden garant staan voor een zeer dichte en duurzame voeg.



Weber Belgium
Oostvaardijk 10
1850 Grimbergen
België

+32 (0)2 254 78 54
communication@weber-belgium.be
www.be.weber

Een terras voegen met weberjoint fluide, dat gaat vloeiend !



- onderfundering uit steenslag (dikte : 15 tot 20 cm)
- webermix concrete met wapening in hellingsgraad van 2% (dikte : 10 tot 15 cm)
- weberchape classic met wapening in hellingsgraad van 2% (dikte : 5 cm)
- ontkoppelingsmat webersys flex roll (optioneel)
- tegels verlijmd met webercol plus, webercol plus comfort of webercol XXL in hellingsgraad van 1,5 tot 2%
- tegels gevoegd met weberjoint fluide



“Hou rekening met de duurzaamheidsklasse, zowel van de planken als van de opbouw”

Een terras in hout heeft een warme en natuurlijke uitstraling. Daardoor verzacht het traditionele constructies en vormt het een harmonieuze overgang van de afgeschermd woonruimte naar de open buitenomgeving waar licht en natuur overheersen. Maar welk hout is nu het meest geschikt en waarop moeten we nog letten. In dit artikel gaan we daar samen met Joris Dehennin van Hout Info Bois dieper op in.

Tekst: Sam Paret



Voordelen houten terras

Laten we beginnen met wat ons de laatste tijd enorm heeft beziggehouden, de moeilijke aanvoer en enorme prijsstijging van materialen. De prijsstijgingen van terrashout zijn niet zo sterk geweest als die van constructiehout (naaldhout). De markt is ondertussen ook weer gestabiliseerd, er is opnieuw voldoende hout beschikbaar. Er zijn op dit ogenblik dus geen onmiddellijke gevolgen voor de bouw van terrassen.

Hout heeft, behalve de warme en natuurlijke uitstraling, nog meer troeven. Het is een natuurlijk, hernieuwbaar product met beperkte impact op het milieu, in tegenstelling tot steen en cementgebaseerde producten. Een gekapte boom die heraan geplant wordt, groeit immers opnieuw om een nieuw terras te leveren. Dit werkt zo niet met steen of cement uiteraard. Bovendien is het een makkelijker product om mee te werken, is er een groot gamma aan soorten, grote keuze qua esthetiek en net zo eenvoudig in onderhoud als een andere ondergrond.

Aandachtspunten

Het moeilijkste is waarschijnlijk de geschikte houtsoort kiezen. Daarbij moeten we erop letten dat de soort een voldoende natuurlijke duurzaamheid moet bezitten (klasse 1 tot en met 3). Waar we ook rekening mee moeten houden, is de dimensionele stabiliteit, het gebruik van roestvaste bevestigingsmiddelen, een houtvochtgehalte van 17±1% bij plaatsing en dat zware houtsoorten (zwaarder dan 800kg/m²) dienen voorgeboord te worden.

TIP: Niet zozeer een fout, maar wel af te raden zijn planken met zogenaamde ingefreesde 'anti-slip groeven'. Er zal zich na verloop van tijd vuil accumuleren in deze groeven wat niet makkelijk te verwijderen is, waardoor de plank glad zal zijn en blijven. Het is best om een 'kale' terrasplank te leggen, en deze geregeld te poetsen. Verder is het belangrijk dat de terrasplank voldoende geventileerd kan worden (dus ook aan de onderzijde), om werken en vervorming van het hout te voorkomen.



© Henri Eliat

Houtsoorten voor buitentoepassingen

De houtmarkt evolueert voortdurend. We zien nieuwe, ongekende soorten opkomen en andere soorten van de markt verdwijnen of we zien de kwaliteit van de referentiehoutsoorten afnemen. In buitentoepassingen, een marktsegment dat grotendeels beheerst wordt door tropische houtsoorten, was meranti een vijftiental jaar geleden alom tegenwoordig en waren ipé of itauba slechts sporadisch te bespeuren. Een aantal experts uit de houtsector waaronder het WTCB en verscheidene academici hebben daarom een nieuwe lijst van houtsoorten geschikt voor buitengebruik opgesteld met vermelding van de duurzaamheidsklasse, dimensionele stabiliteit en aangevuld met eigen bevindingen. Een interessante leidraad die we jullie niet willen onthouden.



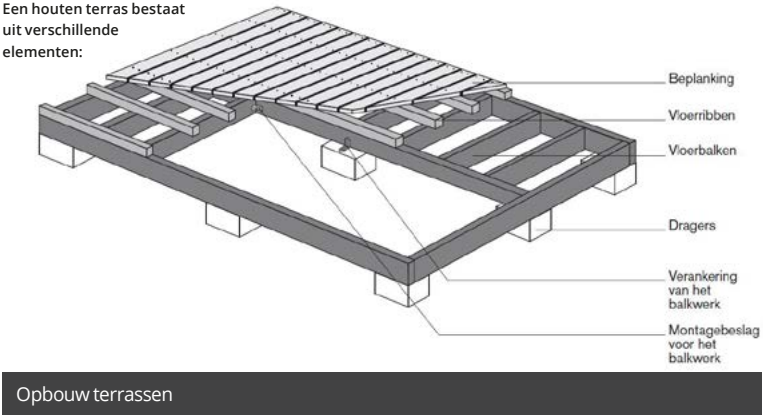
© GreenArchitects

Wetgeving inzake duurzaamheid

De natuurlijke duurzaamheid van het hout – zijn intrinsieke weerstand tegen biologische aantasting – is een van de belangrijkste karakteristieken bij de keuze van de houtsoort. De duurzaamheidsklassen van 130 houtsoorten zijn vastgelegd in de norm EN 350-2. De norm EN 335 definieert de gebruiksklassen en de EN 460 legt het verband tussen de EN 335 en de EN 350. Deze zijn essentieel voor ontwerpers, architecten en bouwheren om hen te helpen bij de keuze van de voor te schrijven houtsoort en/of van de aard van de behandeling overeenkomstig het type bouwwerk, de bestemming en de ligging ervan. Hout gebruikt voor een terras moet tot duurzaamheidsklasse 1, 2 of 3 behoren.

Tabel 1: Loofhout									
Houtsoort (Breedte x diepte x lengte)	Aandachtspunten (1)			Breedte x diepte x lengte (mm)	Kleur	Verwerking (2)	Gemiddelde waarde van de sterkte (N/m²)	Breedte x diepte x lengte (mm)	Opmerkingen
	Stijfheid	Stabiliteit	Stabiliteit						
<i>Alnus</i>	+	+	+	1/2	Goudbruin	-	700	stabiel	
<i>Alnus</i>	+	+	+	1	Licht oker tot bruinrood	-	800	zeer stabiel	Oppervlakken ontvetten voor afwerking. Bladen kan sprenkelen. Volgens NBN EN 13556, dragen alle <i>Alnus</i> 's de plaatselijke naam douglas. In België is deze naam voorbehouden aan de soort <i>Alnus</i> die gewoonlijk een groter aantal richte draad heeft dan de andere <i>Alnus</i> 's.
<i>Angelim / Sapindi</i>	+	+	+	2 1/2	Oranjegeel tot bruin	-	750	matig stabiel	
<i>Azobé</i>	+	+	+	1/2	Purperrood	-	1050	matig stabiel	Beperkte toepassing door kans op vervormingen.
<i>Baleu / Bangkora</i>	+	+	+	2/3	Geelbruin tot roodbruin	-	950	matig stabiel	Soms zwarte wormstaken (?). Aanzienlijke verschillen van uitsicht en vormelijke massa. Tegenwoordig bestaan er op de markt soorten met een lagere duurzaamheid dan hier vermeld.
<i>Bambou</i>	+	+	+	2 1/2	Bruin tot goudbruin	-	750	matig stabiel	
<i>Bilinga</i>	+	+	+	1	Oranjegeel tot oker	-	750	matig stabiel	Kans op vervormingen en splinters.
<i>Bosse</i>	+	+	+	2	Rozebruin	-	600	stabiel	Uitvloeiingen van harsen mogelijk bij G. cedrata. Imiterend houtstof.
<i>Bubinga</i>	+	+	+	2	Roodachtig bruin tot violet	-	850	matig stabiel	Kans op vervormingen.
<i>Cumaru</i>	+	+	+	1 (A)	Geelbruin tot roodachtig bruin	-	1000	matig stabiel tot stabiel	Sterke knusdraad.
<i>Eiken</i>	+	+	+	2	Geel tot bleek bruin	+	700	matig stabiel	Wordt zwart in contact met ijzer, in vochtig milieu. De toepassing van wit Amerikaanse eiken (<i>Quercus</i> spp.) kan ook worden overwogen.
<i>Framiré</i>	+	+	+	2/3	Geel tot bleek bruin	***	550	stabiel	Wordt zwart in contact met ijzer, in vochtig milieu. Soms 'zwarte wormstaken' (?).
<i>Ipé</i>	+	+	+	1 1/2	Geelachtig bruin tot donkerbruin	-	1050	stabiel	Wordt zwart in contact met ijzer, in vochtig milieu. Grote kleurverschillen mogelijk. Imiterend houtstof.
<i>Itauba</i>	+	+	+	1 1/2	Geelbruin tot donkerbruin	-	850	matig stabiel	
<i>Jatoba</i>	+	+	+	1	Roodbruin	-	800	matig stabiel	
<i>Kapok</i>	+	+	+	2 1/2	Oranjegeel tot roodbruin	-	900	stabiel	
<i>Kauri</i>	+	+	+	1/2	Bruinrood	-	700	matig stabiel	Soms zwarte wormstaken (?). Moeilijke afwerking.
<i>Kauri</i>	+	+	+	2	Roodachtig bruin	-	880	matig stabiel	
<i>Kostanje</i>	+	+	+	2	Bruin	+	600	stabiel	In gelind-gelamelleerd voor schrijnwerk. Zeldzaam in grote lengten en breedtes.
<i>Kuning</i>	+	+	+	3	Bruin tot roodbruin	-	800	matig stabiel	Soms zwarte wormstaken (?). Moeilijke afwerking.
<i>Koupo</i>	+	+	+	2/3	Violetrood tot bruin	-	650	stabiel	
<i>Louro</i>	+	+	+	2	Rozebruin tot roodbruin	-	660	matig stabiel	
<i>Mahonie</i>	+	+	+	2	Bruinrood tot lichtbruin	-	550	zeer stabiel	Verkleuring in contact met ijzer of koper in vochtig milieu.
<i>Makoré</i>	+	+	+	1	Rozebruin tot roodbruin	-	660	stabiel	
<i>Messierandiba</i>	+	+	+	1 1/2	Rozebruin tot roodbruin	-	1050	matig stabiel	Imiterend houtstof. Kans op barsten en vervormingen.
<i>Merbau</i>	+	+	+	2/4 (B)	Roodbruin tot lichtbruin	***	680 (B)	stabiel	Grote kleurverschillen mogelijk. Zwarte wormstaken komen vaak voor (?).
<i>Merbau</i>	+	+	+	1/2	Lichtbruin tot roodbruin	-	800	zeer stabiel	Oppervlakken ontvetten voor afwerking. Belangrijk bloeden kan optreden. Grote kleurverschillen mogelijk.
<i>Moabi</i>	+	+	+	1	Rozebruin tot roodbruin	-	850	stabiel	Imiterend houtstof.
<i>Mounga</i>	+	+	+	3	Lichtgeel tot geelbruin	+	700	stabiel	
<i>Niangon</i>	+	+	+	3	Rozebruin tot roodbruin	-	700	stabiel	Oppervlakken ontvetten voor afwerking.
<i>Okoumé</i>	+	+	+	1	Bruin	-	910	matig stabiel	
<i>Padoek</i>	+	+	+	1	Rood tot violetbruin	-	750	zeer stabiel	Imiterend houtstof.
<i>Panga-Panga</i>	+	+	+	2	Zwartbruin	-	850	stabiel	Imiterend houtstof.
<i>Purperhart</i>	+	+	+	2/3	Violet purper	-	850	stabiel	
<i>Robina</i>	+	+	+	1/2	Geelgroen tot goudbruin	-	750	matig stabiel	Zeer zeldzaam in grote lengten en breedtes.
<i>Sagel</i>	+	+	+	3	Roodbruin	-	650	stabiel	
<i>Sipo</i>	+	+	+	2/3	Roodbruin	-	650	stabiel	
<i>Tali</i>	+	+	+	1 1/2	Geelbruin tot roodbruin	-	900	matig stabiel	
<i>Talaub</i>	+	+	+	1/2 1/4	Goudbruin tot bruin	-	800	stabiel	
<i>Tek</i>	+	+	+	1	Bruin tot donkerbruin	-	650	zeer stabiel	De duurzaamheid van tek afkomstig uit plantages varieert van 2 tot 3. Oppervlakken ontvetten voor afwerking.
<i>Tiamu</i>	+	+	+	3	Bruinrood	-	550	matig stabiel	Kans op vervormingen.
<i>Tola</i>	+	+	+	2/3	Rozegeelbruin	+	500 (S)	stabiel	Oppervlakken ontvetten voor afwerking.
<i>Wenge</i>	+	+	+	2	Zwartbruin	-	850	stabiel	Imiterend houtstof.

Tabel 2: Naaldbomen									
Houtsoort (Breedte x diepte x lengte)	Aandachtspunten (1)			Breedte x diepte x lengte (mm)	Kleur	Verwerking (2)	Gemiddelde waarde van de sterkte (N/m²)	Breedte x diepte x lengte (mm)	Opmerkingen
	Stijfheid	Stabiliteit	Stabiliteit						
<i>Douglas / Oregon pine</i>	+	+	+	1	Zalmrood tot donkeroranje	***	550	stabiel	Hansrijk hout ontvetten voor afwerking.
<i>Groen (EU)</i>	+	+	+	1 1/2	Lichtgeel tot roodbruin	++	500	stabiel	
<i>Lorken</i>	+	+	+	1 1/2	Roodbruin	***	600	matig stabiel	In gelind-gelamelleerd voor schrijnwerk. Hansrijk hout ontvetten voor afwerking. Kans op vervormingen.
<i>Uurw</i>	+	+	+	4	Witachtig tot geelachtig bruin	++	450 (S)	stabiel	Vernieuwbaar, is in principe niet geschikt voor buitengebruik. Toch wordt het soms gebruikt, maar de levensduur van het werk zal beperkt zijn.
<i>Western red cedar</i>	+	+	+	2	Bruin	+	370 (4)	stabiel	Liefst nagels en vijzen in roestvrij staal gebruiken. Zwakke oppervlaktehardheid (drukking). Grote kleurverschillen mogelijk. Imiterend houtstof.
<i>Yellow pine</i>	+	+	+	3	Licht geelbruin	++	540	stabiel	Hansrijk hout ontvetten voor afwerking. In België wordt vooral de kwaliteit S&P ingevoerd, zo goed als vrij van gebreken, maar vrijwel volledig bestaande uit spantouw.



Opbouw terrassen

- Breedte van de voegen tussen de planken: 4 tot 6 mm
- Houten draagstructuur: houten onderliggers (minimale densiteit van 750 kg/m³, sectie van 60 x 40), rechtstreeks op het dak geplaatst of met tussenplaatsing van polypropyleen terrasdragers (max. 6 per m²)
- Daken onder het houten terras: alle bitumineuze platte daken (helling van 0 tot 20°) die tot de klasse Broof(t1) behoren.

Hoewel ze niet onder de huidige extrapolatieregels vallen, zou men dus wel kunnen stellen dat de voorgestelde oplossingen ook gelden voor andere daken waarop een houten terras geïnstalleerd is, voor zover deze zelf tot de klasse Broof(t1) behoren.*

Onderhoud Terrassen kunnen behandeld worden met een beits of gelijkaardig product geschikt voor buitengebruik indien vergrijzing niet gewenst is. Een 'nadeel' daaraan is dan dat het om de 2-3 jaar moet onderhouden worden met dit zelfde product. Vele mensen laten daarom het hout vergrijzen (alle houtsoorten vergrijzen nagenoeg hetzelfde). Het enige onderhoud dat je dan hebt aan het terras is dat het een 2-3 keer per jaar goed moet gepoetst worden om algenvorming te voorkomen. Als dit correct gebeurt, zal het hout ook niet glad zijn.

Plat dak

Een houten terras op een plat dak beantwoordt onder bepaalde voorwaarden aan de eigenschappen van de brandklasse Broof(t1), die de prestatie van een dak weergeeft bij blootstelling aan een externe brand. Gezien het daar, in het kader van brandveiligheid, vastgelegd in het Koninklijk Besluit 'Basisnormen inzake brandpreventie', beschouwd wordt als een dakbedekking moet het die eigenschappen vertonen. Als er aan de volgende voorwaarden wordt voldaan, is uit een proef van WTCB gebleken dat het houten terras het gedrag bij een externe brand niet verslechterde, maar veeleer een zekere bescherming bood aan het onder het terras gelegen dak.

- Houten terrasplanken: densiteit van 750 tot 1.050 kg/m³ (robinia, padoek, itauba, ipé, bilinga, jatoba ...), dikte van 21 tot 40 mm, minimale breedte van 120 mm, mechanische bevestiging op een houten draagstructuur, evenwijdig met of loodrecht op de dakhelling

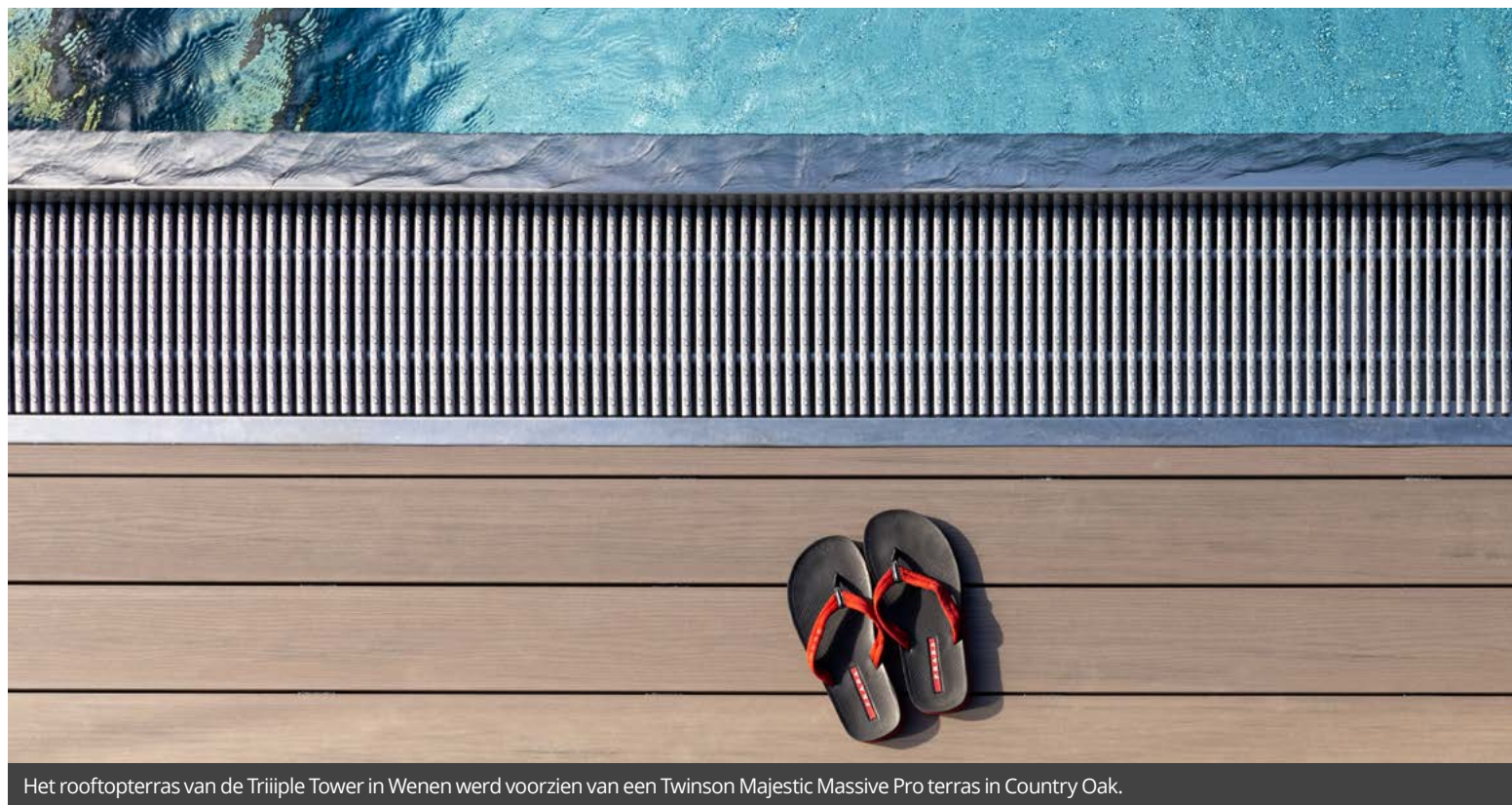
www.hout.be

*bron: publicatie van het WTCB getiteld "Brandveiligheid van houten terrassen op platte daken".
*bron: Basiskennis Hout: Materiaal en Toepassing, Hout Info Bois
*bron: Tabel Houtsoorten buitentoepassingen Hout Info Bois

Nieuwe componenten voor innoverend terrassysteem

Schroefloos, feilloos en tijdloos: deze drie woorden vatten de essentie van Twinson Click mooi samen. Het is veruit de beste terrasoplossing voor een plaatser door het gemak, de snelheid en duurzaamheid. En nu komt Deceuninck met nieuwe componenten op de markt die de plaatsers nog meer mogelijkheden bieden. Het is duidelijk dat de sleutel tot succes innovatie is.

Tekst en foto's: Deceuninck



Het rooftoperras van de Triiple Tower in Wenen werd voorzien van een Twinson Majestic Massive Pro terras in Country Oak.

Geniaal simpel

De opbouw van een Twinson Click-terras is eenvoudig en overzichtelijk. Aan de basis staat de driehoekige grondplaat (Triax) waarop het aluminium frame klikt. Door toevoeging van de in hoogte verstelbare terrasverhogers (van 45 tot 225 mm) en extensies kunnen hoogteverschillen of ongelijke ondergronden eenvoudig gecorrigeerd worden. Op deze onderbouw komt het aluminium kaderwerk en de afwerking met Twinson terrasplanken. Het is het eerste volledig modulaire systeem dat het mogelijk maakt een terras zonder vijzen te monteren.

2,5 keer sneller geplaatst

Dankzij het kliksysteem is een gemiddeld Twinson Click-terras 2,5 keer sneller geplaatst dan een traditioneel terras met hout en schroeven. Hoe complexer de

terrasvorm, hoe groter de tijds winst. En dat is ook voor de eindklant een uitgesproken voordeel.

Stabiel, vormvast en duurzaam

In tegenstelling tot hout, is de aluminium onderstructuur stabiel, vormvast en duurzaam. De lichtheid van dit materiaal vormt natuurlijk ook een troef. Bovendien is aluminium, in tegenstelling tot hout, aan geen enkele vervorming onderhevig. Ook zijn stabiliteit en slijtvastheid verzekeren een duurzaam terras.

Daarnaast hebben de Twinson planken – met houtvezels afkomstig van duurzaam bosbeheer (PEFC) – een zeer hoge slijtvastheid. Door hun lange levensduur en hun volledige recycleerbaarheid zijn de Twinson terrasplanken een echte ecologische reflex en het perfecte alternatief voor tropisch hardhout.

Even flexibel als houtsystemen

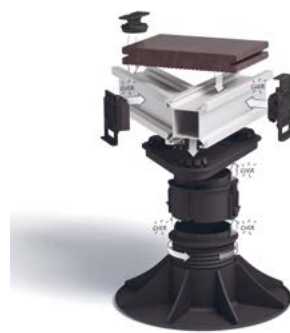
Twinson Click kan worden aangepast aan eender welke configuratie. De flexibele hoekclips fixeren de onderstructuur onder iedere gewenste hoek. De planken worden vervolgens met een simpele draaibeweging aan de horizontale clips stevig vastgezet.



De flexibele hoekclips fixeren de onderstructuur onder iedere gewenste hoek



De plank wordt heel eenvoudig aan de horizontale clips vastgezet



Het Twinson Click-systeem



Het Twinson Majestic gamma



Het Twinson Character gamma

Twinson, voor elk wat wils

Twinson Click biedt oplossingen op maat van elke klant. Dat heeft het systeem te danken aan de ruime keuze aan Twinson terrasplanken in een veelvoud van afwerkingen en natuurlijke kleuren. Twinson terrasplanken zijn een perfecte mix van natuur en technologie. Door hout en kunststof te combineren in één basismateriaal, biedt Twinson de natuurlijke look en feel van hout én de onderhoudsvriendelijkheid en slijtvastheid van pvc.

Dat maakt deze planken, behalve makkelijk te plaatsen, ook onderhoudsvriendelijk en slijpvrij, zelfs in natte toestand.

De **Majestic Massive Pro**-terrasplank van Deceuninck blinkt uit in slijtvastheid en onderhoud. De 360° pvc-mantel maakt het oppervlak extreem bestand tegen vlekken en krassen en is daarom extra makkelijk schoon te maken. Ideaal voor balkons, (half)overdekte terrassen, wintertuinen en openbare terrassen.

De **Character Massive** planken met geschuurde finish bestaan in zes kleurafwerkingen die na enkele maanden hun uiteindelijke, natuurlijke tint krijgen. Deze kleurevolutie vindt plaats door blootstelling van de aanwezige houtvezels aan zon en regen en is een organisch, natuurlijk proces. En er is nog goed nieuws: beide types Twinson planken hebben een Broof(t1)-attest waardoor ze ook op dakterrassen geplaatst mogen worden.

Extra makkelijk: de online terrascalculator

Om het gemak voor de professional te vergroten, ontwikkelde Deceuninck een online terrascalculator. Via de Deceuninck website kan je gratis je terrasprojecten uittekenen. De wizard creëert vervolgens in enkele eenvoudige stappen een optimaal ontwerp. Finaal wordt aan de hand van de door jou gemaakte selecties en rekening houdend met alle technische vereisten, een volledige materialenlijst en legplan gegenereerd.

calculator-twinson.deceuninck.com



Scan en ontdek meer

De QR-code leidt je naar de vernieuwde Twinson Click installatiebrochure



Le mini-plot de terrasse



La pièce supérieure simple



L'équerre renouvelée 50 mm



Le clip de remplacement 20 mm

Nieuwe componenten

Om de flexibiliteit van het systeem nog verder te optimaliseren, lanceert Deceuninck maar liefst vier nieuwe componenten:

Mini Terrasverhoger 65-105mm.

De mini-terrasverhoger kan door zijn kleinere diameter dichter bij een obstakel geplaatst worden, bijvoorbeeld tegen een aangrenzende muur of aan de buitenzijde van een terras.

Enkelvoudige bovenplaat.

De enkelvoudige bovenplaat kan de driehoekige grondplaat vervangen indien een terrasverhoger of plot slechts 1 aluminium profiel draagt.

Vernieuwde hoekverbinder 50mm.

De 50mm hoekverbinder kreeg een update waardoor deze nu nog makkelijker in de aluminium draagprofielen klikt. Het flexibele deel van 5 mm biedt de mogelijkheid om hoeken van zowel 135° als 45° te maken.

Vervangclip 20mm.

Een beschadigde terrasplank kan makkelijk vervangen worden met de nieuwe vervangclip.

deceuninck

Deceuninck nv
Bruggesteenvweg 360
8830 Hoogdele-Gits
België

☎ +32 51 239 272
✉ benelux@deceuninck.com
🌐 www.deceuninck.be

Het ontbrekende puzzelstukje voor een feilloos en stabiel terras

Ook soms problemen om een terras stabiel te krijgen en mooi afgewerkt aan de zijkant? Om aan dat eerste te verhelpen lanceerde SOLIDOR 3 jaar geleden Structusol, een aluminium plaat tussen tegeldrager en tegel. Op vraag van de plaatser keken ze nu ook voor een oplossing om de zijkanten even kwalitatief te kunnen afwerken. De oplossing is een L-profiel in roestvrijstaal, de Inox L.

Tekst: Sam Paret - Foto's: Solidor

Structusol

We kennen het allemaal, de vervelende neiging van een terras waarvan de stabiliteit na verloop van tijd afneemt. Zeker bij grootformaattegels krijg je het gevoel dat bepaalde tegels dan licht meegeven. En dat is uiteraard niet de bedoeling. SOLIDOR, sinds 1978 pionier in het produceren van regelbare terrasdragers, zocht en vond daarvoor een oplossing. Henri Dejans: "Stabiliteit is essentieel voor een terras. Soms bleken terrasdragers alleen niet te volstaan. Gedreven door innovatie en dankzij onze expertise ontwikkelden we daarom Structusol, een vernieuwend aluminium draagsysteem dat je tussen tegeldrager en tegel plaatst. In deze aluminium plaat van slechts 16mm dik en 2m40 lang zijn ook rubberen profielen verwerkt die we zelf extruderen. Zo krijg je een uiterst stabiele onderstructuur en ben je niet langer afhankelijk van de ondergrond waarop je terrasdrager rust of van het eventueel verschuiven van de terrasdrager. Hellingen of oneffenheden worden immers weggewerkt. Ook het hol geluid dat je kon ervaren wanneer je over een oneffen tegel liep, hoor je niet langer. Samen met de kleinste regelbare terrasdrager van 17mm, moet je voor dit systeem dus rekening houden met een minimale ophoging van 33mm en dat is best compact voor een regelbaar systeem."

Dat maakt het ook interessant bij renovaties waar je eventueel op de bestaande tegelvloer kan werken in plaats van alles te moeten uitbreken. Behalve de compactheid en stabiliteit, is ook het verbeterde plaatsingsgemak een extra troef. Zeker bij grootformaattegels, een trend die zich verder doorzet in de keramische markt, biedt Structusol meer zekerheid. Formaten van 1m20 op 1m20 zie je immers steeds vaker. Net als bijvoorbeeld imitatieparket voor buiten. En in de stroken van 1m20 lang en amper 20cm breed. Zonder Structusol zou je daardoor enorm veel tegeldragers naast elkaar moeten plaatsen, maar nu worden de tegels ondersteund door de aluminium plaat en verloopt de plaatsing veel vlotter en aangenamer.*



Toegevoegde waarde van Structusol in de praktijk



Volledig terras met Structusol



Stabiele plaatsing met Structusol



Ideaal bij grootformaattegels

Circulair

Dat werpt zijn vruchten af. Ondanks de meerprijs die het met zich meebrengt, wordt Structusol op steeds grotere schaal ingezet. Zowel bij nieuwbouwwoningen en appartementen als bij renovatieprojecten grijpt de tuinaannemer er graag naar terug bij het leggen van het terras. De grootste voordelen zijn de aangename plaatsing, de tijdswinst en de zekerheid inzake stabiliteit waardoor je problemen achteraf vermijdt. "Zeker bij grote projecten met terrassen van 100 m2 wil je de kwaliteit van de afwerking kunnen garanderen. En het biedt je meer mogelijkheden in afwerking. Zo ben je onbeperkt qua tegelformaten en legpatronen, bijvoorbeeld bij het populaire halfsteensverband. En niet onbelangrijk vandaag, onze modulaire terrassystemen worden lokaal vervaardigd uit duurzame, onderhoudsvriendelijke en ecologisch verantwoorde materialen. Zo is onze aluminium de minst CO2-uitstotende aluminium op de markt. Alle onderdelen kunnen nadien bij het afbreken bij ons ook een tweede leven krijgen."

Inox L

De efficiëntie van Structusol op het vlak van stabiliteit is intussen bewezen. Het systeem wordt door de plaatser geapprecieerd en in steeds meer projecten toegepast. Alleen was het nog wat puzzelen om ook de zijkanten even mooi af te werken. Vele plaatsers vroegen zich af of daar een oplossing voor bedacht kon worden. SOLIDOR ging als innovator meteen met deze feedback aan de slag en komt nu met Inox L op de markt, het nieuwe accessoire in het Structusol gamma.

"Voorheen konden we enkel de zichtbare randen van een betegeld terras afwerken met onze SOLIDOR-randafwerking. De Inox L laat toe om ook de onzichtbare randen even mooi af te werken. En belangrijk, de plaatsing is even makkelijk als de naam. Dit L-vormig profiel, gemaakt van roestvrijstaal, kan je gewoon in de aluminium latten van ons Structusol systeem schuiven. De Inox L wordt bevestigd met zelfborende roestvrijstalen schroeven. Door het trapsysteem kan je de zijkant dan even kwaliteitsvol afwerken



Scan en ontdek meer

Scan de QR-code om naar video-instructies te gaan



Inox L



Toepassing trapsysteem



Trapsysteem met Inox L

als de rest van het terras, door bijvoorbeeld de rubberen profielen daar te verwijderen en met een polymeerlijm te bestrijken alvorens ook daar je tegel tegenaan te bevestigen. Zo kan je de zijkant, bijvoorbeeld aan het einde van de tuin waar vroeger dan een boordsteen werd geplaatst, in hetzelfde materiaal als het terras en even gemakkelijk als vlot afwerken. Op dezelfde manier zorgt de Inox L ook voor een oplossing voor het maken van een trapsysteem met onze regelbare terrasdragers."

Het is niet toevallig dat SOLIDOR ook hier weer als eerste met een oplossing komt. Ze houden immers steeds de vinger aan de pols in de sector door enerzijds op beurzen te kijken naar wat er beweegt in de markt van tegels of hout en anderzijds door goed naar hun klanten te luisteren. Met een nieuw systeem dat drie jaar bestaat en meer en meer wordt gebruikt, kan het niet anders dat ze nu en dan eens vanop een werf feedback krijgen van plaatsers die ergens tegenaan botsen. "Samen met de klanten bekijken

we waar de meeste problemen zich bevinden. In grote projecten met ruime terrassen rond zwembaden, kregen we de vraag voor een afwerking aan de zijkant steeds vaker. Als productiebedrijf willen wij dan ook zo snel mogelijk inspelen op hun noden en hen een oplossing aanbieden. Met in het achterhoofd dat onze producten compatibel zijn met elkaar. Met de Inox L, een modulaire oplossing die even simpel als geniaal is, vervolledigen we dit succesvolle gamma."

SOLIDOR LEVELLING SOLUTIONS

SOLIDOR

Kouterstraat 11 B
8560 Wevelgem
België

+32 (0)56 41 35 70
info@solidor.be
www.solidor.be

Advanta bedankt haar klanten

Aluminium steigerwaterpas + werkhandschoenen t.w.v. € 35,00

bij aankoop van 100 kg AQM gazonmengsel
Forza Tetra, Versailles, Presto, Supersporta of Renova
+ bewijs van aankoop

Alle praktische informatie en actievoorwaarden zijn terug te vinden op advantaseeds.be.

GRATIS

Renova Herstelgazon

- ✓ Het mengsel voor de renovatie van beschadigde en/of uitgedunde gazons
- ✓ Ook ideaal voor gebruik in doorzaaimachines
- ✓ Advance coating zorgt voor zeer snel herstel
- ✓ Uitstekend mengsel voor verjonging van de grasmat



Presto Speel-/sportgazon

- ✓ Zeer goede en snelle opkomst
- ✓ Hoge betredingstolerantie
- ✓ Uitzonderlijke ziekteresistentie
- ✓ Uitzicht grasmat is onberispelijk
- ✓ Vestigt zich snel op alle grondsoorten
- ✓ Vormt een dichte zode
- ✓ Hoog herstelvermogen



Versailles Sier-/speelgazon

- ✓ Mengsel met de sterkte van een sportgazon en het uitzicht van een siergazon
- ✓ Zeer fijnbladig gazon
- ✓ Zeer goede betredingstolerantie
- ✓ Geschikt voor mulching en robotmaaien



advantaseeds.be
info@limagrain.be



INTERVIEW

ERIK TRUYERS, SALES- & PRODUCTMANAGER ADVANTA & FREDERIC LIETAER, CEO VAN ELIET

Hoe renoveer je een gazon?

Elk gazon veroudert. Doorheen de jaren sterven grasplantjes en neemt de densiteit van de begroeiing af. Ongewenste gasten zoals onkruid en mos krijgen zo de kans zich in de grasmat te nestelen. Verticuteren en specifieke herbicides kunnen de aftakeling kortstondig onderbreken. Maar het gras is meestal niet in staat om snel de open ruimte tussen de plantjes weer te dichtten. Er is maar één oplossing: doorzaaien.

Tekst: Jesse Van Daele – Foto's: Eliet en Advanta

Snel en goedkoop een total make-over

Bij doorzaaien wordt nieuw graszaad in de bestaande grasmat gezaaid. Het ontkiemende zaad vult de open ruimte tussen de oude grasstruikjes met jonge vitale grasplantjes. Hierdoor komt niet alleen de diversiteit aan grasvariëteiten weer op peil, maar ook de plantdichtheid verhoogt en het gazon verjongt. Twee weken na de behandeling ziet de grasmat er voller en groener uit. De resistentie van het gazon tegen droogte en pathogenen is ook veel hoger en mossen krijgen bijna geen kans meer. Een doorzaaibehandeling is zo de snelste en goedkoopste manier om gras een total make-over te geven.

Kies de juiste periode

Erik Truyers, sales- & productmanager Advanta: "Grassen groeien en kiemen optimaal bij een gemiddelde temperatuur vanaf 12°C. De ideale, natuurlijke periode voor doorzaai, is het najaar. Het jonge gras krijgt dan volop de kans zich te ontwikkelen zonder concurrentie te ondervinden van de oude grassen of onkruid. Ook de hogere bodemtemperatuur bevordert dan de ontwikkeling."

"Veel tuineigenaars willen echter hun gazon renoveren aan de start van het seizoen. Dat kan ook, maar door de lagere bodemtemperatuur is de kieming wel iets langzamer. Graszaad met een groeiversnellende coating is in dat geval een aanrader."

Stappenplan

Hoe begin je aan zo'n gazonrenovatie? Wel, start met het gras kort te maaien op ongeveer 2 cm. Doe dit bij voorkeur met een maaier met opvang zodat het gemaaid gras niet blijft liggen.

Frederic Lietaer, CEO van ELIET: "Verticuteer vervolgens machinaal. Doe dit grondig door bij voorkeur in twee dwarsrichtingen alle mos, vilt en ander organisch materiaal uit de grasmat te lichten. Verwijder zorgvuldig al het losgewerkte dood gras en mos. Het resultaat moet een perfect gezuiverd gazonoppervlak zijn waarin de blote aarde zichtbaar is tussen de overgebleven grasplantjes."

"Daarna ben je klaar voor het doorzaaien zelf. Met een professionele doorzaaimachine wordt het gazon op een snelle manier doorgezaaid. De machine creëert een



zaadbed door groeven in de gazonbodem te snijden waarin het zaad geïnjecteerd wordt. Kies daarbij het juiste doorzaai-zaadmengsel om de snelle opkomst te bevorderen. En wals tevens het zaadbed aan om de grond rond het zaad te omsluiten."

Erik Truyers: "Wil je de slaagkansen nog vergroten? Dan kan je topdressen. Strooi aarde of potgrond bovenop het gezaaide gazonoppervlak om het zaad extra te beschermen. Ook voldoende zonlicht en water zijn cruciaal bij de kieming. De gemiddelde dagelijkse waterbehoefte ligt rond de 5 liter/ m2. Bij gebrek aan neerslag, zal er dus extra geïrrigeerd worden."

"De laatste stap is het bemesten van het gazon. Extra voedingsstoffen versterken de doorgroei van het jonge gras. Het is hierbij wel belangrijk dat de zaadjes eerst kiemen in de grond. Bemest dus niet vlak na het doorzaaien maar pas na ongeveer 15 dagen; als het jonge gras voldoende is opgekomen."

Verticuteermachines

Frederic Lietaer: "Een geslaagde gazonrenovatie begint dus met een zuiveringskuur. Een goede verticuteermachine verwijdert alles dat niet in de grasmat thuishoort en daarin slaagt het pas als de messen daarvoor geschikt zijn. Onze ELIET machines zijn daarom standaard uitgerust met de unieke Permanent Puntige Messen™. Dankzij deze technologie krijgen de messen een zelfslijpend effect waardoor ze gedurende de volledige standtijd hun punt behouden. Belangrijk want hierdoor behoudt de machine zijn kracht om het materiaal te grijpen en uit de grasmat te lichten. De modernste generatie ELIET-verticuteermachines hebben overtopdraaiende messen die het gazon nog 30 % intenser schoonharken."

en drukt het zaadbed aan zodat er een goed contact tussen aarde en zaad ontstaat. Tot slot valt de stroom van de geprojecteerde aarde achter de loopwals op de gezaaide zone. Deze aarde dekt het zaadbed af en zorgt voor een beschermende laag die de groeikansen vergroot."

Advanta Renova

Erik Truyers: "Doorzaaien doe je met het juiste zaadmengsel. Renova werd speciaal ontworpen en samengesteld voor het verjongen of renoveren van beschadigde en/of uitgedunde gazons. Er is een zeer snelle implantatie die het nieuwe gras toelaat zich snel te vestigen in een bestaand gazon."

"Hoofcomponent Engels raaigras (75%) vult kale plekken in de bestaande zode in sneltempo op zodat onkruiden geen kans krijgen en het gazon weer snel groen is. Daarbij is Renova gecoat met HEADSTART ADVANCE, een 100 % natuurlijke coating die garant staat voor een snellere kieming en vorming van de graszode en tevens voor een grotere wortelmassa die zorgt voor een betere opname van vocht en voeding."

"Renova is zo het aangewezen doorzaaimengsel voor snel herstel van alle beschadigde en/of uitgedunde gazons als gevolg van intensief gebruik, droogte, ziekten en plagen. Ook na onderhoudsmaatregelen als mos- en onkruidbestrijding & verticuteren."

7 tips voor een geslaagd gazonherstel

- 1 Laat voldoende tijd tussen onkruidbestrijding en doorzaai (minimum twee weken). Hoe langer de periode, hoe beter voor de groei en kiemontwikkeling.
- 2 Hou het gras vochtig bij het kiemen, zeker tot de eerste maaibeurt.
- 3 Graszaad moet altijd in de bodem ingebracht worden of bedekt zijn, anders is geen kieming mogelijk.
- 4 Wanneer het ingezaaide gras 6 à 8 cm hoog staat, mag je 2 cm korter maaien. Bij de volgende maaibeurt maai je opnieuw 2 cm korter tot een hoogte van minimum 3,5 cm. Zo groeit je grasmat goed dicht en zijn de jonge plantjes sterker en stressbestendiger.
- 5 Gebruik voor de eerste maaibeurt een propere machine met vlijmscherpe messen. Anders trek je de jonge grasplantjes uit de grond.
- 6 Nooit onkruidbestrijding toepassen de eerste drie maanden na doorzaai. Jong gazon is hier erg gevoelig aan.
- 7 Bemest zodra de nieuwe grasplantjes 1 à 2 cm hoog staan. Jonge plantjes vestigen zich zo perfect in de bestaande grasmat.

Producten in de spotlights

Elke editie selecteert ons redactieteam producten die gezien mogen (lees: moeten) worden.



Advanta - Staygreen

Advanta ontwikkelt duurzame veldbloemenmengsels voor de openbare ruimte

Speciaal voor specifieke doelstellingen in de openbare ruimte ontwikkelde Advanta zijn 'Staygreen' gamma. Op rotondes, bermen, langs statige openbare gebouwen, langs wadi's of schaduwrijke plekken in stadsparken is het niet altijd eenvoudig om een geslaagde bloemenzee te creëren. Dankzij Staygreen is die keuze nu heel makkelijk. In deze meerjarige mengsels zitten uitsluitend inheemse soorten die het uitzonderlijk goed doen op deze plekken. Deze kleurrijke en onderhoudsarme mengsels blijven bovendien het hele jaar groen! Voor een optimaal resultaat, vraag raad aan de Advanta-specialisten.

www.advantaseeds.be



COMPO - Gazonmeststof Plus

COMPO Gazonmeststof Plus

Gebruiksklare organisch-minerale gazonmeststof met indirecte werking tegen onkruid en mos, veilig voor kinderen en huisdieren. Bezorgt het gazon belangrijke voedingsstoffen en helpt een dichte, diepgroene grasmatten creëren die beter kan concurreren met onkruiden en mossen.

www.compo.be/nl



STIHL - AP 500 S

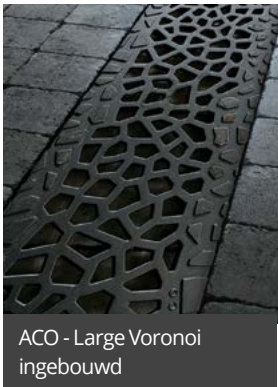
STIHL AP 500 S, de krachtigste accu in het AP systeem

Revolutionair en ongeëvenaard: de STIHL AP 500 S accu is een nieuw type accu die dankzij zijn innovatieve Power Laminate-technologie niet alleen overtuigt door zijn hoge energie-inhoud bij een in verhouding laag gewicht, maar vooral ook door het dubbele aantal laadcycli dat hij aankan. Hij heeft een hoog energieniveau van 337 Wh en een gewicht van slechts twee kilogram. Hij levert daarmee 20% meer capaciteit en looptijd dan de STIHL AP 300 S accu. Bovendien kan de AP 500 S accu rechtstreeks in het digitale STIHL connected systeem voor machineparkbeheer geïntegreerd en beheerd worden.

www.stihl.be/nl/ap/accu-ap-500-s-124181



ACO - Slimline Cortenstaal



ACO - Large Voronoi ingebouwd

ACO breidt het tuinassortiment uit

Een nieuw jaar, dat zijn nieuwe producten. Ook in 2022 zijn er enkele nieuwigheden bij ACO House & Garden. Zo wordt de Slimline-range uitgebreid met een Cortenstaal rooster en krijgen de Large afvoergoten er een Voronoi rooster bij. Nieuwe website online.

www.aco-houseandgarden.be

BRANDED CONTENT

Zelfrijdende verticuteermachine maakt kwalitatief verticuterend mogelijk

Tekst en Foto: Eliet



Gedaan met duwen

We leven in een wereld die continu in verandering is. Ook in de tuinwereld wordt er veel gemoderniseerd met bijvoorbeeld zelfrijdende grasmachines en robotmaaiers. Toch is het betere verticuteerwerk al lange tijd in handen van de klassieke verticuteermachines. Daar is de laatste jaren verandering in gekomen met de nieuwste generatie van zelfrijdende verticuteermachines. De rijaandrijving zorgt voor een constante rijnsnelheid, ongeacht de staat van het terrein. De aangedreven machines zijn zeker geen overbodige luxe in het voorjaar, wanneer het gazon er na een lange periode van inactiviteit hobbelig bijligt.

Kwalitatief verticuterend

De aandrijving zorgt niet enkel voor een verbeterd comfort en gebruiksgemak, maar maakt ook kwalitatief verticuterend mogelijk. Hierdoor is het namelijk geen vereiste meer dat de messen met de rijrichting mee draaien om de machine vooruit te duwen. Hier zag ELIET de kans om in het nieuwe EZR-gamma van zelfrijdende verticuteermachines de messen tegen de rijrichting in te laten draaien. Dit zorgt ervoor dat de mespunten een betere grip hebben op mos en vilt, waardoor ze het veel efficiënter uit de

grasmatten kunnen lichten dan een klassieke verticuteermachine. Deze nieuwe lijn van verticuteermachines is bovendien standaard uitgerust met vaste Permanent Puntige™ messen die op een tussenafstand van 15 mm zijn gemonteerd. Met deze generatie machines ligt het rendement dan ook tot 30% hoger. Dankzij het kwalitatief verticuterend kan het gazon zich weer ten volle ontplooiën tot een gezonde grasmatten zonder mos of onkruid. Het is dan ook de ideale voorbereiding voor een totale gazonrenovatie. Een grondig gereinigd gazon geeft namelijk meer kans op succes bij het doorzaaien.

ELIET®

Eliet Europe nv
Diesveldstraat 2
8553 Otegem
België

+32 56 77 70 88

info@eliet.eu

www.eliet.eu

EVENT

Na 4 jaar komt de private en publieke groensector opnieuw samen tijdens Green

4 jaar hebben jullie er op gewacht, maar op 25-26-27 september komt de private en publieke groensector eindelijk opnieuw fysiek samen tijdens Green in Flanders Expo Gent.



Zowel tuinaannemers, groendiensten, architecten als retailers vinden hun weg naar de enige Belgische vakbeurs voor tuin- en parkaanleg. Reserveer jouw plaats op Green en groei mee met een bloeiende groensector! Aan nieuwe initiatieven geen gebrek. Green staat garant voor trends en innovaties die uw bedrijf klaarstomen voor de toekomst. Zowel de private als de publieke groensector krijgt volop aandacht.

Wat mag je verwachten?

- 1,2, Tree Award voor het mooiste boomproject uitgereikt door de VVOG
- 3 dagen diverse content in de Green Speaker door AVBS en Groen Groeien gekoppeld met een drankje in de Green Bar
- VLAM & AVBS seminarie rond "Green Cities Europe".
- Tetra-Slotevent groendaken & -gevels: "Samen voor een kwalitatieve groene bouwschil" i.s.m. Confederatie Bouw, WTCCB, PXL Research, UA, BFG, UHasselt, Green Roofs & Vlaio
- Green Deal Natuurlijke tuinen seminarie vanuit Tuin+
- Green Demo Park waar u tuinmachines ook echt aan het werk kan zien
- Fyto-opleiding – gewasbescherming vanuit AVBS en Groen Groeien
- Green-night, avondopening op maandag 26 september
- ...

Open Spaces

Op dinsdag 27 september komen ook openbare besturen naar Flanders Expo voor het gloednieuwe Open Spaces – vakbeurs voor inrichting van de openbare ruimte.

Open(bare) en recreatieve ruimtes zijn steeds belangrijker voor ons leefcomfort. Ruimtes om te ontmoeten, ontspannen of sporten. De inrichting en ontwikkeling ervan vraagt om innovatie en doelgerichte infrastructuur. Open Spaces brengt alle spelers samen, mét dubbel potentieel: voor leveranciers om producten en expertise te tonen, aan besturen om inspiratie op te doen. Minister Bart Somers zal alvast de officiële opening op zich nemen.

Kortom, noteer 25-26 & 27 september 2022 alvast in uw agenda voor hét feest van de sector!

Meer info?

www.green-expo.be
www.openspaces-expo.be

Jeroen Arnouts
Head of Event
Easyfairs – Green | Open Spaces
Jeroen.arnouts@easyfairs.com
0494 46 21 41

“Vakkennis zorgt ervoor dat mensen je vertrouwen”

Met een tweede titel op zak bij De Vlaamse Tuinaannemer konden Jean-Claude en Jeroen Vinckier van Tuinen Hedera zich geen betere start wensen van hun 30-jarig bestaan. Dat het zo’n vaart zou lopen, had Jean-Claude nooit gedacht toen hij in 1992 zijn zaak opstartte na zich als maatschappelijk werker te hebben omgeschoold. Samen met zijn zoon Jeroen vormt hij een uitstekende en complementaire tandem die houdt van uitdagende totaalprojecten.

Tekst: Sam Paret - Foto's: Tuinen Hedera

Twee generaties samen in een bedrijf. Niemand die beter geplaatst is om een goede vergelijking te maken tussen hoe het vroeger was en nu. Is er veel veranderd?

Jean-Claude: “Ja en neen. Vroeger kon je starten met veel minder materiaal. Nu vraagt dat machinepark meteen een flinke investering omdat het werk veel sneller vooruit moet gaan. Tegenwoordig zijn klanten immers ongeduldiger, ze willen vlugger resultaat zien. Van elke stap verzamelen we nu ook voldoende fotomateriaal om discussies achteraf te vermijden. En ik zal een open deur intrappen, maar het knelpunt in onze sector – en ongetwijfeld ook in andere – is het moeilijk vinden van geschoold personeel. Vroeger, toen ik begon, ging dat makkelijker. Wat wel gelijk is gebleven, is dat groen nog altijd belangrijk is. En kitch is er altijd geweest, soms wordt er te weinig aandacht besteed aan het ontwerp. Een tuin moet goed in elkaar zitten, zowel visueel als technisch. Wij zien vaak nog zwemvijvers waarbij de vijverpomp op netstroom in het water ligt, dat begrijp ik niet. En het is niet omdat het nog mag in België, dat het slim is.”

Jeroen: “In vergelijking met vroeger moet je wel meer tijd spenderen aan de aanvraag voor de tuin. Alles moet tegenwoordig aangevraagd worden en dat drijft de prijs omhoog. Evenzeer veranderd, is het klimaat en dat heeft ook zijn impact. Gazon is bijna een luxeproduct geworden. Wij hebben bijgestuurd en verticuteren nu in het najaar. We merkten dat dit even efficiënt is en dat je daar in het voorjaar de vruchten van plukt, mits een goede bemesting. Voor een goed resultaat adviseren we de klant geduld te oefenen zodat de grond de tijd krijgt om zich te zetten. Soms lukt dat, soms niet. Door de opwarming neemt het belang van bomen en waterpartijen ook toe. Al wordt de verantwoordelijkheid daarbij gemakshalve bij de klant en de tuinaannemer gelegd, die moeten eraan denken. Er wordt immers niets opgelegd door de stad of de



Tuin met vaste planten, solitaires, groenstructuren en uitzicht op het Zegemer

gemeente. Dat hoeft voor ons ook niet, het is een kwestie van gezond verstand. Zoals de juiste boom op de juiste plaats. Wat niet veranderd is, is onze manier van werken. Wij werken uitsluitend met kwalitatieve materialen, nemen onze tijd voor een klant, werken punctueel en nauwgezet, doen bijna uitsluitend totaalprojecten en staan garant voor een propere werf. Dat laatste wordt soms onderschat, maar het heeft ons al veel klanten opgebracht.”

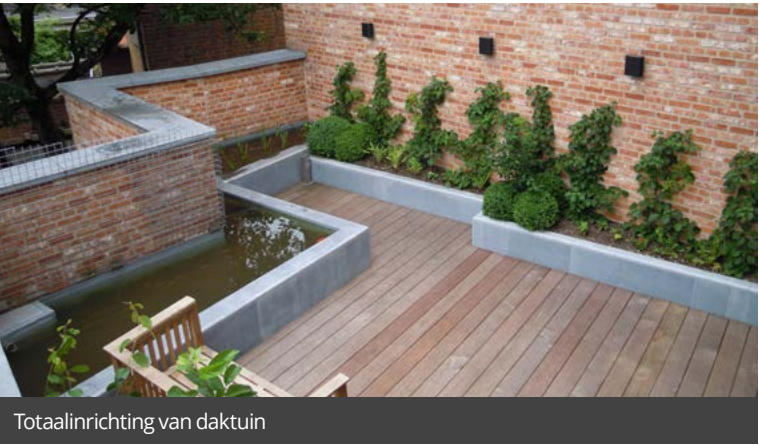
Hoe ziet de ideale klant eruit?

Jeroen: “Het persoonlijk contact met de klant is voor ons heel belangrijk. Er moet vooreerst een klik zijn en de ideale klant staat open om bij te leren over hoe een tuin in elkaar zit. Dan kan je een relatie beginnen opbouwen. Want zo is het, je legt samen immers een lang en intens traject af. En dat begint al voor je start met de werken. Voor wij een definitief ontwerp hebben, zijn wij al verschillende keren ter plaatse geweest. De ideale klant weet hoe belangrijk zijn leefomgeving is voor zijn eigen welbehagen en dat van zijn dierbaren en weet dat het tijd en een investering vraagt om een kwalitatieve tuin te realiseren.”

Onontbeerlijk in een tuin vandaag is de aanwezigheid van een waterpartij. Dat kan een wadi zijn of uiteraard ook een zwembad of zwemvijver. Hebben jullie een voorkeur?

Jeroen: “Ze hebben allebei hun plaats en nut. Bij de zwembaden zijn we geëvolueerd van chloorbaden naar natuurbaden waar bij ons nog maar 0,03 ppm chloor zit. Je kan het vergelijken met drinkwater, dat is veel gezonder voor de klant. Wij hebben zelf een voorkeur voor een zwemvijver vanwege de nog meer natuurlijke

uitstraling. Maar voor ons mag het ook een gewone vijver zijn. Wij zijn al onze hele carrière met water en -planten bezig. Water moet je niet alleen zien, je moet het ook voelen. En om dat te bereiken, moet je weten hoe die in te zetten. Vaak ontbreekt het mensen aan een gedegen kennis van waterplanten. Iedereen spreekt altijd over filtersystemen, maar je kan heel veel bereiken als je adequaat waterplanten inzet. Nu zie je vaak altijd dezelfde opduiken zoals irissen omdat die de algen tegengaan. Maar met planten kan je veel meer doen dan dat.”



Totaalinrichting van daktuin



Biografie

Jean-Claude Vinckier

Opleiding

Maatschappelijk werker
/ opleiding tuinontwerp en -aanleg

Favoriete boom of plant

Parrotia persica

Favoriet openbaar groen België

Merksplas-Kolonie

Favoriet openbaar groen buitenland

Tuinen van het Alhambra in Granada

Top of bucketlist

Route 66 met de motor

(Boeken)tip

De dieren- en plantengids voor onderweg



Biografie

Jeroen Vinckier

Opleiding

Tuinbouwschool Roeselare en
Tuinarchitectuur Gent

Favoriete boom of plant

Baobab boom

Favoriet openbaar groen België

De watertuin van Annevoie

Favoriet openbaar groen buitenland

Isola bella (Italië)

Top of bucketlist

Het leven nemen zoals het loopt, het is soms al zot genoeg. Gelukkig en gezond blijven en samen met mijn vrouw mijn dochters groot zien worden

(Boeken)tip

Ontwerpen met planten (Piet Oudolf)



Zwemvijver gelegen tussen het groen

Vertel!

Jeroen: “Je hebt planten die je helpen de toestand van de vijver weer te geven. Sommige planten geven aan hoe het gesteld is met de alkaliniteit en de pH-waarde van het water door hun groei, hun kleur, hun bloenvorming. Door de juiste mix van waterplanten kan je een vijver zuiver en helder houden, ook al heb je te maken met stilstaand en ongefilterd water. Hoe wij te werk gaan, is door in het begin een overvloed aan planten aan te planten. Dat zijn vaak zuurstofplanten want die vervangen als het ware het effect van borrelend water uit een fontein. We laten de vijver dus met opzet ontploffen. Daarna beginnen we met snoeien en het uithalen van bepaalde planten om zichtassen te creëren. Dat heeft geen impact op de zuiverheid van het water, want dat komt er niet door wat je boven het wateroppervlak ziet, maar louter en alleen door de uitbreiding van de wortels van de plant onder water.”

Je moet dus in de eerste plaats die planten de kans geven om te groeien?

Jean-Claude: “Inderdaad. En daarna kan je ongestoord uithalen zonder het evenwicht te verstoren. Op die manier heb je minder werk én een lagere kostprijs dan wanneer je slechts enkele planten voorziet en liters product nodig hebt om erbij te gieten. Zuurstofplanten die wij vaak gebruiken, zijn waterpest, gedoorn d hoornblad en op stilstaand water sowieso fonteinkruid, ook krabbescheer en watteranonkel zijn belangrijk. Door een mix van die vijf te planten, heb je bijna het hele jaar door het beoogde effect. In een slabakkend voorjaar – bij 5 à 10 graden – zal je altijd wel wat algenvorming hebben, maar zodra het water boven de 10 graden stijgt, zullen de zuurstofplanten hun werk doen. Die vormen de basis van de vijver en daarnaast kan je werken met echt bloeiende oeverplanten zoals snoekkruid, irissen, koekoeksbloem, zwanenbloem, ...”

Vanwaar komt die passie voor waterplanten?

Jean-Claude: “Dat heeft me altijd geboeid. Ik ben destijds bij ons thuis beginnen experimenteren. Ik las erover, zocht dingen op en probeerde ze uit. Inmiddels heb ik 30 jaar ervaring en leer ik nog altijd bij. Elke (zwem)vijver is ook anders. Niet alleen door de planten die je gebruikt, maar door zijn ligging, de locatie, de bodem, de waterkwaliteit. Het is een wonderse wereld en één die eindeloos lijkt. Dat is ook het mooie eraan. Wij zoeken nog altijd zaken op en volgen bijscholingen. Vakkennis is zo belangrijk, het zorgt ervoor dat mensen je vertrouwen. Dat en ervaring, maar dat geldt voor elke job.”

Jeroen: “Ik weet nog goed toen ik net was afgestudeerd en in de zaak begon dat mensen mij op beurzen straal negeerden. Ze liepen door naar mijn pa. Van een jonge snaak verwachten ze niet dat die op de hoogte is van alles. En ergens hebben ze gelijk. Iedereen komt nu recht van de schoolbanken en begint een eigen zaak, vaak gemotiveerd door de school. Maar dan ontbreekt er ergens een basis. Ik moest eerst studeren en bij anderen ervaring opdoen. Terwijl veel kinderen een vakantiejob deden bij hun ouders, werd ik telkens naar een boomkweker of een andere hovenier gestuurd. De stiel leer je bij iemand met ervaring. Dat heeft bij mij geloond, maar het gebeurt steeds minder. Akkoord, het vraagt wat geduld, maar je plukt er later de vruchten van. Intussen lopen ze me niet meer voorbij op beurzen (lacht).”

Jean-Claude: “Dat doen ze nu bij mij. Ze vragen zich af wat die oude daar komt doen (lacht).”

Er is een schaarste aan arbeidskrachten in jullie sector. Hoe kijken jullie naar de opleiding?

Jean-Claude: “Wij hebben vaak contact met scholen en werken regelmatig met stagiairs. Het is een feit dat steeds minder jongeren voor de tuinbouwschool kiezen en dat ook de kwaliteit daalt. Ik heb tien jaar lesgegeven bij Syntra en kon zelf vaststellen hoe het niveau van de instromers elk jaar achteruitging. Op een bepaald moment was het zo erg dat ik gestopt ben. Dat is nu zes jaar geleden. Hoe het verder moet, is moeilijk te zeggen. Alles heeft met motivatie te maken. Zelf heb ik ook een atypisch parcours afgelegd. Na het ASO volgde ik een opleiding voor maatschappelijk werker. Ik was nadien ook een paar jaar in dienst, maar

“Door de juiste mix van waterplanten kan je een vijver zuiver en helder houden, ook al heb je te maken met stilstaand en ongefilterd water.”

besepte toen dat het niet aan mij besteed was. Wat mij altijd heeft geboeid, is het buitenleven en architectuur. Ik was toen ook aan het bouwen en kreeg met mijn eigen tuin een eerste project om te experimenteren. Ik schoolde mezelf om via een tweejarige opleiding in avondonderwijs bij Syntra, had tussen het eerste en tweede jaar hier en daar al enkele projecten, en richtte daarna mijn eigen zaak op die ik vernoemde naar de klimop die bij mij thuis aanzienlijk aanwezig was. Dat is nu exact dertig jaar geleden.”

Jeroen, wat is de sterkte van je vader?

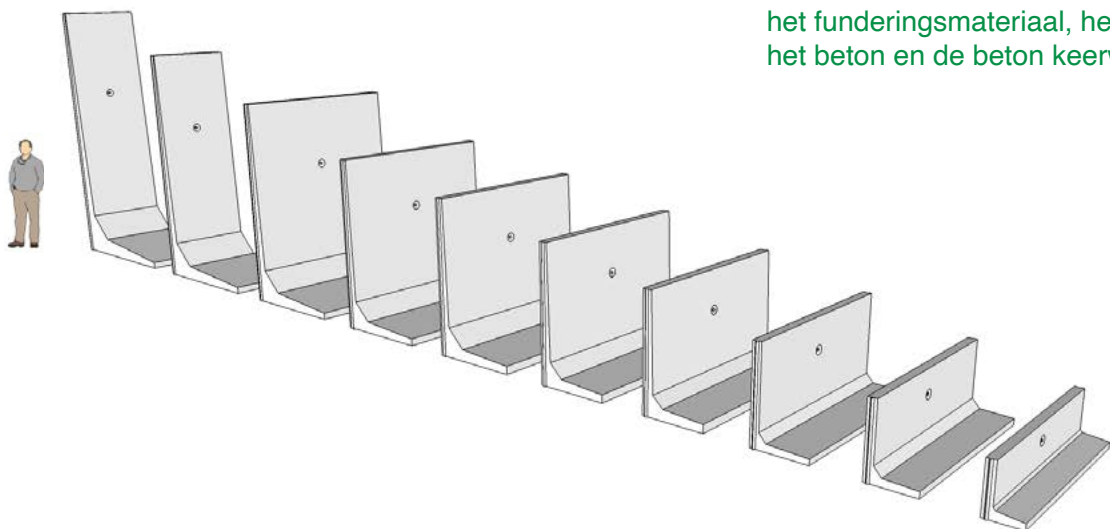
Jeroen: “Zijn passie. Die heeft hij met mij gedeeld. Ik heb van hem ook veel geleerd over vormgeving. Toen ik van de schoolbanken kwam, was er veel aandacht voor grote terrassen als basis. Maar je kan even goed met groen vormgeven, de balans is belangrijk. En hij is iemand die altijd goed advies kan geven. Zonder mijn diploma van tuinarchitect ging ik niet zover staan als nu. En zonder hem had ik dat niet gedaan. Ik mocht natuurlijk anders ook de zaak niet in (lacht). Maar mijn bagage is breder, zeker ook op technisch vlak. Om totaalprojecten te doen zoals wij moet je van alle markten thuis zijn. Zaken zoals fundering, draagkracht, waterbeheer, Vandaag de dag wordt er meer van een tuinaannemer verwacht. Zonder al die opgedane kennis – ook van producten en materialen – is het moeilijker om projecten tot een goed einde te brengen. Dat voelde mijn vader goed aan. Wij volgen nog steeds opleidingen zoals die van veiligheidscoördinator om werven op een veilige manier te kunnen leiden. En we zijn ook op de hoogte van de wetgeving. We proberen zelf nog iets voor te zijn door te kijken naar andere landen zoals Duitsland waar ze veel verder staan. Als bedrijf moet je flexibel zijn, inspelen op nieuwe technieken en positief innovatief proberen zijn. Daar heeft mijn vader ook altijd op gehamerd en dat heeft ons geen windeieren gelegd.”

Jean-Claude, wat is de sterkte van Jeroen?

Jean-Claude: “Hij is technisch heel sterk. En hij heeft een heel goede relatie met de klanten. Ze vertrouwen hem doordat hij zo goed onderlegd is. Jeroen en ik delen inderdaad dezelfde passie. Hij staat ermee op en gaat ermee slapen. En zelfs dan zoekt hij nog dingen op. Uiteraard kan het eens botsen, het is immers stil waar het nooit waait. Maar we komen altijd als één team naar buiten. Dat is belangrijk.”



Trans-Beton, met hoofdzetel te Wingene en betoncentrales in Lokeren, Roeselare en Gent, is een toonaangevende specialist in stortklaar beton, zand, grind en prefabelementen zoals beton keerwanden. We leveren ter plaatste per kipper of mixer en beschikken over een eigen pompdienst. Afhalingen zijn uiteraard ook mogelijk.



Partner voor elke tuinaannemer
In het project van Tuinen Hedera stond Trans-Beton in voor het aanleveren van het funderingsmateriaal, het zandcement, het beton en de beton keerwanden.

PROJECT

“De onzichtbare techniciteit in dit project bezorgde ons hoofdbrekens”

Dat Tuinen Hedera bij de Vlaamse Tuinaannemer met de hoofdprijs aan de haal ging in de categorie grote tuinen, was zeker terecht want het was allerm minst een evident project. Een enorme organische (zwem)vijver, een ontkoppelde weide en de creatie van een wal rondom de achterkant van de woning die bovendien toelaat om bij te hoge waterstanden af te wateren naar de gracht aan de grenzen van het perceel, ga er maar aanstaan.

Tekst: Sam Paret – Foto's: Tuinen Hedera



De organische (zwem)vijver en het bijterras



De wal en brug aan de achterzijde van de woningkast van Berma

Organische vijver

En dat met een vervuilde grond als basis. Velen zouden er misschien voor bedanken, maar niet Jeroen en Jean-Claude Vinckier. Zij leven van dergelijke uitdagingen. De uitdaging in dit project werd hen bezorgd door Marnix Devooght die bouwde naast zijn firma Trans-Beton. Zijn woning, gerealiseerd met recuperatiematerialen, was op het moment van de start van de tuinwerken nog in opbouw. Ook dat kwam er nog eens bij. “Het betekende dat we achteraan zijn begonnen met de creatie van de vijver en zo langzaam zijn opgeschoven naar voor. Maar het eerste wat we deden was een omheining aanbrengen in acacia hout en het braakliggende terrein van een halve hectare saneren waar nodig. Dat hield heel veel grondwerken in, toevoegen van compost en heel veel rijnzand om de grond open te trekken en luchtig te maken. De bouwheer wou absoluut een waterpartij maar de precieze invulling liet hij aan ons. De vijver, die een organische vorm kreeg en waarvan de randen in lood werden afgewerkt voor

een fijne waterrand, werd uiteindelijk ook een zwemvijver. Zij het dat die slechts 1m20 diep is en er ook vissen op zitten. Dat verhoogt immers de natuurlijke uitstraling van de tuin, een andere wens van de bouwheer. Dankzij een filtersysteem en een uitgekend plan met waterplanten, blijft het water van deze eyecatcher in de tuin kraakhelder.”

Wal rond woning

Een tweede belangrijke ingreep was de creatie van een wal tegen de achterzijde van de woning. De woning is volledig onderkelderd en een halve volwaardige verdieping inclusief ramen en gevelmet-selwerk situeert zich ondergronds. Daarop aansluiten met de tuin was dus niet aangewezen. Een wal bood daar niet alleen een oplossing voor, het zorgt ook voor sfeerbeleving. Makkelijk was het dan weer niet. “Je moet er immers voor zorgen dat de muur niet beschadigd raakt of dat er later vochtproblemen ontstaan. Vandaar dat we eerst betonprofielen aanbrachten die we nadien uitkleedden in Azobé hardhout, een soort die vaak



Stel dat het ook voor de wal te veel wordt om te slikken, dan hebben we een systeem voorzien waarbij het overtollige water afgeleid wordt naar de grachten aan de rand van het perceel.

gebruikt wordt in de waterwegenbouw zoals voor sluisdeuren of steigers. De wal loopt door maar kent een onderbreking waarop het terras in Belgische blauwe hardsteen is aangebracht, 5cm dik en in klein Romeins verband. Gezien de onderliggende kelder, was er speciale aandacht voor de waterdichting. De wal kent een heuse waterhuishouding met salamanders en kikkers. Toch een mooie omkadering van de woning.”

Ontkoppelde weide

In het ontwerp is een verschil gemaakt tussen het privégedeelte van de tuin en een achterliggende weide met wilgen, eik en linde die de flexibiliteit heeft om er paarden te houden. De grens tussen beide is gemarkeerd door een onopvallende scheiding. “Het is eigenlijk ook een soort wal waarbij we opnieuw betonprofielen in de grond hebben gestopt. Naar analogie met de woning hebben we die muren bij het bijterras dan in dezelfde witte kleur gekaleid.”

Visuele groene buffer

Omwille van de privacy zijn niet alleen hagen aangebracht en een bosplantsoen met meidoorn en Carpinus waar de vogels vrij spel krijgen. Een andere doorn in het oog wanneer je van de tuin wil genieten, zijn de storende elementen die het zicht belemmeren. In dit geval de woning en fabriek iets verderop. Dat loste Tuinen Hedera op met een vormgeving van een dubbele rij dakbomen die omwille van de sterke westenwind daar

“

Dankzij de combinatie van bomen en waterpartijen – hier samen goed voor 1000 vierkante meter – creëer je natuurlijke verkoeling tijdens extreme hitte.



Het tuinontwerp geeft de woning extra cachet

rond een houten constructie werden aangebracht. Eens ze sterk genoeg zijn, kan die opnieuw worden verwijderd. Een andere groene buffer is er om het bedrijf van de klant weg te stoppen.

Vernuftig waterbeheer

Wie vandaag de dag tuinen aanlegt, kan niet anders dan bezig zijn met het waterbeheer ervan. De hevige regenval en overstromingen nopen ons om daar preventief mee aan de slag te gaan. Dat is exact wat Tuinen Hedera deed. “Je moet altijd een plan B of zelfs een plan C hebben. Hier is het zo dat bij hevige regenval en indien de vijver komt over te lopen, het water opgevangen wordt in de wal waarna het kan infiltreren in de grond. Stel dat het ook voor de wal te veel wordt om te slikken, dan hebben we een systeem voorzien waarbij het overtollige water afgeleid wordt naar de grachten aan de rand van het perceel.”



Vormgeving met dakbomen filtert storende elementen

Ecologische benadering

“Het groen zorgt ervoor dat de woning extra cachet krijgt. Daarom werken wij graag met bomen, solitairen zoals de meerstammige Amelanchier, Cornus Mas of Hamamelis aan het bijterras. En die combineren we met vaste planten en grote borders, hier gerealiseerd met Cornus, Hydranchia, Salix, Forsythia en diverse grassen. De ene – groenblijvende structuren zoals de Osmanthus – zorgen voor groen in de winter terwijl de andere het voorjaar opluisteren en privacy en een nestgevoel bewerkstelligen zoals bij het bijterras. Vaste planten zoals de Gaura's combineren we met siergrassen zodat ze hun stevigheid houden. Dankzij de combinatie van bomen en waterpartijen – hier samen goed voor 1000 vierkante meter – creëer je bovendien een natuurlijke verkoeling tijdens de hitte van de zomermaanden. De verharding beperken we tot het minimum, maar kasseien voor een oprit en

handgevormde kleiklinkers voor wandelpaden hebben altijd hun plaats. En hier dragen ze zeker bij tot de charme en esthetiek van dit project.”

Bloed, zweet en veel techniek

Het resultaat mag er zijn. Tuinen Hedera bewijst zichzelf hier als een alleskunner: design, vakkennis, biodiversiteit, klimaat-robustheid, alles is mooi geïmplementeerd in dit project. Maar liefst 5 jaar zijn ze ermee bezig geweest. En dan kan er en cours de route al eens iets wijzigen in het ontwerp. Zoals de oprit die iets smaller werd en de toevoeging van een groenmassief voor de wal. Maar de grootste uitdaging in dit project was zonder meer de enorme techniciteit. “En dat zie je niet op foto's. Vooraleer een systeem met afwatering van vijver naar wal en naar de omliggende grachten tot stand komt, is er een heel denkproces aan vooraf gegaan. Het is een wirwar aan buizen, zowel voor water als elektriciteit,

tuinverlichting, audio en deze klant heeft ook een eigen waterzuiveringssysteem omdat er geen aansluiting mogelijk was op het waternet. Daarvoor werden filterputten gestoken vooraan de woning. Er is een heel circuit van vaste pvc-buizen in de tuin zodat die te allen tijde bruikbaar blijven. En alle technieken komen toe in de kelder waar het zenuwcentrum van de tuin veel ruimte inneemt. Het probleem van de wal oplossen, het brugje voor de afwatering naar de grachten, het niveauverschil, ervoor zorgen dat de tuin niet kan overstromen, ... die techniciteit in zijn totaliteit was hier een huzarenstuk en was ook de jury van de Vlaamse Tuinaannemer opgevallen. Maar een goed en doordacht systeem zorgt er op voorhand voor dat er bovengronds niets te zien is. Behalve dan een uitnodigende, gezellige en mooie tuin met diverse sferen die na al die jaren stilaan al zijn geheimen prijsgeeft.”



Meerstammige solitairen en plantenborder

INTERVIEW

FREDERIK HOUSSIN, ECOLOGISCH HOVENIER

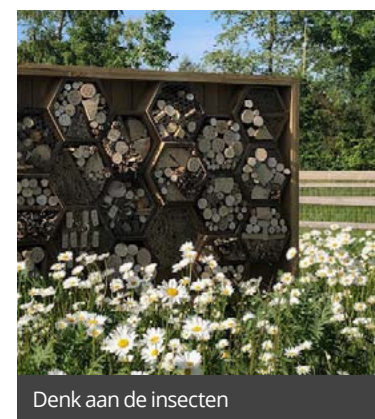
“Inzetten op tijdelijke natuur zou de norm moeten zijn”

Frederik Houssin is een buitenbeentje. Geschoold als houtbewerker maar gepassioneerd door wonderlijke natuurprocessen. Dat leidde hem via de planten- en boomkwekerij van zijn oom en een passage tussen bloembollen naar zijn roeping. Vandaag is hij ecologisch hovenier én mede-initiatiefnemer van Het Ministerie voor Natuur vzw. Met die eerste probeert hij zijn klant te overtuigen, met de vzw het hele land.

Tekst: Sam Paret - Foto's: Frederik Houssin



Ecologische tuin



Denk aan de insecten

“

De bottom line is dat planten eigenzinnig zijn. Dus experimenteer met diverse soorten en kijk wat het geeft.

Frederik Houssin
Ecologisch hovenier

Je oom was vaste plantenkweker. Is het zaadje daar geplant?

Frederik: “Ik was daarvoor thuis zelf al aan het experimenteren met het stekken van planten, het opkweken en tot bloei laten komen. Eerst binnen en daarna buiten. Ik vond het fascinerend en dan is de stap om bij mijn oom te gaan werken inderdaad logisch. Daar kreeg ik, na in enkele bedrijven als houtbewerker aan de slag te zijn geweest, de bevestiging dat niet houtbewerking maar wel planten en bloemen mijn ding waren. Ook al bestaat het werk op een kwekerij vooral uit het wieden van onkruid tussen de vaste planten. Dat en bestellingen klaarmaken. Wel leer je accuraat planten verzorgen en vergroot je kennis. Ik herken ze nu nog voor ze in bloei staan en je leert hoe ze groeien. Plantenkennis is belangrijk. Die kennis deed ik ook op bij de Nederlandse firma van bloembollen waar ik heen ging toen mijn oom zich besloot te specialiseren in het kweken van enkel steeniken. Ik ging ook mee planten bij steden en gemeenten. Al die kennis heb ik meege-nomen toen ik gradueel overgeschakeld ben naar mijn zelfstandige activiteit als ecologisch hovenier.”

Wat is volgens jou de grootste misvatting inzake bloembollen?

Frederik: “Misschien dat mensen er zich te veel vragen bij stellen. Akkoord, er zijn bepaalde regels inzake plantdiepte en -afstand en bodemsoort, maar de bottom line is dat planten eigenzinnig zijn. Dus experimenteer met diverse soorten en kijk wat het geeft. Het is soms onvoorspelbaar, sommige gaan uitkomen en zich uitzaaien terwijl andere verdwijnen. En evengoed kan het zijn dat je enkele meters verderop wel succes kent. Het leuke aan bloembollen is dat ze ook het ideale excuus zijn om het gras niet te veel te maaien. Het loof moet immers op een natuurlijke manier afsterven om voldoende voedingsstoffen op te doen voor het jaar nadien. En op die manier krijgen de andere zaden de tijd om zich te ontwikkelen. Bloembollen zijn voor mij de perfecte uitvlucht om te laten verwilderen. Dergelijke graslanden zijn

aanvankelijk niet bloemrijk, maar door daar te combineren met laatbloeiers zoals Aliums of Fritillaria, krijg je de eerste jaren toch al een bloei én krediet bij de bevolking om te verwilderen. Misvattingen die wel bestaan, is dat klimop nog steeds slecht is voor je gevel. De huidige voegmortels zijn veel sterker en daar dringen klimplanten niet meer in. Wat ik ook soms lees, is dat mos slecht is voor je gras. Integendeel, ze houden elkaar in stand. En ook over bloemenweides zijn er veel misverstanden. Daar ligt de lat echt heel hoog. Mensen zien immers enkel de foto's waarmee de verkopers uitpakken. Vaak zijn dat foto's getrokken op het ideale moment, het tweede jaar in volle bloei. Maar na vijf jaar blijven er van de 30 soorten misschien nog maar 15 over en het kan ook zijn dat de grond soms te arm of te rijk is voor bepaalde bloemen. De realiteit is wat het is en dat moeten we ook maar eens leren aanvaarden. De bloemenweide die ik bij mij destijds heb ingezaaid, is ook al lang niet meer spectaculair. Maar ik vind het mooi en geniet van de sterke planten die er wel nog zijn. De kunst bestaat erin de natuur te aanvaarden en twee keer naar iets te leren kijken. Wat mij frappeert, is dat bijna iedereen tijdens wandelingen of op reis geniet van bossen en van de natuur. Daar vinden ze verwildering mooi en komen ze erin tot rust. Maar wanneer ze thuiskomen, pakken ze hun grasmachine en willen ze alles controleren en in vorm zetten. Dat vind ik een vreemde logica.”

Als ecologisch hovenier realiseer je vooral natuurlijke tuinen waar die verwildering een rol in speelt. Moet je klanten overtuigen of komen ze net omwille daarvoor bij jou terecht?

Frederik: “Gelukkig geldt dat laatste voor de meeste klanten. Toen ik begon, heb ik het wel af en toe geprobeerd om klanten te overtuigen. Maar het is een moeilijke strijd die ik niet meer één op één aanga. Om problemen aan te kaarten en mensen te overtuigen heb ik de vzw het Ministerie voor Natuur opgericht. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat ik die evolutie zelf



Samenwerking HoneyMaker



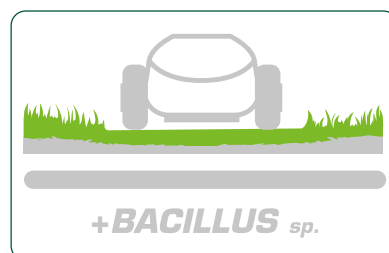
Robotmaaier of mulchmaaien?

DCM ROBOT-MIX

NPK 8-3-18 + 5 Ca + 3 MgO + Fe + *Bacillus* sp.

MINIGRAN® TECHNOLOGY

- ✓ Met bacteriën, speciaal ontwikkeld voor gazons met een robotmaaier of mulchmaaier
- ✓ Hoog kaliumgehalte: voor een sterke en dichte grasmat goed bestand tegen droogte, vorst en betreding
- ✓ Met extra magnesium en ijzer voor een diepgroene graskleur
- ✓ Met kalk voor een betere opneembaarheid van voedingselementen



DCM, het zit in onze natuur



Biografie Frederik Houssin

Opleiding
Ecologische tuin- en
landschapsinrichting - Inverde

Favoriete boom of plant
Paarse & gele morgenster

**Favoriet openbaar
groen België**
Moeilijk... Bijtuintuin in Damme?

**Favoriet openbaar
groen buitenland**
De smalle straatjes in
Coullioure, Zuid-Frankrijk.
Het gevelgroen, de bloembak-
ken en plantjes die tussen
de voegen van tegels
en muren groeien lijken
een vanzelfsprekendheid.
Het is groen op openbaar
domein, maar door burgers
en straatplanten geclaimd.

Top of bucketlist
Tijd maken om te lezen

(Boeken)tip
Op de schouders van
de natuur – Anne Sverdrup -
Thygeson

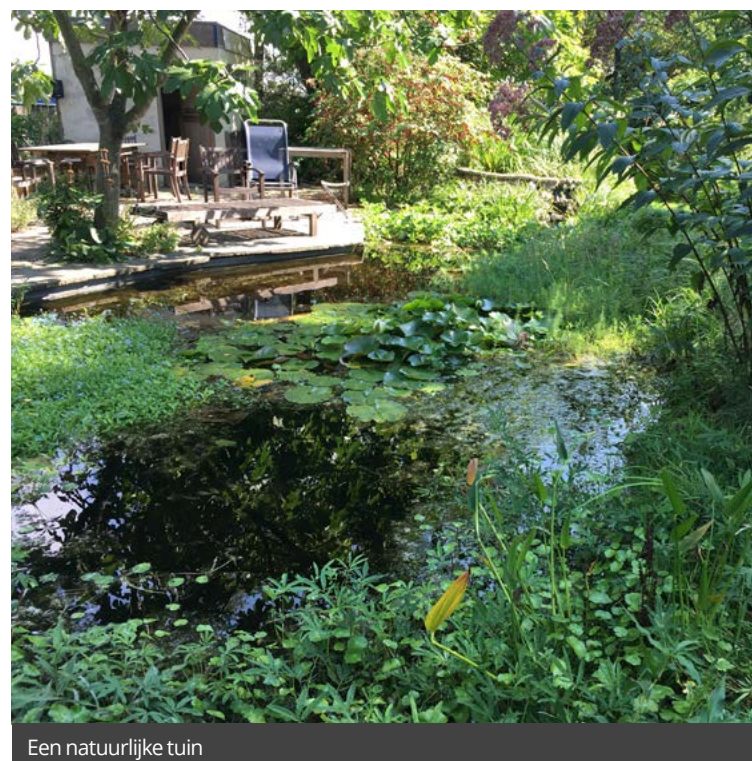
Voor kinderen
Naar Buiten
– Ontdek de natuur

ook heb ondergaan. Je steelt hier en daar met je ogen en aangezien klassieke tuinen de norm zijn, ga je daar ergens in mee. Maar ik ondervond dat dergelijke tuinen realiseren eigenlijk overeenkwam met de natuur tot stilstand proberen brengen. Want je wilt dat tuinen er dan op elk moment hetzelfde uitzien. Net als je planten, die je met alle middelen in leven wil houden. En dan zie je plagen en ziekten ontstaan die je opnieuw moet bestrijden zoals de buxusmot. Eén, ik denk niet dat dit de taak van een tuinaannemer moet zijn en twee, ik en ik denk vele collega's met mij, willen dat eigenlijk niet. Kijk, ik heb geleerd dat planten sterker zijn wanneer je de natuur een beetje zijn gang laat gaan. En de sleutel tot een succesvolle beplanting is diversiteit. Als je varieert, is het minder erg als er een bepaalde soort wordt aangevallen en verdwijnt. Maar als we ons gaan beperken tot de usual suspects, is het een kwestie van tijd vooraleer er een plaag ontstaat in pakweg de siergrassen. De buxus is intussen vervangen door de Ilex crenata, maar als we die opnieuw even massaal gaan aanplanten, dan krijgen we hetzelfde scenario. Ik vind het wel de taak van een tuinaannemer om sterk in je schoenen te staan, overtuigd te zijn van je vakkennis en om die reden soms eens in te gaan tegen de klant. Dat maakt je een vakman die eer haalt uit zijn werk."



Als we ons gaan beperken tot de usual suspects, is het een kwestie van tijd vooraleer er een plaag ontstaat in pakweg de siergrassen. Diversiteit is de sleutel.

Frederik Houssin
Ecologisch hovenier



Een natuurlijke tuin



Maai Mei Niet was voor steden en gemeenten de ideale uitvlucht om eindelijk eens wat minder te gaan maaien.

Frederik Houssin
Ecologisch hovenier

Je ziet tuinarchitecten en/of -aannemers steeds vroeger bij een project betrokken worden. Een positieve evolutie toch?

Frederik: "Absoluut en het was hoognodig. Projecten waar er echte harmonie heerst tussen woning en tuin, waren vroeger uitzonderlijk. We komen ook uit een tijd waar er geen of enkel een restbudget was voor de tuin. Het zou niet slecht zijn mocht de opleiding van beide starten met basis-architectuur zodat die bewustwording van harmonie al in een vroeg stadium gebeurt. En dan evolueren we sowieso in de richting van natuurinclusief bouwen. In Nederland zijn er al heel wat wijken op die manier gebouwd en je voelt gewoon dat het klopt."

Wat zijn de voornaamste principes van natuurinclusief bouwen?

Frederik: "Eerst en vooral kijken wat er in de omgeving is en goed gedijt en je impact op die omgeving zoveel mogelijk beperken. De bestaande natuur binnenbrengen en integreren in je ontwerp zorgt ervoor dat het geheel als heel natuurlijk zal aanvoelen. Daaruit voortvloeiend zou het een automatisme moeten worden om bij een ontwerp muren met beplanting te tekenen. Er is nog een lange weg te gaan, maar de extreme weersomstandigheden en het klimaat duwen ons in die richting."

Daarvan proberen jullie ook het hele land te overtuigen met Het Ministerie voor Natuur. Hoe is die vzw ontstaan?

Frederik: "Uit frustratie zeker (lacht). Nee, ik heb die ooit opgericht om een stuk landbouwgrond te kunnen kopen langs een industriezone die ik natuurlijk wou inrichten. Dat laatste is er nooit van gekomen, maar het is al 30 jaar natuurlijk aan het verwilderen. Met uitzondering van een pad die het toegankelijk maakt en het in vorm houden van braamstruiken, heb ik er niets aan gedaan. Maar het is een mooi stukje natuur geworden die vol zit met vlinders en vogels, een perfecte bosrand als overgang tussen landbouw en industrie. Het is uiteindelijk mijn ontmoeting geweest met Simon Demeulemeester, journalist bij Knack, die



nieuw leven in de vzw geblazen heeft. Ik richtte zijn tuin in en het klikte. Onze eerste actie, Maai Mei Niet, was tegen alle verwachtingen in meteen een gigantisch succes. Het was een bestaand concept uit Engeland en daar bleken de resultaten indrukwekkend. Het geniale aan dergelijke actie is dat ze sympathiek en laagdrempelig is. En voor steden en gemeenten was het de ideale uitvlucht om eindelijk eens wat minder te gaan maaien."

Ik las op jullie website over de nieuwe actie 'Honeymaker', een bloeiende klimopstruik die vlinders en bijen aantrekt. Staan er nog acties op de agenda?

Frederik: "Honeymaker is een samenwerking met een lokale plantenkweker die zelf ook de omslag heeft gemaakt naar natuurlijke teelt en met een sociaal maatwerkbedrijf die ze opkweekt. Het is opnieuw een succes, ze zijn elk jaar snel uitverkocht. Ook voor steden en gemeenten is het een ideale plant, bijvoorbeeld voor plantenvakken: heel sterk, rijkbloeiend en een echte bijen- en insectenmagneet. Voorts willen we met het Ministerie vooral inzetten op tijdelijke natuur, zeker in het sterk versteende Vlaanderen. En dan kijken we naar gronden die weliswaar al aangekocht werden voor industriële ontwikkeling, ontginning of woningbouw, maar nog een tijdje onbenut blijven. Braakliggende terreinen waar de natuur perfect vrij spel kan krijgen en die je beperkt gaat beheren. Bijvoorbeeld door een deel in graslandbeheer te steken en de rest te laten verwilderen. Daar ligt een groot potentieel en de bedrijven hoeven geen angst te hebben dat ze nadien toch niet meer zullen mogen bouwen. Net daarom is het statuut 'tijdelijke natuur' gemaakt. Het levert pioniersvegetatie op die ook zijn waarde heeft. Dat zijn belangrijke stapstenen en daar willen we een katalysator in zijn. Bedrijven kunnen ons gerust contacteren om hen bij te staan bij de aanvraag en inrichting of beheer. Alle extra natuur, tijdelijk of niet, is winst."

STIHL

COMMUNITY

VERS BLOED, JOSHUA MALYSSE

“Ik focus me op tuinen met een groeiachterstand.”

Als vakkrant voor de groenprofessional houden we graag de vinger aan de pols bij wat er leeft in onze sector. Met de rubriek Vers Bloed richten we ons daarbij specifiek tot de starters. Zij zijn tenslotte de toekomst. In deze editie laten we Joshua Malysse aan het woord. Na zijn studies werd hij een tijdje ingeschakeld in de zaak van zijn ouders, maar sinds iets meer dan twee jaar heeft hij zijn eigen bedrijf in tuinaanleg en -onderhoud.

Tekst: Sam Paret – Foto's: Joshua Malysse



Verwaarloosde tuin VOOR



Verwaarloosde tuin NA recuperatie

De zaak van je ouders verlaten en dus de weinige zekerheid die je had opgeven. Dat zouden er niet veel doen, lijkt me. Of zie ik het verkeerd?

Joshua: “Voor mij was het een logische evolutie. Ik ben door mijn ouders grootgebracht in de tuinsector. Toen ik op mijn achttiende als medezaakvoerder in het bedrijf stapte, was dat al als zelfstandige en deed ik er reeds tuinaanleg bij. Na drie jaar was die nevenactiviteit al behoorlijk gegroeid waardoor die stap heel natuurlijk aanvoelde. Mijn specialiteit ligt bij het onderhoud van tuinen met een groeiachterstand. Dat zijn tuinen die verwaarloosd werden en waarbij het tijd vraagt om ze terug goed te krijgen.”

Hoe begin je daar in hemelsnaam aan?

“Afhankelijk van de periode begint dat met het radicaal insnoeien van alle planten. Of naar de winter toe met het snoeien van bomen. Door serieus te snoeien, krijg je een beter zicht op wat er allemaal aanwezig is van planten en op hun vorm. Dan kan je beginnen selecteren welke je houdt en

welke niet. En welke planten je toevoegt om bijvoorbeeld een goede en mooie border te maken. Hetzelfde geldt voor de bomen. Die zijn sterk en kunnen door een fikse en correcte snoei terug uitgroeien tot een mooie en volwaardige boom. Waarom zou je alles wegdoen als je veel kan recupereren? Volwassen bomen en goed gewortelde planten zijn kostbaar. Bij dergelijke projecten waarbij mensen letterlijk het bos door de bomen niet meer zien, leef ik op. Het vraagt vooraf wel wat denkwerk en vaak is het echt spannend omdat je niet altijd met grote machines tot in de tuin raakt. Het zijn projecten die niet snel klaar zijn en waarbij ik vaak eens langs ga, al is het maar om te kijken hoe alles evolueert. Soms ontdek je dan een aantal vaste planten die nadien zijn doorgekomen en die je ook kan gebruiken in je ontwerp. Klanten achteraf zien stralen bij een geslaagd eindresultaat, maakt alles goed. Daar haal ik veel voldoening uit.”

Hoe selecteer jij doorgaans je planten?

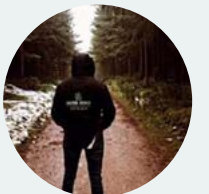
“Met de klimaatopwarming en de warme zomers die we gehad hebben, kijk ik toch naar planten die droogteresistent zijn. Maar in verwaarloosde tuinen is er al een natuurlijke selectie gebeurd. De planten die daarin overleven, zijn al diep geworteld en sterk. Dan is het een kwestie van te overleggen met de klant en het vertrouwen te krijgen. Doorgaans probeer ik wel toe te werken naar een resultaat waarbij de klant het hele jaar door planten in bloei heeft. Daarom combineer ik ook met bloembollen die de tuin in het voorjaar al opvrolijken.”

Waar haal jij jouw kennis en inspiratie?

“Van kindsbeen af zit ik in de sector en ook op school en tijdens stages, steek je veel op. Zo heb ik in veel kwekerijen meegedraaid, na verloop van tijd leer je dan wel planten herkennen. Mijn voorliefde voor het onderhoud deed ik op bij een tuinaanlegger in de buurt. En dan vooral het punctueel werken en het streven naar perfectie. Hagen werden gesnoeid met behulp van een laser. Het durven snoeien en het correct doen, heb ik zeker daar geleerd. Wat ik ook af en toe doe, is de vertegenwoordigers van mijn leveranciers contacteren voor advies. Zeker wat bemesting of bestrijding van ziektes en onkruid met pesticiden betreft. Zij zijn perfect op de hoogte van de laatste regelgeving want ik denk niet dat we al zover zijn om problemen zoals de buxusmot volledig biologisch aan te pakken. Wat plantenkennis betreft, is het zaak van ermee bezig te zijn. En voor mij werkt dat het best door in tuinen en kwekerijen rond te lopen, niet door foto's in een boek te bekijken.”

Wat is voor jou het grootste voordeel van het onderhouden opzichte van de tuinaanleg?

“De aanleg vraagt een uitgebreid machinepark en vaak ook personeel. Het onderhoud kan ik meestal alleen aan. Voor grote werken of tijdens het scheren van hagen in het seizoen, doe ik beroep op een vast team van onderaannemers. Ik wil namelijk dat het vooruitgaat en dat werken niet te lang blijven aanslepen. Intussen groeit ook



Biografie

Joshua Malysse
22 jaar

Favoriete tuin

Tuinen van Versailles

Favoriete boom/plant

Amelanchier lamarckii

Mijn ideale reisbestemming

De Italiaanse kwekerijen

mijn machinepark. Van allerlei heggen-scharen en zitmaaiers, een minitractor, klepelmaaiers, ... en ik overweeg nu ook grotere en professionelere zitmaaiers en haagscharen voor achter de tractor om nog efficiënter te kunnen werken. Ik ben een trouwe aanhanger van Stihl en vooral van hun motorisch aangedreven machines. In verwaarloosde tuinen zien machines af en die zijn toch net iets krachtiger. Er komt ongetwijfeld een tijd dat we verplicht zullen worden om over te schakelen, maar in afwachting daarvan geniet ik nog even van een ronkende motor (lacht).”



**Tuinonderneming
Malysse Joshua**
Molenstraat 13
8647 Lo-Reninge
België

0472 81 49 21
joshuamalyse@hotmail.com
www.malysejoshua.be

WERELDPRIEUR

AP 500 S ACCU. REVOLUTIONAIR EN ONGEVENAARD



ACCUPOWER VOOR PROFESSIONALS:
DE INNOVATIEVE AP 500 S ACCU MET EEN
DUBBEL ZO LANGE LEVENSDUUR EN EEN
NOG LANGERE LOOPTIJD.*
STIHL. STERK WERK

MEER INFO OP **STIHL.BE**
OF BIJ EEN STIHL DEALER IN JE BUURT

“Een accu die nóg meer kan? De AP 500 S kan gewoon alles aan. De nieuwe, krachtigste STIHL accu met de beste verhouding vermogen-gewicht** tilt de looptijd naar een hoger niveau dankzij de Power Laminate technologie. En dat voor alle machines van het STIHL AP systeem.”

Robert Ebner,
Duits kampioen STIHL TIMBERSPORTS 2021



**100 % LANGERE
LEVENSDUUR**
DANKZIJ EEN
VERDUBBELD
AANTAL LAADCYCLI



**KRACHTIGERE
PRESTATIES**
MET EEN
VERMOGEN VAN
MAX. 3,0 kW



**20 % LANGERE
LOOPTIJD**
DANKZIJ DE POWER
LAMINATE CELLEN

* In vergelijking met de AP 300 S. ** In prestatieklasse 3,0 kW vermogen op basis van een accugewicht van 2 kg.

Knauf GaLa: complete oplossing voor outdoorbestrating

Van de chape tot het voegstelsysteem. Met Garden Landscape of kortweg GaLa biedt Knauf een compleet outdoorgamma aan voor de aanleg en afwerking van tuinpaden, terrassen, opritten en afrasteringen. Voor elke soort ondergrond, elke vorm van belasting is er een oplossing met speciale 'buiten-eigenschappen': bescherming tegen vorst en onkruid, een duurzaam stabiel resultaat én een uiterst eenvoudige verwerking. Kortom, alles voor een hoogwaardige, decoratieve bestrating die er jarenlang als nieuw blijft uitzien.

Tekst: Jesse Van Daele – Foto's: Knauf

Waterdoorlaatbare oplossingen

Een terras, tuinpad of oprit in klinkers of natuursteen aanleggen? Een nieuwe afrastering in de tuin plaatsen? Of een complete renovatie met dekvloer? Het kan allemaal heel eenvoudig met GaLa, het Knauf-gamma van voeg- en legmortels voor duurzame en decoratieve bestrating.

In het gamma zitten daarbij heel wat producten die garant staan voor een waterdoorlaatbare oplossing. Waarmee hemelwater snel en afdoend wordt gedraineerd en afgevoerd. Zowel op particuliere percelen als in onze openbare ruimtes kan je zo via GaLa de waterhuishouding op peil houden.

Belangrijk, want door klimaatveranderingen zullen we steeds meer geconfronteerd worden met overvloedige regenval. En doordat ons land één van de hoogste percentages kent gua verharde oppervlaktes, zal ons afwateringssysteem die toevloed van water niet altijd even snel kunnen verwerken. Met alle gevolgen van dien. Denk maar aan wat we vorige zomer meemaakten. Om dergelijke rampen in de toekomst te voorkomen is een volledig drainerend systeem cruciaal. Bovendien moet een dergelijk systeem sluitend zijn, met kwaliteitsvolle materialen én goed geïnstalleerd. Indien we maar half werk doen, dreigt water deels te blijven staan in de bestaande bestrating, wat dan weer tot grote problemen kan leiden bij langdurige vorst. Gelukkig vind je bij Knauf de juiste partner. Onze producten doen wat ze beloven én je kan daarbij steeds vertrouwen op een gebruiksklare oplossing die zich makkelijk laten verwerken en snel beloopbaar of belastbaar is. We zorgen daarbij steeds voor handige verpakkingen en de juiste verhoudingen, dus ook voor minder afval en een comfortabel transport.



Hieronder vind je de belangrijkste GaLa producten, maar het complete gamma vind je uitgebreid op onze website. Surf daarbij zeker ook naar onze 'Renostone'- en 'Fiber'-producten, want die vullen het assortiment verder aan.

Drain Chape: drainerend mortelbed

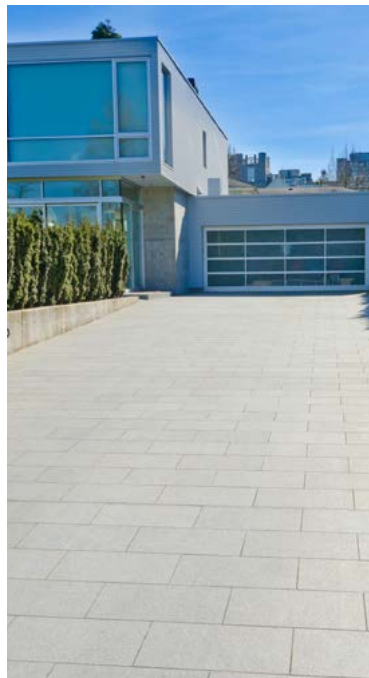
Deze trashoudende en kunststofgebonden één-component drainagemortel is waterdoorlatend, vorst- en strooizoutbestendig, en heeft een slechts beperkte krimp of uitzetting. Dat maakt hem uiterst geschikt voor particuliere toepassingen zoals tuinpaden, terrassen en opritten in tegels, betonstenen, natuurstenen, plavuizen of niet-verkleurbare natuurstenen. Toch kan het mortelbed onder bepaalde omstandigheden ook gebruikt worden in openbare domeinen. Bijvoorbeeld voor wandel- en fietspaden, pleinen en wegen.

Drain Binder: bindmiddel voor drainerende mortel

Knauf Drain Binder is een één-component bindmiddel dat gebruikt wordt bij het aanmaken van een zeer bestendige drainerende mortel. Bijzonder geschikt voor het plaatsen van betondallen, natuurstenen en plavuizen, zowel binnen als buiten. Het bindmiddel is opnieuw vooral geschikt voor particuliere tuinpaden, terrassen en opritten. Maar het kan, onder zekere voorwaarden, ook aangewend worden voor meer belaste ondergronden (in functie van de mengverhoudingen). Het is waterdoorlatend, vorst- en strooizoutbestendig en heeft een geringe krimp.

Fix Stone: hechtbrug voor betondallen en natuurstenen

Fix Stone is een flexibele hechtbrug op basis van cement en synthetische harsen. Hoofdzakelijk gebruikt als instrijkmiddel om de hechting te verbeteren van stenen,



Zowel op particuliere percelen als in openbare ruimtes kan je via GaLa de waterhuishouding op peil houden.

betondallen of natuurstenen (kleurbestendig) op minerale ondergronden. Het product is eveneens geschikt als legmortel voor het plaatsen in dekbed van natuurstenen die niet verkleuren. En kan ook gebruikt worden als hechtbrug op cementgebonden ondergronden voor de realisatie van hechtende cementdekvloeren. Fix Stone heeft een zeer goede hechting en is absoluut vorstbestendig.



Power Sand: polymeerzand voor het voegen van buitenbestrating

Het zelfhardend en waterdoorlatend Power Sand wordt gebruikt voor het opvoegen van oude of nieuwe buitenbestrating uitgevoerd in weinig absorberende stenen zoals natuursteen, klinkers of zwak zuigende betondallen. Het is uitermate geschikt voor oppervlakken die bestemd zijn voor voetgangers zoals tuinpaden, terrassen en ingangen. Maar niet geschikt voor zones die permanent onderhevig zijn aan vocht (vb. rond zwembaden) of zones die toegankelijk zijn voor voertuigen (oprit, parking ...). Het heeft een voegbreedte van 1 - 8 mm waarin zich beperkt onkruid kan vormen.

“

We zorgen voor handige verpakkingen en de juiste verhoudingen, dus ook voor minder afval en een comfortabel transport.

Easy Joint & Easy Joint Fine: voegmiddel voor natuurstenen en klinkers

Knauf Easy Joint is een snelhardend, waterdoorlatend voegmiddel op cementbasis veredeld met kunsthars, vulstoffen, hoogwaardige toeslagstoffen en additieven die de verwerking vergemakkelijken. Bijzonder geschikt voor terrassen, opritten en tuinpaden in natuurstenen, klinkers of kasseien met rechte of onregelmatige kanten. Kan ook aangewend worden voor berijdbare wegen, indien de basislaag of fundering voor een dergelijke toepassing in aanmerking komt. Het strooizoutbestendig middel Easy Joint is inzetbaar voor voegbreedtes van 3 - 25 mm en een voegdiepte van minimum 40 mm. Voor kleine voegen van 1 tot 5 mm is Easy Joint Fine eerder aangewezen.

Deco Joint: waterdoorlatende voegmortel

Deco Joint is een één-component, waterdoorlatend voegmiddel op basis van kunstharsen, fijne steengranulaten en speciale toeslagstoffen. Het is onderhoudsvriendelijk en vorstbestendig. Deco Joint is bestemd voor het voegen van bestratingen in natuurstenen, klinkers en betonstenen. De voegdiepte mag niet minder dan 30 mm bedragen, de voegbreedte is min. 3 mm. Bijzonder geschikt voor privé-toepassingen zoals tuinpaden, terrassen en ingangen. Het

voegmateriaal is in sé niet berijdbaar, maar kan onder speciale voorwaarden toch ook aangewend worden voor opritten van garages.

Deco Joint Plus One: waterdoorlatende voegmortel

Knauf Deco Joint Plus One is een één-component, waterdoorlatend voegmiddel met een hoge mechanische weerstand op basis van synthetische harsen. Bestemd voor het voegen van bestratingen in natuurstenen, klinkers en betontegels. De voegdiepte mag niet minder dan 30 mm bedragen, de voegbreedte is min. 3 mm. Bijzonder geschikt voor opritten van garages en privé-parkeerplaatsen. Eveneens toepasbaar in de openbare ruimte of bij occasioneel voertuigenverkeer zoals decoratieve wandelpaden, voetpaden ...

KNAUF

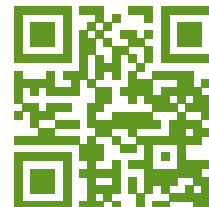
KNAUF
Rue du Parc Industriel 1
4480 Engis
België

+32 4 273 83 11
info@knauf.be
www.knauf.be/nl/gala



KNAUF

GaLa



10 ongeken- de maar zeer beminde zomerbollen



1. Cosmos atrosanguinea

Een zomerbloeiend knolgewas met slanke stelen en fluwelen, donkerrode bloemen die lijken op enkelbloemige dahlia's. Omdat de bloemen naar chocolade ruiken wordt dit knolgewas ook wel chocoladecosmos genoemd.



2. Eucomis

De bloem van deze ananasplant bestaat eigenlijk uit een heleboel kleine bloemetjes. Aan de top van de stengel en bloem zit een kruin van jonge groene bladeren. Zij produceren veel nectar voor bijen en vlinders. De Eucomis doet het prachtig als borderplant door zijn bijzondere bloemen en unieke kleuren die in de late zomer en herfst een extra dimensie aan de tuin geven.



3. Galtonia

Deze zomerhyacint is met zijn wit/groenige, klokvormige bloemen een aanwinst voor iedere beplanting. Bovendien ruikt hij heerlijk én heeft hij een grote aantrekkingskracht op honingbijen. Galtonia houdt van lekker warme plekken in de tuin. De lange bloem bestaat uit 10 tot 20 kleine bloemetjes verspreid over de bloemsteel.



4. Gladiolus callianthus 'Murielae'

De Abessijnse gladiool of Acidanthera is een zomerbol die heerlijk geurt. De bloem is stervormig met in het midden een paarse vlek, het zwaardvormig blad heeft een hoge sierwaarde. Deze zomerbol bloeit laat in het seizoen met witte, stervormige bloemen en een bordeauxrood hart.



5. Ixia

Ixia heeft zwaardvormige bladeren aan lange stengels. De bloemen zijn wit en stervormig. De plant wordt tussen de 30 en 45 centimeter hoog. De soort is verkrijgbaar in verschillende kleuren en variëteiten.



6. Leucocoryne

Een sierlijk, slank, sterk en geurend bolgewas dat tussen de 25 en 50 cm hoog wordt. De plant heeft een prachtig fijn bloemetje en een heerlijke geur. Ze kan een beetje tegen vorst maar bij strengere vorst moet ze afgedekt worden. Leucocoryne wordt langer dan de meer bekendere voorjaarsbollen. Het is daardoor ook bijzonder geschikt als snijbloem.



7. Liatris

Hoewel beter bekend als snijbloem dan als tuinplant, doet 'Lampepoetser' het zeer goed in borders en verwilderingtuinen. De bloemen zijn scherpgevormd en bloeien van boven naar beneden. De bladeren zijn groen en naaldevormig. Liatris houdt van een vochtige, maar wel goed afwaterende grond. Er zijn ongeveer 25 verschillende soorten zoals de paarsgekleurde Liatris spicata en de witte Liatris pycnostachya 'Alba'.



8. Ornithogalum saundersiae

Zuidenwindlelie, ook vogelmelk genoemd, is een onbekend juweeltje. De bloem wordt ongeveer een meter hoog en heeft witte, schermvormige bloemen die van eind juli tot begin september bloeien, afhankelijk van het weer. Ornithogalum wordt in twee groepen onderverdeeld: winterharde en niet-winterharde. Deze laatste groep moet in het voorjaar worden geplant.



9. Tigridia

De tijgerbloem ontleent zijn naam aan de vlekken van de bloem, die lijken op deze van een tijger. De bloem heeft kleurrijke 'vlinderende' bloemen en een breed, grasachtig blad dat lijkt op dat van gladiolen. De plant heeft meerdere bloemen per steel en elke bloem bloeit een paar dagen. Bloeit van juli tot oktober.



10. Zantedeschia

Beter bekend als de Calla. De plant heeft een decoratief blad en lange stelen die egaal groen of gespikkeld en speervormig zijn. De elegante bloemen hebben een uitgesproken theatrale allure. Ze zijn trechtervormig met een bloeikolf. Van deze soort is een grote verscheidenheid aan kleuren beschikbaar.

Nu de vorst zo goed als verdwenen is, is het terug tijd voor bloembollen. Maar misschien verlaat je dit jaar eens de gekende paden? En schotel je jouw klanten een selectie minder bekende maar zeer dankbare bloeiers aan? Wat dacht je van deze alternatieven ...

Tekst: Jesse Van Daele

Bron: www.bloembol.org

5 KLIMAATBOMEN



Quercus cerris 'Marvellous'



Tilia mongolica 'Buda'



Styphnolobium japonicum



Hippophae salicifolia 'Robert'



Nyssa sylvatica 'Wildfire'



**BOOMKWEKERIJ
UDENHOUT**
MORE THAN EXCELLENT TREES

INTERVIEW

HANS VERBOVEN, NATUURPUNT & FRANKY VANDEPUTTE, BOOMKWEKERIJ UDENHOUT

Inheems of niet?

Op mainstreammedia en diverse online fora wordt een lans gebroken voor het kiezen van louter inheemse varianten bij de aanplant van nieuwe bomen. Adviezen die door vele groenprofessionals, tuineigenaars en openbare besturen rigoureus gevolgd worden. Maar door minstens evenveel tuinaanleggers, tuinaannemers en bouwheren gewoon naast zich neergelegd worden. Wat is het nu? Inheems? Klimaatrobuust? Esthetische meerwaarde? Of ligt dat waarheid zoals steeds in het midden? We legden de vraag voor aan twee experts.

Tekst: Jesse Van Daele

**Hans Verboven,
Natuurpunt**



"Maar inheems is voor mij geen dogma. Uitheemse planten zijn niet per definitie uit den boze, zeker niet in een stadspark of tuin. Ze kunnen ook nuttig zijn voor dieren en hebben dikwijls een grote sierwaarde en zijn vaak goed bestand tegen de gevolgen van de klimaatverandering."

"En natuurlijk is er nog de kwestie van de klimaatopwarming. De beuk, om er maar één te noemen, heeft het de laatste jaren wel erg zwaar te verduren. Ook de eik ziet af bij lage waterstanden. En zo zijn er nog wel een aantal inheemse soorten die moeilijk aarden in extreme weersomstandigheden, en bijhorende ziektes en plagen. Sommigen opperen daarom al luidop om te kiezen voor Zuid-Europese varianten. Maar op dit moment zijn er voor mij nog te veel 'waarschijnlijk' en 'misschien' in deze discussie. De klimaatverandering is nog een hele zwarte doos waarvan we niet goed weten wat erin zit. De impact van verschillende variabelen zijn op dit moment nog te weinig bekend. Van keuzes die we nu maken, kunnen we - in het geval van een boom - pas binnen enkele decennia weten of het de juiste waren."

“

De klimaatsverandering is nog een hele zwarte doos waarvan we niet goed weten wat erin zit.

"In de discussie over het al dan niet planten van inheemse bomen zijn er heel wat nuances. Eerst en vooral wil ik bevestigen dat wat Natuurpunt en andere organisaties stellen correct is: inheemse bomen stimuleren over het algemeen de biodiversiteit. Zijn veel meer dan uitheemse soorten nuttiger voor inheemse fauna. En dan heb ik het zowel over vogels, ongewervelde insecten, schimmels, zwammen ... Allemaal nuttige dieren / organismen met een welbepaalde plek in ons ecosysteem. Indien we het hebben over het planten van nieuwe bomen in natuur- en bosgebieden, zou ik altijd opteren voor inheemse soorten die op die plek thuishoren."

"In tussentijd is voor mezelf de stelregel: bij nieuwe aanplant in bos- en natuurgebied kies ik altijd voor inheemse soorten. Bij tuinen en parken is de keuze wat mij betreft een afweging van de plek en de doelstelling. Naast natuurwaarde zijn daar klimaatrobuustheid en zelfs het esthetische aspect belangrijke parameters."

"Belangrijk is dat we nu vooral robuuste ecosystemen bouwen, met een variatie aan planten die goed bestand zijn tegen de extremen én die passen bij de bodem en de locatie, zodat ze gezonde groeikansen krijgen. Indien een inheemse soort daarvoor geschikt is, neem dan bij voorkeur die."

**Franky Vandeputte,
Boomkwekerij Udenhout**



De laatste jaren zijn een opeenstapeling van extremen. Natte winters, kurkdroge hete zomers, overvloedige regenval, lage waterstanden ... Ziektes en droogtestress zorgden voor veel uitval. En de komende jaren voorspellen geen beterschap. Het is daarom cruciaal om de juiste, klimaatrobuuste boom, met een goede structuur op de juiste plek te zetten."

"Hoewel vol goede bedoelingen, zijn ontwerpers echter niet altijd even doordacht in hun keuzes. Vaak selecteren ze boomsoorten die een bepaalde sfeer creëren. Maar even vaak zien we dat deze zorgvuldig uitgezochte boomsoorten niet aarden op de standplaats, niet stressbestendig zijn, ziektegevoelig ... In plaats van weelderig groen is het resultaat een kale omgeving."

"En er zijn nog uitdagingen. Steden en gemeenten besteden de aanplanting van groen uit aan wegenaannemers voor wie prijszetting vaak doorslaggevend is. En kwalitatief, duurzaam groenbeheer een stuk lager op de prioriteitenladder staat. Verder zien we ook dat diverse overheden en organisaties aanbevelingen over groen doen die niet altijd de meest doordachte zijn. Zo kan je je, bijvoorbeeld, vragen stellen of het selecteren van 'inheemse' soorten belangrijker is dan het promoten van meer droogtebestendiger groen."

“

Belangrijk is het besef dat soort en standplaatsinrichting aan de basis liggen van veel problemen, en niet het klimaat.

"Groen in de stad is belangrijk om het leven er aangenaam te houden. Bomen zorgen voor schaduw, verkoeling en zuiveren de lucht van fijn stof. Ze brengen ook veel fauna naar de stad. Daarnaast geven ze door hun eigen persoonlijkheid en uitstraling - grillig, statig, meerstammig, kroonvorm en open of dichte kroon karakter aan een stad of wijk."

"Maar het groen in onze contreien staat steeds meer onder druk ... De klimaatverandering laat zich gelden."

"Belangrijk is het besef dat soort en standplaatsinrichting aan de basis liggen van veel problemen, en niet het klimaat. De juiste boom op de juiste plaats is meer dan ooit de te gebruiken slogan. Doen we dit goed dan zijn alle bomen klimaatrobuust."

"Ontwerpers kunnen daarom best werken met ontwerpwaarden die het gewenste beeld omschrijven. Boomeigenschappen zoals grootte en vorm maar ook kroondichtheid, bladvorm en kleur. Rekening houdend met deze eigenschappen, de standplaats én habitat van de bomen, kunnen wij - of andere boomspecialisten - de juiste soort adviseren voor een duurzaam beeld."

WINNAAR
INNOVATIEPRIJS
SPORTACCOMMODATIES

2021

Resilient[®]
Blue GRASS
TECHNOLOGY

Grass that fights back!

Vangt de klappen van *extreme* stress op.

Resilient[®]
Blue GRASS
TECHNOLOGY

- Tolerantie tijdens stressperiodes.
- Snelste herstel na stressperiodes.
- Buitengewone betredingstolerantie.
- Hoge ziekte-tolerantie.

BARENBRUG

www.barenbrug.be/resilient-blue



EVENT

Green Retail Events lanceert met Plantarium/GROEN-Direkt nieuwe beurs

Plantarium/GROEN-Direkt wil dé beurs zijn voor de Europese tuinplanteninkopers. Deze beurs zal plaatsvinden op 24 en 25 augustus 2022. Het is het eerste evenement van Green Retail Events, dat het levenslicht zag op 7 februari. Het is een samenwerking tussen Stichting

Vakbeurs voor de Boomkwekerij (SVB) en GROEN-Direkt Boskoop B.V.

Voor meer info over de beurs en de diverse standhouders: www.plantariumgroendirekt.nl



Bestuur Green Retail Events

EVENT

HEX Garden Festival: 3, 4 en 5 juni 2022



Park en tuinen van het 18e-eeuwse kasteel Hex zijn sinds 2005 bij ministerieel besluit geklasseerd.

De tuinen zijn internationaal bekend door de collectie oude en wilde rozen. Sommige ervan dateren uit de Romeinse tijd, andere zijn, zeer vroege cultivars uit China, met andere exoten, in de 19e eeuw nog geïmporteerd door de Oost-Indische Compagnie. Deze rozencollectie wordt voortdurend verbeterd en uitgebreid en is sinds de 21e eeuw een van de belangrijkste Europese rozencollecties.

De tuinen en het park met zijn eeuwenoude bomen en prachtige doorzichten zijn elk jaar toegankelijk tijdens de Open tuin-, planten, rozen (juni) en moestuin- (september) dagen. Het prachtige huidige landschapspark dateert van het midden van de 19e eeuw en werd ontworpen door de Belgische tuin- en landschapsarchitect Louis Fuchs.

www.hex.be

BRANDED CONTENT

Bekroonde grastechnologie nu ook beschikbaar voor hoveniers

Na de succesvolle lancering afgelopen jaar in de golf-, sport- en zodenmarkt, was de bekroonde Resilient Blue®-grastechnologie in een recordtijd uitverkocht. Maar nu is er goed nieuws: ze is terug verkrijgbaar en meteen voor alle groenprofessionals.

Tekst en Foto's: Barenbrug

Gras dat terugvecht

Elke plant incasseert flinke klappen bij extreme omstandigheden en niet elke plant is in staat om dit te overleven, laat staan hiervan te herstellen.

Het graszaadmengsel Resilient Blue® Lawn biedt de perfecte oplossing voor hoveniers die op zoek zijn naar een veerkrachtig, sterk en fijnbladig gazon, dat bestand is tegen extreme omstandigheden en daarna snel herstelt.

Unieke grastechnologie

Resilient Blue® Lawn bestaat uit grassoorten die uitblinken in veerkracht. Aan de basis van het mengsel staat de speciaal ontwikkelde soort resilient Kentucky Bluegrass (veerkrachtige veldbeemd). Langere perioden met droogte en hitte, een hoge ziektedruk en langdurige tekorten aan voedingsstoffen zijn allemaal factoren die fataal kunnen zijn voor het gazon en die jou als hovenier veel kopzorgen geven.

Voor Resilient Blue® zijn de sterkste soorten met het hoogste aanpassingsvermogen en de beste veerkracht geselecteerd. Tijdens proeven werden ze onderworpen aan de meest extreme omstandigheden. Zo krijg je

grassoorten die goed voorbereid zijn op de veranderende weersomstandigheden waarmee we te maken hebben.

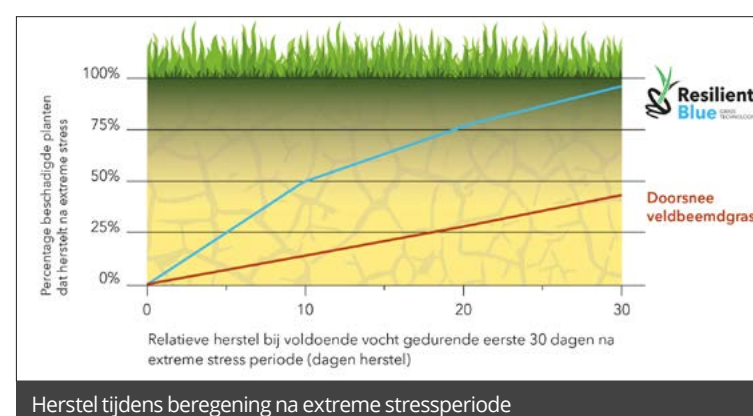
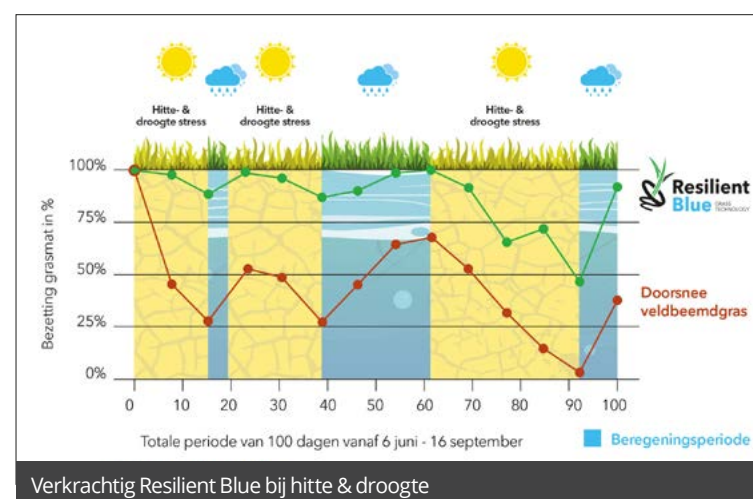
Tolerantie bij stress

Resilient Blue® blijft dus, in tegenstelling tot normale veldbeemden, wel koelbloedig en is bestand tegen verschillende stressfactoren. Door op het juiste tijdstip weer te herstellen vecht Resilient Blue® zich terug voor een optimale dekking. Het geweldige potentieel van de Resilient Blue®-technologie werd inmiddels erkend en bekroond met de Innovatieprijs Sportaccommodaties 2021 voor de meest gewilde technologie voor sportvelden.

BARENBRUG

Barenbrug Holland BV
Stationsstraat 40
6515 AB Nijmegen
België

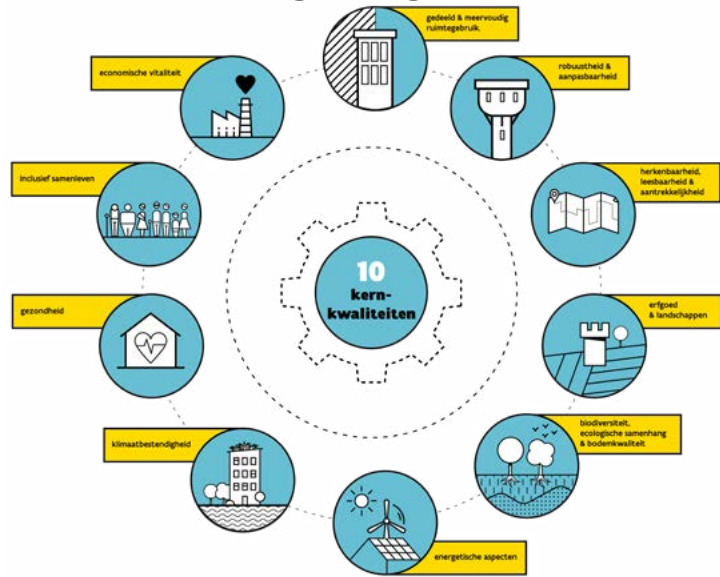
+32 (0)24 348 81 00
www.barenbrug.nl



WINNAAR
INNOVATIEPRIJS
SPORTACCOMMODATIES
2021

NIEUWS

Departement Omgeving introduceert 10 kernkwaliteiten van de leefomgeving



De strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen wil hiermee een kader creëren voor een kwaliteitsvolle inrichting en een optimaal beheer van de omgeving. Door de kernkwaliteiten gebieds- en situatiespecifiek in te vullen, ontstaat een palet aan interessante, gezonde en aantrekkelijke leefomgevingen in sterke steden en dorpen.

De 10 kernkwaliteiten maken dus zowel maatwerk als het samenwerken aan leefomgevingskwaliteit mogelijk doordat ze een gemeenschappelijke taal bieden om met elkaar in dialoog te gaan. Ze dragen bij tot kwalitatieve ruimtelijke ontwikkelingen die zich optimaal inpassen in hun omgeving en aangepast zijn aan de noden van vandaag.

Op de campagnewebsite geeft Departement Omgeving een handig overzicht van deze 10 kernkwaliteiten en voor elke kernkwaliteit kan je een toelichtende fiche downloaden met daarop meer uitleg, een leidraad en inspirerende voorbeelden. De 10 kernkwaliteiten die tot een betere leefomgeving moeten leiden, zijn: gedeeld en meervoudig ruimtegebruik, robuustheid en aanpasbaarheid, klimaatbestendigheid, inclusief samenleven, herkenbaarheid, leesbaarheid en aantrekkelijkheid, gezondheid, erfgoed en landschappen, energetische aspecten, economische vitaliteit en tot slot biodiversiteit, ecologische samenhang en bodemkwaliteit.

omgeving.vlaanderen.be/aan-de-slag-met-de-10-kernkwaliteiten

15 miljoen euro subsidies voor natuurprojecten in Vlaanderen

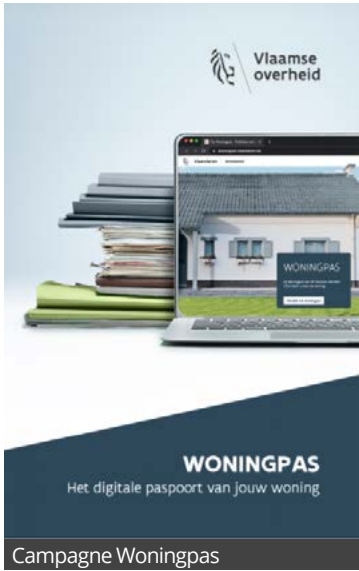
Het Agentschap voor Natuur en Bos en Vlaams minister van Natuur Zuhair Demir reserveren 15 miljoen om natuurprojecten in Vlaanderen een groeispurt te geven. Particulieren, ondernemers en lokale besturen kunnen tot 30 april 2022 hun projectidee indienen.

14 miljoen euro gaat naar projecten die vooral bijdragen aan de Europese natuurdoelstellingen met bijzondere aandacht voor projecten rond natte natuur zoals veengebieden, vallei- en moerasgebieden, vochtige graslanden in valleien en polders. Dit wordt mee ondersteund door Europese cofinanciering vanuit het Programma voor Plattelandsontwikkeling en vanuit de Blue Deal.

Daarnaast is 300.000 euro bestemd voor eenmalige inrichtingswerken die de toegankelijkheid van een natuurterrein verbeteren en ligt er 1 miljoen euro op tafel voor de aankoop van gronden voor bebossing.

natura2000.vlaanderen.be/projectsubsidies-natuur

Woningpas pakt uit met nieuwe digitale campagne



Bij het (ver)bouwen, (ver)kopen of (ver)huren van een woning komen er veel paperassen kijken. De Vlaamse overheid helpt alle relevante informatie bundelen in de woningpas: energie, isolatie, woningkwaliteit, de bodem, de omgeving, ... noem maar op. Om deze handige tool in de kijker te zetten, liep er gedurende drie weken de campagne 'Woningpas: het digitale paspoort van jouw woning' op sociale media, YouTube en via displaybanning op verschillend-immoweb-sites.

Woningpas is een samenwerking tussen Departement Omgeving, Wonen-Vlaanderen, Vlaams Energie- en Klimaatagentschap en OVAM.

Nieuwsgierig naar de woningpas van jouw woning? Bekijk het paspoort van je woning op woningpas.vlaanderen.be en log veilig in met je e-ID, token of via de itsme@-app.

woningpas.vlaanderen.be/

Nieuwe vakvereniging Blickveld vzw

Kubiekeruimte en de Nederlandstalige werking van de BVTL vormen samen Blickveld vzw, een nieuwe vakvereniging voor landschaps- en tuinarchitectuur die op 16 februari online werd gelanceerd. Blickveld vzw wil professionals, verenigingen, instituten en alle belanghebbenden binnen de wereld van landschaps- en tuinarchitectuur verbinden. Daarmee willen ze bijdragen tot een bruisend vakgebied en meebouwen aan een bestendige, toekomstgerichte en ambitieuze leefomgeving in Vlaanderen, Brussel en daarbuiten.

<http://blickveld.eu/>



A better garden starts with a better plant



PROVEN WINNERS® planten zijn allen vernieuwend, worden uitgebreid getest op hun unieke eigenschappen en kwaliteit, en zijn met kwekersrecht en/of merkenrecht beschermd. Het **PROVEN WINNERS®** heester assortiment is zeer geschikt voor de aanleg vanwege eigenschappen zoals brede toepasbaarheid, gemak in onderhoud, droogte tolerantie, niet woekeren en compacte groeiwijze.

PROVEN WINNERS® heesters zijn o.a. verkrijgbaar bij Boomkwekerij Willy de Nolf te Waregem.

www.provenwinners.eu



Groenafval is VOEDSEL

WAT DOE JIJ MET SNOEIRESTEN?

Groenafval opladen en in het containerpark dumpen, is niet de meest duurzame aanpak. Het is veel efficiënter om deze snoeiresten ter plaatse te verwerken met een ELIET versnipperaar. Zo wordt het volume van 1 volle aanhangwagen haagscheersel gereduceerd tot 1 m³ snippers. De fijne snippers kunnen hierna perfect terug in de borders worden verwerkt als onkruidwerende mulch.



4 SEASON
sbredder™

ELIET versnipperaars renderen in de 'Vier-Seizoenen'. Van sappighaagscheersel tot bladrijke bodembedekkers, van bloemresten tot snoeihout; de unieke versnipperstechnologie verwerkt vlot de meest uiteenlopende soorten groenafval uit eender welk seizoen.

Ook al komt er hier al eens zand of kiezel in de machine terecht, dan is dit niet erg. Het eindresultaat zijn fijne snelcomposterende snippers die zo weer in de tuin verwerkt kunnen worden.

Met zijn capaciteit, comfort en flexibiliteit is de **ELIET PROF 6** de perfecte oplossing voor het moderne kringlooptuinieren.



10 cm



Ontdek ons gamma

PROF 6

(On wheels, Cross Country,
On Road & PTO)



ELIET®

ELIET Europe | +32 (0)56 77 70 88
info@eliet.eu | www.eliet.eu



**MACHINE
UITPROBEREN?**

Vraag een DEMO op
www.elietontour.eu

